

'HET BAANBREKENDE VERSCHIL'

*Project Innoveren en Ondernemen, SW-
8-INNOV-17 Opleiding Social Work,
Christelijke Hogeschool Ede*

GEMIVA-SVG GROEP

Auteurs

Marjolijn van de Visch en

Jorieke Wolfert

‘HET BAANBREKENDE VERSCHIL’

*Project innoveren en ondernemen, SW-8-INNOV-17 Opleiding
Social work, Christelijke Hogeschool Ede*

Auteurs

Marjolijn van de Visch en Jorieke Wolfert

Datum

Juni 2018

Studentnummer Marjolijn van de Visch

140279

Studentnummer Jorieke Wolfert

140436

Uitstroomprofiel

Gehandicaptenzorg

Organisatie

Gemiva-SVG Groep, locatie AC De Baanbreker

Opdrachtgever

Arjanne den Hollander en Angelique Emmerink

Afstudeercoach

Heleen den Herder-Bakker

Woorden

14.049

Voorwoord

Voor u ligt ons afstudeeronderzoek *'Het baanbrekende verschil'*. Dit onderzoek is uitgevoerd bij de organisatie Gemiva-SVG Groep. Wij, Marjolijn van de Visch en Jorieke Wolfert, zijn van februari 2018 tot en met mei 2018 werkzaam geweest bij activiteitencentrum (AC) De Baanbreker in Stolwijk. Dit onderzoek is het afstudeerproduct voor de opleiding Social Work aan de Christelijke Hogeschool Ede, specialisatie gehandicaptenzorg.

Het samenwerken met elkaar was een enorme uitdaging waarin we veel geleerd hebben van elkaar. Het schrijven van dit afstudeeronderzoek heeft ons nader bij elkaar gebracht. Ook hebben we elkaar kunnen ondersteunen, stimuleren en motiveren tijdens dit onderzoek.

Wij willen graag iedereen bedanken die een bijdrage heeft geleverd aan ons onderzoek. Vanuit de opleiding willen wij Heleen den Herder, Jan Noorlandt, en de leerwerkgroep bedanken voor de feedback die wij van hen mochten ontvangen met betrekking tot ons onderzoek. Zij hebben al onze vragen tijdens het proces kunnen beantwoorden. Ten tweede willen wij de respondenten bedanken voor hun openheid, het geduld en de tijd die zij hebben genomen om mee te werken aan ons onderzoek. Ook willen wij familie en vrienden bedanken die ons hebben gesteund en gemotiveerd gedurende onze afstudeerperiode. Louise van Broekhoven willen wij bedanken voor het nakijken van ons onderzoeksverslag op spelling. Tot slot willen wij Arjanne den Hollander en Angelique Emmerink, onze praktijkbegeleiders, bedanken voor de medewerking en samenwerking in deze periode.

Wij hebben ontzettend veel geleerd door het uitvoeren van dit onderzoek en zijn dan ook trots op het resultaat. We zijn blij dat we dit nu eindelijk met u kunnen delen en wensen u bij het lezen dan ook veel plezier toe!

Marjolijn van de Visch en Jorieke Wolfert

Ede, 4 juni 2018

Samenvatting

Activiteitencentrum (AC) De Baanbreker is voornemens een vrijetijdsbesteding op zaterdag te starten voor mensen met een verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel (NAH). Voor aanvang van het onderzoek was het niet duidelijk of hier daadwerkelijk behoefte aan was. Om te achterhalen of hier behoefte aan is, is een behoefteonderzoek uitgevoerd waar de volgende onderzoeksvraag centraal staat: *“Wat zijn de behoeften van cliënten met een verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel van AC De Baanbreker met betrekking tot een vrijetijdsbesteding op zaterdag?”*

Om tot een antwoord te komen op deze hoofdvraag is, naast literatuuronderzoek, gebruik gemaakt van verschillende kwalitatieve onderzoeksmethoden, te weten diepte-interviews, groepsinterviews en focusgroepen. Tot slot is ook gebruik gemaakt van een kwantitatieve onderzoeksmethode; de enquête. Het onderzoek is uitgevoerd bij Gemiva-SVG Groep, AC De Baanbreker onder de doelgroep mensen met een verstandelijke beperking en mensen met niet aangeboren hersenletsel (NAH).

Het probleem dat in dit onderzoek centraal staat is dat er geen inzicht is in of en zo ja wat de behoeften zijn met betrekking tot een vrijetijdsbesteding op zaterdag voor mensen met een verstandelijke beperking of niet aangeboren hersenletsel. Het vermoeden is wel dat mensen met een beperking geen structuur kennen in het weekendend. Dit kan voor verveling en onrust in het weekend zorgen bij cliënt, hun netwerk en persoonlijk begeleiders.

Een passende vrijetijdsbesteding voor mensen met een beperking is persoonsgebonden en dus afhankelijk van de interesses, behoeften en hobby's die zij hebben. Ook moet het aansluiten op de persoonlijke ontwikkeling en de mate van behoefte aan gebondenheid en genegenheid. Daarnaast is het van groot belang dat cliënten die gebruik maken van een vrijetijdsbesteding op zaterdag gestimuleerd worden om meer te participeren in de samenleving. Verschillende cliënten met een verstandelijke beperking hebben behoefte aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag. Zij hebben op zaterdag geen structuur en weten zich daardoor niet goed te vermaken. Bij de doelgroep NAH hebben mensen die zich eenzaam voelen in het weekend behoefte aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag. Daarnaast komt ook naar voren dat andere doelgroepen in de regio zoals jongeren, eenzame ouderen en nieuwe Nederlanders, behoefte hebben aan vrijetijdsbesteding in het weekend. De zorgbemiddelaar geeft aan dat er vanuit de cliënten geen behoefte is aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag.

De verwachtingen van een vrijetijdsbesteding op zaterdag is gezamenlijk een kop koffie drinken of activiteiten met elkaar ondernemen zoals wandelen of samen eten. Het is belangrijk dat de activiteiten die worden gedaan als vrijetijdsbesteding niet geassocieerd worden met activiteiten die deze doelgroepen doordeweeks ondernemen. Ze moeten weekend gerelateerd zijn en bijvoorbeeld gericht zijn op ontspanning of het ontwikkelen van talenten.

Mensen met een (verstandelijke) beperking, mensen met niet aangeboren hersenletsel en ouderen voelen zich eenzaam in het weekend. Zij hebben vrije tijd die zij niet zelfstandig kunnen opvullen. Er is behoefte aan een vrijetijdsbesteding waar contact gelegd kan worden met andere mensen. Ook het personeel heeft de behoefte dat deze doelgroepen een gestructureerde en zinvolle vrijetijdsbesteding krijgen op zaterdag.

Uiteindelijk zijn er naar aanleiding van dit onderzoek de volgende aanbevelingen geformuleerd: werk samen met andere organisaties, werk samen met nieuwe Nederlanders, heb een diversiteit aan activiteiten en geef vrijwilligers een vrijwilligersvergoeding.

Inhoud

Samenvatting	4
Hoofdstuk 1: Inleiding	7
1.1 Aanleiding.....	7
1.2 Context.....	7
1.3 Leeswijzer	11
Hoofdstuk 2: Praktijkprobleem	12
2.1 Probleemstelling.....	12
2.2 Onderzoeksdoel en eindproduct	13
2.3 Hoofdvraag.....	13
2.4 Deelvragen	13
2.5 Begrippenlijst	14
Hoofdstuk 3: Methodologie	16
3.1 Literatuuronderzoek.....	16
3.1.1 Interviews.....	17
3.1.1.1 Semigestructureerd diepte-interview	17
3.1.1.2 Focusgroep-interview.....	18
3.1.1.3 Groepsinterview	18
3.1.2 Enquête	19
3.2 Wijze van dataverwerking	19
3.3 Betrouwbaarheid en validiteit.....	20
3.3.1 Semigestructureerd diepte-interview.....	21
3.3.2 Focusgroep	21
3.3.3 Enquête	22
3.4 Ethische aspecten.....	22
Hoofdstuk 4: Resultaten.....	23
4.1 Behoeftte aan vrijetijdsbesteding.....	23
4.1.1 Mensen met verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel.....	23
4.1.2. Personeel Gemiva-SVG Groep	24
4.1.3. Sociale teams.....	25
4.1.4 Deelconclusie.....	25
4.2 Passende vrijetijdsbesteding	26
4.2.1. Literatuur.....	26
4.2.2. Experts.....	28
4.2.3 Deelconclusie.....	29
4.3 Ondersteuning.....	29

4.3.1 Ondersteuning mensen met een verstandelijke beperking.....	29
4.3.2 Ondersteuning mensen met een NAH.....	29
4.3.3 Deelconclusie.....	30
4.4 Verwachtingen van een vrijetijdsbesteding.....	30
4.4.1 Mensen met een verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel.....	30
4.4.2 Personeel Gemiva-SVG Groep	30
4.4.3 Sociaal team	31
4.4.4 Deelconclusie.....	32
Hoofdstuk 5: Conclusies en aanbevelingen.....	33
5.1 Conclusie	33
5.2 Aanbevelingen.....	34
5.2.1 Samenwerking met andere organisaties	34
5.2.2 Samenwerking met nieuwe Nederlanders.....	34
5.2.3 Diversiteit activiteiten	35
5.2.4 Locatie AC De Baanbreker in Stolwijk.....	35
5.2.5 Vrijwilligersbudget.....	35
Hoofdstuk 6: Discussie	36
6.1 Proces.....	36
6.2 Validiteit	36
6.2.1 Resultaten	37
6.2.2 Sterke kanten	37
6.2.3 Valkuilen.....	37
6.3 Kwaliteit en ontwikkeling van de organisatie	38
6.4 Suggesties vervolgonderzoek	38
Bibliografie	40
Bijlage 1 Begrippenlijst.....	45
Bijlage 2 Doelgroep beschrijving	46
Verstandelijke beperking.....	46
Niet aangeboren hersenletsel	48
Conclusie definities	49
Bijlage 3 Stakeholderanalyse.....	50
Bijlage 4 Toelichting stakeholder analyse.....	51
Bijlage 5 Beroepsproduct	53
Theoretische verantwoording	53
Persoonlijke visie en waarden	53
Beschrijving product.....	54

Innovatief en implementatie	55
Foto's eindproduct.....	57
Presentatie eindproduct.....	61
Beoordelingsformulieren opdrachtgevers.....	69
Bijlage 6 Interviewvragen A.K.....	75
Bijlage 7 Interviewvragen A.A.....	76
Bijlage 8 Interviewvragen sociaal team	78
Bijlage 9 Interview vragen persoonlijk begeleiders	79
Bijlage 10 Vragen en stellingen focusgroep.....	80
Bijlage 11 Topiclijst groepsinterview	81
Bijlage 12 Vragenlijst enquête.....	82
Bijlage 13 Resultaten enquête.....	83
Bijlage 14 Kernlabels	86

Hoofdstuk 1: Inleiding

Voor het afstudeeronderzoek hebben de onderzoekers, Jorieke Wolfert en Marjolijn van de Visch, onderzocht of er behoefte is aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag voor mensen met een verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel (NAH). Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de organisatie Gemiva-SVG Groep, bij AC De Baanbreker in Stolwijk. In het onderzoek is gekeken naar de cliënten met een verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel (NAH) die AC De Baanbreker bezoeken. Ter verduidelijking van het verslag is in bijlage 1 een begrippenlijst opgenomen

1.1 Aanleiding

De onderzoekers hebben beide stage gelopen bij Gemiva-SVG Groep en daarnaast werken zij beide bij deze organisatie. De onderzoekers hebben Gemiva-SVG Groep benaderd, omdat zij goede ervaringen hebben met de organisatie. Dit omdat zij streven naar cliënten een zo gewoon mogelijk leven te bieden. Beide onderzoekers zijn het eens met deze visie en proberen deze visie na te leven in de praktijk op de werkvloer (Gerding, 2018).

De Gemiva-SVG Groep vermoedt dat mensen met een verstandelijke beperking en NAH bij AC De Baanbreker behoefte hebben aan vrijetijdsbesteding op zaterdag in Stolwijk. Het vermoeden bij Gemiva-SVG Groep is ontstaan na begeleidingsgesprekken tussen persoonlijk begeleiders en cliënten. Cliënten met een verstandelijke beperking hebben aangegeven dat zij zich vervelen in het weekend of niet goed weten wat ze moeten doen met de vrije tijd die zij hebben. Daarnaast hebben begeleiders van cliënten met een verstandelijke beperking aangegeven dat cliënten geen structuur hebben in het weekend. Doordeweeks verloopt de dag structuur voor veel cliënten hetzelfde, maar in het weekend valt deze structuur ineens weg. Door een vrijetijdsbesteding op zaterdag kan er weer structuur aangebracht worden aan het dagritme van de doelgroep, wat rust geeft voor de cliënt (Eppink, 2017). De opdrachtgever vermoedt dat cliënten met een NAH, die thuiswonend zijn, eenzaam te zijn in het weekend. Wanneer er een vrijetijdsbesteding op zaterdag is, wordt eenzaamheid tegengegaan.

Vanuit dit vermoeden van de opdrachtgever is er een behoefte-onderzoek gestart. Hierin is onderzocht of het vermoeden klopt dat deze cliënten van AC De Baanbreker daadwerkelijk behoefte hebben aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag. Wanneer de behoefte in kaart is gebracht, kan de organisatie beslissen of er een vrijetijdsbesteding op zaterdag gestart moet worden.

1.2 Context

Zoals in de aanleiding beschreven is bij Gemiva-SVG Groep naar voren gekomen dat er vermoedelijk behoefte is aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag. Om het vermoedelijke probleem beter te begrijpen zal allereerst de context geschetst worden. Hierin zal gekeken worden naar Gemiva-SVG Groep als organisatie, om een beeld te schetsen van de organisatie. Vervolgens zal daarnaast gekeken worden naar welke wetten relevant zijn. Door het beschrijven van deze wetten worden de landelijk gestelde kaders en financiële mogelijkheden zichtbaar. Daarna zal worden ingezoomd op het beleid van Gemiva-SVG Groep. Binnen het beleid van de Gemiva-SVG Groep zal het onderzoek uitgevoerd moeten worden en de behoefte worden vervuld. Tot slot zal gekeken worden naar de rol van de cliënt. Het einddoel van de zorg zijn de behoeften van de cliënt. Het is daarom belangrijk om vanuit het perspectief van de cliënt de context te schetsen.

De Gemiva-SVG Groep is een organisatie voor mensen met een beperking in de provincie Zuid-Holland. De Gemiva-SVG Groep biedt tijdelijke- of langdurige ondersteuning aan deze mensen bij hun leven in de samenleving. De organisatie wil bijdragen aan een zo goed en gewoon mogelijk leven. Een aantal zaken zijn volgens Gemiva-SVG Groep daarbij belangrijk, zoals regie over het eigen leven, een veilige plek hebben, talenten kunnen gebruiken, kunnen leven in contact met anderen en om kunnen gaan met vragen en problemen die men in het leven tegenkomt (Gemiva-SVG Groep, 2018). Dit onderzoek richt zich op locatie AC De Baanbreker, te Stolwijk. Daarnaast zijn de onderzoekers in gesprek geweest met de persoonlijk begeleiders van de woning, omdat zij veel kennis hebben van de cliënten met een verstandelijke beperking op AC De Baanbreker en hun behoeften.

Sinds de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) op 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de ondersteuning van mensen die niet zelfredzaam zijn. De doelen van de Wmo 2015 zijn redzaamheid, participatie, langer thuis wonen en zo min mogelijk eenzaamheid (Kiers, 2017). Uit het rapport '*Zicht op de Wmo 2015*' (Sociaal en Cultureel Planbureau, 2015) blijkt dat ruim een kwart van de mensen met een beperking niet participeert in de samenleving door middel van werk, opleiding of vrijetijdsbesteding buitenshuis en dat één vijfde van de melders van het onderzoek, zich eenzaam voelt (SCP, 2017). De Wmo wordt georganiseerd vanuit de gemeente en is voor mensen die alleen ondersteuning nodig hebben. De gemeente kan ondersteuning geven door begeleiding, dagbesteding, ondersteuning voor de mantelzorger, een plaats in een beschermde woonomgeving en opvang in geval van huiselijk geweld of aan mensen die dakloos zijn (Rijksoverheid, 2018). Het doel van de Wmo is participatie stimuleren en vereenzaming tegen te gaan. Wanneer het vermoeden van de opdrachtgever klopt, kan er bij mensen met een verstandelijke beperking en NAH in het weekend sprake zijn van eenzaamheid of gebrek aan participatie.

Cliënten die blijvend zijn aangewezen op permanent toezicht of 24u-uurs zorg, vallen onder de Wet langdurige zorg (Wlz). Voordat de cliënt onder de Wlz komt te vallen, vindt er een onafhankelijke indicatiestelling plaats door het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ). Hierbij wordt gekeken naar hoeveel uur zorg er nodig is en welk zorgzwaartepakket hierbij hoort. Hierbij is er een keuzeruimte; de persoon kan de geïndiceerde zorg benutten als verblijfszorg, voor thuiszorg of als persoonsgebonden budget (pgb). Door deze keuzevrijheid stimuleert de overheid een verschuiving naar zorg thuis (Coolen, 2017). Omdat cliënten langer thuis wonen en daar worden verzorgd, wordt het netwerk meer belast. Het is daarom ook belangrijk dat het netwerk af en toe ontlast wordt. De Wlz heeft als doel persoonlijke zorg. Echter is door bezuinigingen in de zorg minder personeel beschikbaar (Supportbeurs, 2016). Uit onderzoek is gebleken dat begeleiders aangeven dat er doordeweeks voldoende zinvolle dagbesteding is voor mensen met een beperking. In het weekend is dit echter niet het geval, omdat de begeleiding dan met weinig personeel op de groep staat, waardoor er vaak niet de tijd is om een zinvolle dagbesteding aan te bieden (Meulenkamp, 2015). Ook bij Gemiva-SVG Groep is dit het geval.

Naast de Wmo en Wlz is op macroniveau in 2016 het *kwaliteitskader Gehandicaptenzorg 2017-2022* opgesteld. Dit is een landelijk kader binnen de Wlz. *Kwaliteit van bestaan* is de visie waaruit het kwaliteitskader is opgericht. Het kwaliteitskader bouwt voort op de uitgangspunten van de Wlz. In de Wlz staat onder andere beschreven dat de zorg van de cliënt persoonlijk afgestemd is en vastligt in een ondersteuningsplan. Wanneer men persoonsgericht werkt, is men gericht op iemands kwaliteit van bestaan. Kwaliteit van bestaan berust mede op een sociaal netwerk en hangt samen met kansen op

participatie. Het beleid laat daarnaast ruimte voor organisaties om hun eigen accenten aan te brengen (Coolen, 2017).

Op mesoniveau wordt er ingezoomd op de onderzoeksorganisatie. Alle medewerkers van de Gemiva-SVG Groep werken aan hetzelfde doel: ondersteuning bieden die ertoe leidt dat mensen met een handicap zo veel mogelijk aan de samenleving kunnen deelnemen, kortom participatie (Blok H. , 2018). Er wordt samengewerkt met andere zorgaanbieders en maatschappelijke instellingen om op die manier mensen met een handicap en hun omgeving de ondersteuning te bieden die ze vragen. Welke zorgaanbieders en maatschappelijke instellingen dit zijn, verschilt per regio, evenals wat de vraag is van de cliënten en hun netwerk en de ondersteuning die men hier bij kan bieden.

De Gemiva-SVG Groep ondersteunt mensen die op eigen kracht (nog) niet zelfstandig kunnen participeren in de samenleving. De organisatie draagt op die manier bij aan een zo goed mogelijk leven voor de cliënten. Volgens hen bestaat een zo goed mogelijk leven uit:

- Zoveel mogelijk regie hebben over je eigen leven;
- Een plek hebben waar je jezelf kan zijn;
- Leven in contact met anderen;
- Talenten kunnen gebruiken; en
- Hulp vragen en krijgen bij wat je nog niet kunt (Blok H. , 2018).

Wanneer er een vrijetijdsbesteding op zaterdag wordt gefaciliteerd door de Gemiva SVG Groep, draagt dit bij aan een zo goed mogelijk leven voor cliënten. Er wordt dan een plek gecreëerd waar men in contact kan zijn met anderen waar, afhankelijk van de invulling, talenten kunnen worden ontwikkeld en een plek waar de cliënten zichzelf kunnen zijn. Ook krijgen de cliënten de mogelijkheid om aan te geven dat ze hulp nodig hebben bij het invullen van hun vrije tijd.

Cliënten hebben vanuit de Wlz recht op een aantal dagdelen dagbesteding, hier valt een zaterdagopvang niet onder. Binnen de organisatie is er geen vrijetijdsbesteding voor volwassenen met een beperking in het weekend. Dit komt omdat het financieel moeilijk haalbaar is. De cliënten van AC De Baanbreker kunnen aan de gemeente vragen om hun indicatie op te hogen. Hierbij moet onderbouwd worden waarom een vrijetijdsbesteding op zaterdag toegevoegde waarde heeft. Vanuit de afdeling planning en control van Gemiva-SVG Groep werd aangegeven dat de gemeente hier bijna nooit mee instemt, omdat een vrijetijdsbesteding niet aan de eisen voldoet om subsidie te krijgen. Verder kan men dagdelen waar men recht op heeft anders indelen. Dit kan er voor zorgen dat men een dagdeel over heeft voor de zaterdag. Om de financiële haalbaarheid te vergroten zou Gemiva-SVG Groep daarnaast bijvoorbeeld sponsors kunnen zoeken, de doelgroep voor de vrijetijdsbesteding verbreden of kunnen samenwerken met andere organisaties. Het is niet mogelijk om geld te besparen op het personeel, omdat er geschoolde personeelsleden aanwezig moeten zijn, om de cliënten de juiste hulp te kunnen bieden.

Ook geeft de Gemiva-SVG Groep een invulling aan het kwaliteitskader gehandicaptenzorg. Zij doen dit aan de hand van twee kwaliteiten namelijk kwaliteit van zorg en kwaliteit van bestaan. Kwaliteit van zorg is een bijdrage die de zorgverlener levert aan een zo goed mogelijk leven van de cliënt. De afspraken hierover liggen vastgelegd in het ondersteuningsplan. Voor het bepalen van de (gewenste)

kwaliteit van bestaan van cliënten maakt Gemiva-SVG Groep gebruik van de acht domeinen van Schalock en Verdugo:

1. Lichamelijke welbevinden;
2. Psychisch welbevinden;
3. Interpersoonlijke relaties;
4. Deelname aan de samenleving (participatie);
5. Persoonlijke ontwikkeling;
6. Materieel welzijn;
7. Zelfbepaling; en
8. Individuele belangen (Blok H. , 2018).

Om in gesprek te gaan met de cliënt over deze domeinen wordt er binnen de Gemiva-SVG Groep gebruik gemaakt van de methodiek 'Dit Vind Ik Ervan!'. "Dit vind ik ervan!" is een manier om met cliënten in dialoog te gaan over behoeften. Dit geeft een beeld over de kwaliteit van bestaan. Hierdoor kan de begeleiding de zorg- en dienstverlening meer op maat bieden (Blok H. , 2018).

Zoals op meso niveau al is aangegeven bestaat er bij Gemiva-SVG Groep een vermoeden dat cliënten met een verstandelijke beperking en NAH behoefte hebben aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag. Het onderzoek vindt plaats onder beide doelgroepen. In tabel 1 zijn beide doelgroepen in kaart gebracht. Een beschrijving van deze doelgroepen kunt u vinden in bijlage 2.

Doelgroep	Dagbesteding	Woning	Indicatie	Aantal	Vermoedelijk Probleem
Mensen met niet aangeboren hersenletsel	AC De Baanbreker	Thuiswonend	WMO	8	Eenzaamheid
Mensen met een verstandelijke beperking	AC De Baanbreker	Woning het Kerspel	WLZ	24	Geen structuur en ritme

Tabel 1 overzicht doelgroep

De overeenkomst tussen deze twee doelgroepen is dat zij doordeweeks naar AC de Baanbreker gaan. De behoefte van deze doelgroep met betrekking tot een vrijetijdsbesteding op zaterdag komt vermoedelijk overeen. De onderzoekers hebben er voor gekozen om het onderzoek te spreiden over de twee groepen, hierdoor kan er een compleet beeld ontstaan over de behoefte van een vrijetijdsbesteding op zaterdag bij AC De Baanbreker.

Bij het vormgeven van deze vrijetijdsbesteding moet er rekening mee worden gehouden dat de cliënten niet apart van de samenleving worden gezet. De Gemiva-SVG Groep wil juist dat de cliënten deelnemen aan de samenleving. Zoals eerder genoemd is participatie in de samenleving belangrijk. Mensen met een NAH hebben voordat ze een hersenletsel kregen volledig deelgenomen aan de samenleving. Omdat ze nu hulpbehoevend zijn is een volledige terugkeer naar hun leven voor het letsel niet altijd mogelijk (Van Velzen, 2015). Er moet gekeken worden op welke wijze deze behoeften zo goed mogelijk kunnen worden ingekleurd. Iedereen heeft recht op volledige participatie, ook het VN-verdrag versterkt de positie van mensen met een verstandelijke beperking. Het geeft ze rechten waardoor ze gebruik moeten kunnen maken van bijvoorbeeld openbaar vervoer (Mensenrechten,

2018). Participatie is belangrijk voor mensen met een verstandelijke beperking, omdat ze zich volledig geaccepteerd willen voelen in de samenleving. Mensen met een verstandelijke beperking en een NAH hebben in hun vrije tijd hetzelfde nodig als mensen zonder een beperking, alleen zullen ze hierbij meer zorg en begeleiding nodig hebben. Vrijtijdsbesteding is meer dan het opvullen van de vrije tijd, het gaat om het ontwikkelen van talenten, of het juist even ontspannen van alle drukte, en dat heeft iedereen nodig (Patterson, 2009). Voor mensen zonder beperking is het geen grote opgave om een geschikte vrijtijdsbesteding te vinden (Derksen, & Bakker, 2012). Er zijn namelijk sportclubs en verenigingen in overvloed. Wanneer men een verstandelijke beperking en NAH heeft, is het vinden van vrijtijdsbesteding lastig, omdat een 'normale' sportclub of vereniging niet de zorg en begeleiding kan bieden die de cliënten nodig hebben.

1.3 Leeswijzer

Het onderzoek begint in hoofdstuk één met het beschrijven van de aanleiding en de context waarbinnen het onderzoek is uitgevoerd. Hoofdstuk twee beschrijft de probleemstelling van het onderzoek, namelijk dat er geen inzicht is in de behoeften van mensen met een verstandelijke beperking en NAH naar een vrijtijdsbesteding op zaterdag. Hierin zal kort het probleem worden geschetst en vervolgens de hoofd- en deelvragen worden beschreven. Hoofdstuk drie zet de gebruikte onderzoeksmethodieken uiteen en op welke wijze de betrouwbaarheid en validiteit is gewaarborgd. Hoofdstuk vier beschrijft de resultaten van de deelvragen. Elke deelvraag wordt afgesloten met een tussentijdse conclusie. In hoofdstuk vijf wordt de hoofdvraag 'Wat zijn de behoeften van cliënten met een verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel van AC De Baanbreker met betrekking tot een vrijtijdsbesteding op zaterdag?' beantwoord. Op basis daarvan geven de onderzoekers aanbevelingen. Het verslag wordt afgesloten met een discussie, waarbij de onderzoekers kritisch kijken naar hun onderzoek en suggesties doen voor vervolgonderzoek.

Hoofdstuk 2: Praktijkprobleem

In de inleiding is op macro- meso- en microniveau de context van de vraagstelling beschreven. Op grond van deze analyse komen de onderzoekers tot de onderstaande probleemstelling.

2.1 Probleemstelling

Het probleem is dat er nog geen inzicht is in of en zo ja wat de behoeften zijn met betrekking tot vrijetijdsopvang op zaterdag voor mensen met een verstandelijke beperking en een NAH in Stolwijk. Dit is hetgeen dat in dit onderzoek geanalyseerd is. Er bestaat bij Gemiva-SVG Groep het vermoeden dat er behoefte is aan vrijetijdsbesteding op zaterdag, aldus de opdrachtgever, locatiemanager AC De Baanbreker.

2.1.1 Probleem

Mensen met een beperking hebben in het weekend geen regelmaat, dit wordt aangegeven door persoonlijk begeleiders die werken bij AC De Baanbreker. Dit zorgt voor verveling en onrust in het weekend bij cliënten. De opdrachtgever heeft daarnaast aangegeven dat mensen met een NAH vermoedelijk te kampen hebben met eenzaamheid in het weekend. Eenzaamheid kan men ongelukkig maken of belemmeren in het functioneren en dit vergroot de kans op een vroegtijdige dood (Holt-Lunstad, Smith, Baker, & Stephensons, 2015).

2.1.2 Betrokkenen

Om in kaart te brengen wie er met dit probleem te maken heeft is een stakeholderanalyse opgesteld (zie bijlage 3 en 4). De betrokkenen bij het praktijkprobleem zijn de gemeente en sociale teams, de locatiemanager, de lokale supermarkt, overige lokale bedrijven, (persoonlijk) begeleiders wonen, (persoonlijk) begeleiders AC De Baanbreker, het netwerk van mensen met een verstandelijke beperking, vrijwilligers, mensen met een verstandelijke beperking en mensen met een NAH.

2.1.3 Wanneer treedt het probleem op?

De opdrachtgever heeft benoemd dat er verveling/onrust toeslaat wanneer mensen met een verstandelijke beperking niet in hun regelmaat en structuur zitten. In het weekend zijn de cliënten vrij. In deze tijd kunnen ze hun hobby's en interesses uitvoeren. Niet iedereen vermaakt zich in deze vrije tijd. Sommige cliënten hebben behoefte aan structuur bij het invullen van hun vrijetijdsbesteding, dit wordt aangegeven door de persoonlijk begeleiders van AC De Baanbreker. Bij mensen met een NAH komt het probleem voor wanneer men alleen thuis zit in het weekend en dan geen (beschikbare) sociale contacten heeft.

2.1.4 Locatie

In dit probleem staat AC De Baanbreker in Stolwijk centraal. Stolwijk is een dorp gelegen in de gemeente Krimpenerwaard. De gemeente Krimpenerwaard vormt het groene hart tussen de Hollandsche IJssel en de Lek, tussen de gemeenten in de Randstad, in de regio Midden-Holland en naast de stadsregio Rotterdam (Gemeente Krimpenerwaard, 2018).

2.1.5 Ontstaan probleem

Het probleem is ontstaan omdat de cliënten met een verstandelijke beperking in het weekend niet dezelfde activiteiten uitvoeren dan doordeweeks. Men vermoedt hierdoor dat zij minder structuur en regelmaat in het weekend hebben. In het weekend is er door bezuinigingen in de zorg minder personeel beschikbaar (Supportbeurs, 2016). Daarnaast blijkt uit een onderzoek van het Nederlands

Instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (NIVEL) dat begeleiders binnen de gehandicaptenzorg 's avonds en in de weekenden weinig tijd hebben voor het geven van persoonlijk aandacht aan de cliënten (Van Den Elsen, 2017). In gesprekken met mensen met een NAH werd aangegeven dat men zich eenzaam voelde in het weekend. Hierdoor is het vermoeden ontstaan dat er behoefte is aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag.

2.1.6 Aanvullende informatie

Binnen de organisatie Gemiva-SVG Groep in de regio Krimpenerwaard is er eerder onderzoek gedaan naar de behoeften voor een zaterdagopvang. Dit was niet voor de doelgroep volwassenen met een beperking en NAH, maar voor kinderen met een beperking. Uit het onderzoek bleek dat er meerdere organisaties zijn die een vrijetijdsbesteding voor kinderen aanbieden, zoals ASVZ, Syndion en Siloah. Bij deze organisaties worden vrijwilligers ingezet om de vrijetijdsbesteding te kunnen realiseren. Echter is hier het aanbod voor een vrijetijdsbesteding voor volwassener minder groot dan voor kinderen.

2.2 Onderzoeksdoel en eindproduct

Het onderzoeksdoel is inzicht verkrijgen in de behoeften van mensen met een verstandelijke beperking en mensen met een NAH en het personeel van AC De Baanbreker met betrekking tot een vrijetijdsbesteding op zaterdag in Stolwijk. Afhankelijk van deze uitkomsten kunnen er aanbevelingen gedaan worden over op welke manier een vrijetijdsbesteding op zaterdag gerealiseerd zou kunnen worden.

De opdrachtgevers hebben aangegeven dat zij graag een aantal handvatten willen naar aanleiding van het onderzoeken van de behoefte met betrekking tot een vrijetijdsbesteding op zaterdag. De onderzoekers gaan dit doen door middel van het maken van een ontwerp. Het ontwerp is creatief vormgegeven in een stroomdiagram en daarnaast is er een implementatieplan toegevoegd in de vorm van een flipover. In bijlage 5 is de verantwoording van het beroepsproduct te lezen, foto's van het product en het behoordelingsformulier met feedback van de opdrachtgever te zien.

2.3 Hoofdvraag

Uit de probleemstelling is naar voren gekomen dat er geen inzicht is in de behoefte van mensen met een verstandelijke beperking en NAH en zo ja wat de behoeften zijn met betrekking tot een vrijetijdsopvang op zaterdag. Ook bleek hieruit dat deze groep mensen zich vervelen en/of onrustig voelen wanneer zij geen regelmaat en structuur hebben, zoals in het weekend. Om dit probleem verder te kunnen onderzoeken staat in dit onderzoek de volgende vraag centraal:

'Wat zijn de behoeften van cliënten met een verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel van AC De Baanbreker met betrekking tot een vrijetijdsbesteding op zaterdag?'

2.4 Deelvragen

Om tot een antwoord te kunnen komen op de eerder geformuleerde hoofdvraag zullen de volgende deelvragen behandeld worden:

1. *'Welke mensen van de doelgroep van AC De Baanbreker hebben behoefte aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag van AC de Baanbreker?'*
2. *'Wat is een passende vrijetijdsbesteding voor mensen met een verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel?'*

3. *‘Welke ondersteuning hebben mensen met een verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel nodig in hun vrijetijdsbesteding op zaterdag?’*
4. *‘Wat zijn de verwachtingen van mensen met een verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel van AC De Baanbreker met betrekking tot een vrijetijdsbesteding op zaterdag?’*

2.5 Begrippenlijst

Na het formuleren van de hoofdvraag en deelvragen zijn er kernbegrippen die in het onderzoek naar voren komen. Deze kernbegrippen worden vanuit theorieën, vakliteratuur en overige literatuur hieronder beschreven. De eerste twee kernbegrippen, verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel worden in bijlage 2 verder toegelicht.

Verstandelijke beperking

In het onderzoek is één van de doelgroepen mensen met een verstandelijke beperking. Daarom is het van belang dat de onderzoekers weten wat een verstandelijke beperking inhoudt. In het onderzoek wordt het volgende verstaan onder een verstandelijke beperking: *‘Mensen met een (verstandelijke) zijn mensen met een ontwikkelingsachterstand op verstandelijk, emotioneel, sociaal, seksueel, religieus en moreel gebied’* (Došen, A., 2014). In hoofdstuk 4.1 wordt hier dieper op ingegaan.

Niet aangeboren hersenletsel

Het begrip NAH is van belang omdat het een van de twee doelgroepen is waarnaar onderzoek gedaan wordt. De werkgroep van Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) definieert NAH als volgt: *“beschadiging van het hersenweefsel door een hersenaandoening die op enig moment na de geboorte is ontstaan. Kenmerkend voor niet aangeboren hersenletsel is de breuk in de levenslijn: het leven voor en na het letsel verschilt essentieel”* (Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland., 2015). In hoofdstuk 4.1 wordt hier meer informatie over gegeven.

Behoefte

Het onderzoek is een behoefteonderzoek. Het is belangrijk dat het begrip behoefte gedefinieerd wordt voor de onderzoekers. Hierdoor kan een gericht behoefteonderzoek gestart worden bij de mensen met een verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel.

In het onderzoek wordt onder het begrip behoeften het volgende verstaan; *waar iemand naar verlangt, wat iemand nodig heeft om kwaliteit van leven te verbeteren’*. Volgens de literatuur wordt behoefte als volgt gedefinieerd; *‘Een behoefte is een verlangen naar iets wat dieren, mensen en soms zelfs samenlevingen voor hun bestaan nodig hebben* (Jager, 2014).

Verwachtingen

Omdat de onderzoekers willen weten hoe de cliënten hun behoefte ingevuld willen zien, is het belangrijk om te weten wat hun verwachtingen zijn. Het kernbegrip verwachtingen heeft diverse synoniemen, te weten vermoeden, hoop en vooruitzicht. Ook wordt het als volgt gedefinieerd: *“verwachtingen zijn opvattingen over wat zal en kan gebeuren”* (Langen, 2008). In dit onderzoek wordt onder het kernbegrip verwachtingen *‘de hoop dat er een handeling of gebeurtenis plaats gaat vinden wat voor verandering kan zorgen’* verstaan.

Vrijtijdsbesteding

Het kernbegrip vrijtijdsbesteding is geen tastbaar begrip. In het onderzoek wordt bedoeld dat de cliënt met een verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel vrije tijd heeft voor zijn hobby's, familie en/of vrienden. Volgens Vermeulen en Degrieck betekent vrije tijd dat de mensen hun eigen zin kunnen doen. Het doel van vrije tijd is om te kunnen ontspannen en de batterij op te kunnen laden (Degrieck, 2009).

Netwerk

Een sociaal netwerk kan bestaan uit familieleden, vrienden, buren, voogd en vrijwilligers (Langen, 2008). In het onderzoek wordt er meerdere keren gesproken over het netwerk, hieronder wordt verstaan: de persoonlijk begeleiders van mensen met een verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel.

Hoofdstuk 3: Methodologie

In hoofdstuk 2 is beschreven wat het probleem was wat de onderzoekers hebben onderzocht en met welke vraag dit onderzocht gaat worden. Om tot een antwoord op de hoofdvraag te komen hebben de onderzoekers gebruik gemaakt van verschillende onderzoeksmethoden. In dit hoofdstuk wordt eerst de methodologische verantwoording beschreven. Vervolgens zal worden ingegaan op het type onderzoek dat is uitgevoerd, de onderzoeksopzet die is gebruikt, de dataverzamelingsmethoden en de betrouwbaarheid en validiteit.

In het onderzoek is er gebruik gemaakt van kwalitatieve onderzoeksmethoden, te weten diepte-interviews, groepsinterviews en focusgroepen. Daarnaast is er een gedeelte kwantitatief onderzoek uitgevoerd. Hiervoor is gebruik gemaakt van een enquête.

De onderzoekers hebben gekozen voor kwalitatieve dataverzamelingsmethoden, omdat daarbij onderzoek gedaan wordt naar gedachten, betekenis of ervaring. In dit onderzoek wordt dit gedaan om te kunnen achterhalen wat de behoeften zijn met betrekking tot een vrijetijdsbesteding op zaterdag (Van der Donk, & Van Lanen, 2015). In tabel 2 wordt weergegeven welke methodes voor welke deelvraag gebruikt zijn. Vervolgens zullen alle methodes uitgelegd worden en worden de voor- en nadelen benoemd.

	Literatuuronderzoek	Groeps-interview	Focusgroep	Diepte-interview	Enquête
Deelvraag 1: welke mensen van de doelgroep van AC De Baanbreker hebben behoefte aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag van AC De Baanbreker?		x	x	X	x
Deelvraag 2: wat is een passende vrijetijdsbesteding voor mensen met een verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel?	x		x	X	
Deelvraag 3: welke ondersteuning hebben mensen met een verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel nodig in hun vrijetijd?	X				
Deelvraag 4: wat zijn de verwachtingen van mensen met een verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel met betrekking tot een vrijetijdsbesteding op zaterdag?		X	X	X	X

Tabel 2 onderzoeksmethoden

3.1 Literatuuronderzoek

Bij het literatuuronderzoek wordt bestaande literatuur over de onderwerpen *‘mensen met een verstandelijke beperking, mensen met niet aangeboren hersenletsel en passende vrijetijdsbesteding’* verzameld. Deze literatuur is te vinden in vaktijdschriften zoals Klik, documenten van Movisie, boeken, papers, wetenschappelijke onderzoeken, scripties of archiefmateriaal (Krul, 2017). Het literatuuronderzoek is kwalitatief onderzoek, omdat het accent ligt op de betekenis van de bestaande literatuur. In het literatuuronderzoek wordt gebruik gemaakt van de motieven definiëren, vergelijken en verklaren. Door gebruik te maken van bestaande literatuur kan men informatie ophalen uit

onderzoeken die al eerder gedaan zijn over het desbetreffende thema. Dit bespaart tijd. Het gebruik maken van bestaande literatuur zorgt er ook voor dat er vanuit een ander perspectief gekeken wordt naar het onderwerp, waardoor er geen kokervisie ontstaat.

Een risico bij het gebruiken van bestaande literatuur is dat de onderzoekers de betekenis van bestaande literatuur anders interpreteren, waardoor er onjuiste conclusies kunnen ontstaan. Ook kunnen tijd- en cultuurverschillen de interpretaties van bestaande tekst lastig maken (Baarda, 2013). Dit probleem willen de onderzoekers tegengaan door beide interpretaties naast elkaar te leggen, hierdoor wordt er niet vanuit één perspectief naar het artikel gekeken.

3.1.1 Interviews

Er zijn verschillende soorten interviews die men kan gebruiken bij het doen van onderzoek. In deze paragraaf wordt beschreven van welke vormen van interviews de onderzoekers gebruik hebben gemaakt. Voor bepaalde documenten zal er verwezen worden naar het bronnenboek. Dit bronnenboek is opvraagbaar.

3.1.1.1 Semigestructureerd diepte-interview

Binnen het onderzoek voor Gemiva-SVG Groep zijn semigestructureerde diepte-interviews gehouden met meerdere respondenten. Hierdoor kan duidelijk naar voren komen wat de behoeften en verwachtingen van een vrijetijdsbesteding op zaterdag zijn.

Allereerst is gesproken met respondenten met de expertise Wlz, Wmo en de Jeugdwet. De onderzoekers hebben hierdoor meer inzicht gekregen in de verschillende doelgroepen. Ook hebben zij informatie verkregen over de financiële haalbaarheid van een vrijetijdsbesteding op zaterdag. Deze interviewvragen zijn te vinden in bijlage 6. Daarnaast is in een diepte-interview gesproken met een persoon van de zorgbemiddeling van Gemiva-SVG Groep. Uit dit interview bleek dat er geen zichtbare behoefte is aan een vrijetijdsbesteding binnen Gemiva-SVG Groep. Deze interviewvragen zijn te vinden in bijlage 7. De zorgbemiddeling heeft de onderzoekers doorgestuurd naar het sociaal team in de regio Krimpenerwaard die op hun beurt de onderzoekers weer heeft doorgestuurd naar twee verschillende welzijnsorganisaties. De vragen bij deze interviews zijn te vinden in bijlage 8. Bij beide respondenten is er informatie verkregen over de behoeften en verwachtingen van mensen met een verstandelijke beperking en oudere mensen. Tot slot is door de onderzoekers gesproken met twee persoonlijk begeleiders. Zij kennen de cliënten goed en vormen een belangrijk deel van het netwerk. In deze gesprekken hebben de onderzoekers informatie gekregen over de behoeften en verwachtingen van de cliënten en het personeel. Deze interviewvragen zijn te vinden in bijlage 9.

Een semigestructureerd diepte-interview is een directe vorm van bevragen, waarbij de onderzoekers in gesprek gaan met een respondent omtrent een onderwerp (Van der Donk, & Van Lanen, 2015). De onderzoekers hebben gekozen voor een semigestructureerd diepte-interview omdat de onderzoekers tijdens het interview willen afwijken van het interviewschema om op die manier zo veel mogelijk informatie op te kunnen halen. Daarnaast hebben zij voor deze manier gekozen omdat er dieper of verduidelijking gevraagd kan worden over het onderwerp (Dingemanse K. , 2017).

Een voordeel van een diepte-interview is dat er de mogelijkheid is om door te vragen bij de respondent. Hierdoor wordt er gedetailleerde informatie verkregen. Een ander voordeel van deze manier van interviewen is dat het interview overal kan plaatsvinden. Ook wordt de respondent uitgedaagd door de vraagstelling van de onderzoeker (De redactie, 2017). Nadelen van een diepte-interview zijn dat er

geen algemene conclusies getrokken kunnen worden en dat de onderzoeker de respondent onbewust kan beïnvloeden (De redactie, 2017).

3.1.1.2 Focusgroep-interview

De focusgroep van de onderzoekers bestond uit drie personen: twee begeleiders en een locatiemanager. Alle drie de personen zijn werkzaam binnen Gemiva-SVG Groep, locatie het Kerspel in Stolwijk. De onderzoekers hebben ervoor gekozen om een heterogene groep samen te stellen. Een heterogene groep wil zeggen dat er mensen met verschillende functies en achtergronden zijn. De onderzoekers hebben hiervoor gekozen omdat er tijdens de focusgroep verschillende perspectieven kunnen zijn waardoor er interessante discussies ontstaan (Swaen, 2017). De onderzoekers zullen van tevoren stellingen en vragen formuleren (zie bijlage 10). Tijdens het focusgroep-interview kan hiervan worden afgeweken omdat de onderzoekers gaan doorvragen door middel van open vragen. Het doel van de focusgroep was het verzamelen van data over vrijetijdsbesteding op zaterdag, behoeften, verwachtingen en realiseerbaarheid (Swaen, 2017).

De focusgroep hebben de onderzoekers ingezet omdat het een kwalitatieve onderzoeksmethode is. De onderzoekers hebben dit ingezet door het team aan te spreken en gevraagd of zij beschikbaar zijn op een bepaalde dag en tijdstip. Doordat er verschillende cliënten extra zorg nodig op dat moment hadden, waren er meerdere begeleiders niet aanwezig.

Door middel van het doorvragen hopen de onderzoekers dat ze meer informatie kunnen ophalen. Het inzetten van een focusgroep-interview heeft als voordeel dat er verschillende respondenten tegelijk worden geïnterviewd. Dit is efficiënt omdat er veel tijd wordt bespaard in vergelijking met diepte-interviews. Een ander voordeel is dat er tijdens de focusgroep een kwaliteitscontrole plaatsvindt. De respondenten toetsen namelijk elkaars mening, door verder te vragen en elkaar tegen te spreken. Het laatste voordeel is dat er door de groepsdynamiek nadruk op de belangrijkste aspecten van de discussie, volgens de respondenten, komt te liggen (Swaen, 2017). Het gebruikmaken van een focusgroep heeft echter ook nadelen. Het is lastig om een groepsdiscussie te leiden en het aantal vragen dat beantwoord kan worden is gelimiteerd. Ook kunnen er conflicten ontstaan, er kunnen sociaal wenselijke antwoorden worden gegeven en de externe validiteit is laag. Wel zullen de onderzoekers er op letten dat de respondenten gelijkwaardig zijn. Wanneer er in de groep een timide en een dominant persoon zitten, is de kans groot dat de timide persoon minder snel zijn mening durft te uiten (Van der Zee, 2018). De onderzoekers hopen dit te ondervangen door de leiding te nemen en ieder aan het woord te laten.

3.1.1.3 Groepsinterview

Door de onderzoekers is een groepsinterview gehouden met een groep van AC De Baanbreker in Stolwijk, bestaande uit zes mensen met een NAH. Het groepsinterview heeft plaatsgevonden in een homogene groep, omdat de groep dezelfde achtergrond heeft: een NAH.

De onderzoekers hebben voor een groepsinterview gekozen omdat het onderwerp gaat over de behoeften en verwachtingen van de cliënt zelf. Omdat het over de cliënt zelf gaat vonden de onderzoekers het belangrijk dat zij zelf de cliënten zouden spreken. In het groepsinterview is gesproken over een eventuele vrijetijdsbesteding en wat zij daarvan zouden vinden. Daarnaast is er door de onderzoekers gevraagd of zij hier behoefte aan zouden hebben. Ook hebben zij de verwachtingen over een vrijetijdsbesteding op zaterdag uitgesproken.

De respondenten zijn samen in een werksituatie geplaatst waardoor deze wijze van interviewen eenvoudiger en betrouwbaarder was. Deze wijze van interviewen is tijdbesparend en voor de respondenten is deze manier laagdrempelig. De respondenten hoeven hierdoor niet bij onbekende onderzoekers vragen te beantwoorden (Van der Donk, & Van Lanen, 2015). Bij het groepsinterview is er gebruik gemaakt van een topiclijst (zie bijlage 11). Een topiclijst is een lijst met onderwerpen die tijdens het interviewen besproken gaan worden. De topics kunnen nog gesplitst worden in sub topics. De topics gaan uit van de onderzoeksvraag (Baarda, 2013).

Een voordeel bij dit groepsinterview is dat er meerdere onderwerpen behandeld zijn. Dit in tegenstelling tot een focusgroep, deze is gericht op één specifiek onderwerp (Dingemanse K. , 2017). Een nadeel is dat een groepsinterview niet gericht is op een discussie, een focusgroep is dit wel.

3.1.2 Enquête

Om een grote groep respondenten in een korte tijd te bereiken hebben de onderzoekers gebruikt gemaakt van een enquête. De enquête is gemaakt met het programma Survey Monkey, dit is een gratis hulpmiddel op internet. De respondenten van de enquête waren 49 begeleiders van AC De Baanbreker en woning het Kerspel. Met deze enquête zijn de behoeften en verwachtingen van mensen met een verstandelijke beperking en NAH in kaart gebracht. Het programma heeft een duidelijk overzicht gegeven met daarin de respons, zie bijlage 12 en 13.

Bij het opstellen van de enquête is het standpunt van Van der Donk en van Lanen opgevolgd. Zij geven aan dat een enquête kan bestaan uit open- en gesloten vragen (Van der Donk, & Van Lanen, 2015). Om er zeker van te zijn dat de vragen duidelijk waren, zijn de vragen eerst aan de opdrachtgever gegeven, waarna de vragen nog zijn aangescherpt. Bij het opstellen van de vragen zijn de volgende aspecten van belang geweest: het doel van de enquête, de structuur, iedereen kan dit beantwoorden en eenduidige formuleringen (Van der Donk, & Van Lanen, 2015).

Een voordeel van een enquête is dat men in een korte tijd veel mensen kunt bereiken. Een nadeel hiervan is dat niet iedereen altijd direct reageert. Voor dit onderzoek zijn 49 respondenten benaderd en één derde heeft daadwerkelijk gereageerd. Een ander voordeel van een enquête is dat de respondent gedwongen wordt over zijn antwoord na te denken. Wanneer men iets opschrijft heeft men de tijd om het geschreven na te lezen, te overdenken en zo nodig te veranderen. Tot slot kan men een enquête op een voor de respondent geschikt tijdstip invullen. Dit maakt een enquête toegankelijker dan een diepte-interview (Baarda, 2013).

Een nadeel van een enquête is dat de vragen van tevoren vastgesteld zijn en de formulering niet aangepast kan worden op de respondent. Ook vraagt een enquête waar open vragen in zitten een bepaalde taalvaardigheid van de respondent. Veel mensen vinden het moeilijk hun gedachten op papier te zetten, omdat ze bang zijn om taalfouten te maken (Baarda, 2013).

3.2 Wijze van dataverwerking

Zowel het semigestructureerde interview, de focusgroep als het groepsinterview zullen worden opgenomen met een voice-recorder. Bij een groepsinterview wordt aangeraden om een video-opname te maken, zodat de onderzoekers bij het verwerken weten wat door wie gezegd wordt. Vanwege de privacy van de cliënten hebben de onderzoekers de keuze gemaakt om alleen een geluidsopname van het groepsinterview te maken.

Van deze opnames zijn vervolgens transcripties gemaakt. De overige informatie die geen toevoegde waarde heeft voor het onderzoek is daarna geschrapt. De transcripties zijn te vinden in het bronnenboek. Vervolgens hebben de onderzoekers de tekstfragmenten onder elkaar gezet. Deze tekstfragmenten hebben elk een code gekregen. De fragmentencode bestaat uit de initialen van de respondent, het nummer van de respondent door de onderzoekers gegevens, het fragmentnummer, en het jaartal (zie bronnenboek, hoofdstuk fragmentnummers). Daarna zijn de onderzoekers elk tekstfragment een label gaan geven. Bij het labelen, oftewel open coderen, gaan de onderzoekers de tekstfragmenten sorteren door middel van thema, of te wel, labels die aansluiten bij de onderzoeksvragen (Van der Donk, & Van Lanen, 2015). Deze labels zijn later weer samengevoegd tot kernlabels. Dit wordt ook wel axiaal coderen genoemd (zie bijlage 14). Op basis van de verzamelde informatie kunnen de deelvragen beantwoord worden, conclusies getrokken worden en aanbevelingen worden gedaan (Mertens, J., 2010). Hieronder worden de kern labels gedefinieerd.

Kernlabel	Definitie	Definitie onderzoek
Behoefte	<i>‘Een behoefte is een verlangen naar iets wat dieren, mensen en soms zelfs samenlevingen voor hun bestaan nodig hebben (Jager, 2014).</i>	<i>‘Waar iemand naar verlangt, wat iemand nodig heeft om kwaliteit van leven te verbeteren.</i>
Vrijtijdsbesteding	<i>‘Het doel van vrije tijd is om te kunnen ontspannen en de batterij op te kunnen laden (Degrieck, 2009).’</i>	<i>‘Iets wat je in je vrije tijd doet om te ontspannen en wat je leuk vindt om te doen in je vrije tijd’</i>
Doelgroep	<i>‘Een doelgroep heeft meestal een aantal gemeenschappelijke kenmerken, zoals leeftijd, niveau, geslacht en/of etniciteit (Hannink, 2012).’</i>	<i>‘Een groep mensen met gemeenschappelijke kenmerken in dit geval een verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel.’</i>
Netwerk	<i>‘Een sociaal netwerk kan bestaan uit familieleden, vrienden, buren, voogd en vrijwilligers (Langen, 2008).’ In het onderzoek worden de begeleiders ook onder het netwerk verstaan.’</i>	<i>‘Onder het netwerk wordt verstaan familieleden, vrienden, buren, vrijwilligers en begeleiders.’</i>

Tabel 3 kernlabels

3.3 Betrouwbaarheid en validiteit

In dit onderzoek wordt er gebruik gemaakt van triangulatie-benadering. Brontriangulatie is gedaan door de uitkomsten van het semigestructureerd interview, het diepte-interview, de focusgroep, de enquête en de literatuurstudie met elkaar te combineren. Ook bevordert dit de geldigheid van het onderzoek. In het onderzoek is dit gedaan door interpretaties achterwege te laten en daarnaast peer-

debriefing uit te voeren. Op die manier zijn de onderzoekers tot antwoorden op de deelvragen en een antwoord op de hoofdvraag gekomen.

3.3.1 Semigestructureerd diepte-interview

In dit onderzoek wordt er gestreefd naar een zo hoog mogelijke betrouwbaarheid. Wanneer dit nagestreefd wordt is het onderzoek herhaalbaar voor derden.

De onderzoekers hebben bij het opstellen van de interviewvragen gebruik gemaakt van peer-debriefing. Hiermee hebben de onderzoekers de betrouwbaarheid en validiteit trachten te verhogen. Het laten controleren door de opdrachtgever en de leerwerkgroep heeft ervoor gezorgd dat de onderzoekers essentiële zaken nog hebben kunnen toevoegen aan de interviewvragen.

De interviews zijn allemaal opgenomen met een voice-recorder en zijn na het interview direct getranscribeerd. Doordat de interviewers direct de interviews hebben uitgeschreven zorgt dit voor betrouwbaarheid, door het direct uitschrijven voorkomen de onderzoekers geheugenverstoreningen. Tijdens de interviews heeft een onderzoeker veldnotities gemaakt, dit heeft gezorgd voor selectiviteit in het geheugen van de onderzoeker. Deze aantekeningen hebben ook geholpen om interpretaties juist op te vatten bij het uitschrijven van de interviews. Na het transcriberen van de interviews er geschrapt door twee onderzoekers. Het schrappen door twee onderzoekers heeft ervoor gezorgd dat de juiste informatie overblijft. Vervolgens is er gelabeld en gecategoriseerd, ook dit is gedaan door twee onderzoekers omdat dit zorgt voor inter-interviewerbetrouwbaarheid (Baarda, 2013).

Voor de interviews met de welzijnsorganisaties is er gekozen om dit op AC De Baanbreker te doen, dit is een neutrale omgeving. De onderzoekers hebben bij beide organisaties dezelfde interviewvragen kunnen stellen. Bij het semigestructureerd diepte-interview is er sprake van externe validiteit omdat er sprake is van een praktijksituatie (Baarda, 2013). Op dit moment is er nog geen vrijetijdsbesteding op zaterdag, de onderzoekers zijn benieuwd hoe mensen met een verstandelijke beperking en NAH op dit moment de tijd invullen in het weekend.

De interviews van de persoonlijk begeleiders en welzijnsorganisaties convergeren met elkaar. Convergeren houdt in dat dat ze dezelfde kant op wijzen, er is sprake van valide gegevens. Dit zorgt ervoor dat de validiteit verhoogt. Ook door variatie te gebruiken van bronnen zorgt dit voor een hogere validiteit en betrouwbaarheid. De onderzoekers hebben dit gedaan omdat zij na de focusgroep nog niet helemaal verzadigd waren. Na het semigestructureerd diepte-interview met twee begeleiders van AC de Baanbreker waren de onderzoekers verzadigd. Hiermee bedoelen zij dat ze genoeg informatie hadden om de deelvraag te beantwoorden (Baarda, 2013).

3.3.2 Focusgroep

Om de externe validiteit te verhogen hebben de onderzoekers een willekeurige dag uitgekozen voor de focusgroep en het personeel dat op dat moment aan het werk was uitgenodigd. Omdat er altijd personeel met verschillende functies aanwezig is, kon er te allen tijden een heterogene groep samengesteld worden. Door de focusgroep in een vertrouwde omgeving te interviewen, namelijk op de werkplek, hebben de onderzoekers de ecologische validiteit van de focusgroeps verhoogd (Dingemanse K. , 2018). Ook is de ecologische validiteit verhoogd doordat de onderzoekers dichtbij de werkelijkheid zijn gebleven van het onderzoek. De resultaten liggen uiteindelijk dichterbij de dagelijks praktijk van het onderzoek.

Om te voorkomen dat een respondent overstemd werd hebben de onderzoekers beurten gegeven. Door verdiepende vragen te stellen en zo nodig het onderwerp vanuit een ander perspectief te bekijken, werden de respondenten uitgedaagd om een eigen mening te vormen.

3.3.3 Enquête

Om de betrouwbaarheid van de enquête te vergroten zijn de vragen aan de opdrachtgever voorgelegd met de vraag of de enquête voldoet aan de verwachtingen van de organisatie. Dit was het geval.

Om de validiteit van de enquête te vergroten hebben de onderzoekers geoperationaliseerde begrippen gebruikt. Doordat de enquête ingevuld kan worden door een, voor de respondent, veilige omgeving, wat zorgt voor een hoge ecologische validiteit.

3.4 Ethische aspecten

Binnen het onderzoek hebben de onderzoekers te maken met verschillende ethische aspecten. De onderzoekers hebben niet zonder toestemming data verzameld en ook is er toestemming gevraagd aan de respondenten voor het maken van een geluidsopname tijdens de interviews. Tijdens het maken van het onderzoeksverslag gaan de onderzoekers vertrouwelijk met de verkregen informatie om. Er wordt geen plagiaat gepleegd en daarnaast delen de onderzoekers de informatie niet met derden (Baarda, 2013).

Hoofdstuk 4: Resultaten

In hoofdstuk vier zal er met behulp van de hiervoor beschreven onderzoeksmethoden antwoord gegeven worden op de verschillende deelvragen. Deze informatie zal bijdragen aan het kunnen beantwoorden van de hoofdvraag.

4.1 Behoeftte aan vrijetijdsbesteding

In deze paragraaf zal onderzocht worden welke mensen van AC De Baanbreker behoefte hebben aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag,. Er zal allereerst gekeken worden naar de doelgroep, mensen met een verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel. Vervolgens zal gekeken worden naar het personeel van Gemiva-SVG Groep en tot slot naar de sociale teams.

4.1.1 Mensen met verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel

Het onderzoeken welke doelgroep er behoefte heeft aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag is gedaan door diepte-interviews, een focusgroep en een groepsinterview te houden.

Resultaten enquête

Uit de gehouden enquête die de onderzoekers hebben uitgezet onder 49 persoonlijk begeleiders/ begeleiders is naar voren gekomen dat mensen met NAH en mensen met een verstandelijke beperking behoefte hebben aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag (bijlage 13). Een respondent, begeleider, heeft in de enquête aangegeven dat deze mensen zich eenzaam kunnen voelen. Volgens een andere respondent wordt er aangegeven in de enquête dat een aantal cliënten met een verstandelijke beperking zich ‘verveelt’ in het weekend. Alle momenten moeten voor deze cliënten ingevuld worden, dit is volgens de begeleider niet mogelijk wanneer er meerdere cliënten aanwezig zijn. Ook wordt er benoemd dat er cliënten zijn die in het weekend negatief gedrag vertonen op de groep omdat ze niet weten wat ze met de vrije tijd aan moeten. Tot slot wordt er door een andere respondent aangegeven dat de cliënten soms niet in staat zijn zelf hun dag in te delen en hierdoor missen ze structuur en ritme (bijlage 13).

Resultaten groepsinterview

In het groepsinterview wordt aangegeven dat er minimaal drie mensen behoefte hebben aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag. Een respondent geeft aan dat hij alleen thuis zit “*achter de geraniums*” (bijlage 14, fragment W|10.3,2018). Een andere respondent geeft aan dat veel activiteiten voor haar op zondag plaatsvinden. Ze geeft aan dat er in Schoonhoven op dat moment geen activiteiten aangeboden worden en dat ze graag wil komen wanneer er een vrijetijdsbesteding op zaterdag in AC De Baanbreker gerealiseerd wordt (bijlage 14, fragment, I|12.1.2018). Volgens een andere respondent zal een cliënt van deze groep ook behoefte hebben aan een vrijetijdsbesteding, zij is in het weekend namelijk alleen (bijlage 14, fragment P|16.1,2018). Deze cliënt is benaderd via de e-mail en heeft aangegeven zeker behoefte te hebben aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag (bijlage 14, fragment, 18.3,2018).

Enquête, groepsinterview, focusgroep en diepte-interview

Uit de enquête, het groepsinterview, de focusgroep en het diepte-interview komt er naar voren dat er bij diverse mensen van de groep NAH behoefte is aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag. Meerdere respondenten geven aan dat ze naar een vrijetijdsbesteding op zaterdag willen komen (bijlage 14, fragment, 18.3,2018, BV|6.2,2018 en W|10.3,2018). In de enquête wordt onder andere benoemd door

persoonlijk begeleiders; *‘Een aantal cliënten "vervelen" zich in het weekend. Alle momenten moeten voor hun ingevuld worden, wat gewoon niet mogelijk is als er meerdere cliënten aanwezig zijn’ & ‘Cliënten zijn soms niet in staat zelf hun dag in te delen en missen het ritme’.*

4.1.2. Personeel Gemiva-SVG Groep

Persoonlijk begeleiders geven binnen de woning Kerspel 6 meerdere keren aan dat er op dit moment geen vraag is naar een vrijetijdsbesteding op zaterdag. Een respondent benoemt dat de cliënt die een vrijetijdsbesteding op zaterdag wil, hier al gebruik van maakt. De anderen cliënten vinden het leuk om boodschappen te gaan doen of vinden het leuk om met het personeel van woning 6 een bakje koffie te doen (bijlage 14, fragment, ML|5.6,2018).

Diepte-interview begeleiders

Binnen de woning Kerspel 10/12 wordt aangegeven dat er cliënten zijn die behoefte hebben aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag. Eén van deze cliënten kan zich niet vermaken en ook andere cliënten van deze woongroep kunnen behoefte hebben aan een vrijetijdsbesteding (bijlage 14, fragment, BV|6.2,2018). De overige cliënten van woning 12 zijn meer zelfstandig en hebben hun eigen planning in het weekend, zij hebben geen behoefte (bijlage 14, fragment, BV|6.4,2018). De respondent geeft aan dat als er een vrijetijdsbesteding op zaterdag gerealiseerd gaat worden dat het passende vrijetijdsbesteding moet zijn, gericht op het individu (bijlage 14, fragment, BV|6.6,2018). De respondent geeft aan dat het personeel geen extra wandelingen of iets dergelijks kunnen organiseren, mede door het feit dat er een begeleider aanwezig moet zijn in de woning (bijlage 14, fragment, BV|6.10,2018). Tot slot vermoedt de respondent dat er binnen Kerspel 14 ook een vraag ligt (bijlage 14, fragment, BV|6.17,2018).

Focusgroep

Ook in de focusgroep werd benoemd dat er cliënten zijn die in het weekend vrije tijd hebben (zie bijlage 14, fragment KK|8.6,2018). Verder werd er in de focusgroep benoemd dat de vrijetijdsbesteding op zaterdag niet alleen voor mensen met een beperking hoeft te zijn. Een respondent geeft aan dat de visie van Gemiva-SVG Groep een zo gewoon mogelijk leven is (bijlage 14, fragment, AE|9.8,18). Als men met andere doelgroepen zoals jongeren, mensen zonder indicatie en senioren een vrijetijdsbesteding kan starten zorgt dit voor het naleven van de visie. De visie van Gemiva-SVG Groep is een *‘zo’n gewoon mogelijk leven’*, hier hoort ook participatie bij. Ook geeft een respondent aan dat de cliënten van woning 10, 12 en 16 het leuk vinden wanneer er kinderen aanwezig zijn (bijlage 14, fragment, YO|7.11,2018). Volgens respondent AE is er behoefte aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag bij mensen met NAH, hier kan er sprake zijn van ontlasten van het netwerk (bijlage 14, fragmentAE|9.17,2018).

Vanuit het netwerk bij woning 6 is er geen zichtbare behoefte. Het netwerk wordt volgens het personeel niet veel belast (bijlage 14, fragment, ML|5.9,2018). De ouders en/of verzorgers nemen hun kind met beperking mee naar huis of laat z’n kind komen (bijlage 14, fragment, ML|5.10,2018). De ouders en/of verzorgers zorgen zelf voor een activiteit in het weekend zoals scouting of bij opa en oma langs (bijlage 14, fragment, YO|7.3,2018). In de focusgroep wordt echter aangegeven dat het netwerk niet bij iedere cliënt ontzettend betrokken is waardoor ze de behoeften niet kunnen vaststellen (bijlage 14, fragment, KK|8.15,2018). De mensen met een beperking die wel behoefte hebben aan een vrijetijdsbesteding worden geholpen door ouders. Ouders zorgen ervoor dat hun kind een weekend weg kan of naar een concert gaat (bijlage 14, fragment, KK|8.16,2018). Door een andere respondent

wordt aangegeven dat ouders ook even zelf moeten 'bijkomen' en dat het prima is wanneer hun kind één keer in de maand naar huis komt (bijlage 14, fragment, AE|9.6,2018). Vanuit de doelgroep niet aangeboren hersenletsel ligt er meer een vraag vanuit het netwerk voor een vrijetijdsbesteding op zaterdag. De partner van de persoon met beperking kan op dat moment, wanneer diegene naar een vrijetijdsbesteding is, met vrienden afspreken en wordt zo op die manier even ontlast (bijlage 14, fragment, AE|9.17,2018 en AE|9.18,2018).

Diepte-interview zorgbemiddelaar

Volgens respondent AA, zorgbemiddelaar Gemiva-SVG Groep, is er op dit moment geen vraag naar een vrijetijdsbesteding op zaterdag in de regio Krimpenerwaard. Ze benoemt hierbij dat dit alleen gebaseerd is op de zichtbare cliënten binnen Gemiva-SVG-groep. Het kan zijn dat er een vraag ligt bij iemand die niet in beeld is (bijlage 14, fragment, AA|1.20,2018).

4.1.3. Sociale teams

Diepte-interview SWOB/V en Alles-Is-Sport

Er is in de regio Krimpenerwaard een welzijnsoverleg geweest waar Gemiva-SVG Groep ook aanwezig is geweest. In het interview met welzijnsorganisatie Alles-Is-Sport wordt aangegeven door de respondent dat veel mensen de Nederlandse taal willen leren. Deze mensen willen graag iets betekenen en tegelijkertijd iets leren (bijlage 14, fragment, WT|3.4,2018).

Zij benoemt dat er mensen met een beperking, senioren maar ook jongeren zijn die eenzaam zijn (bijlage 14, fragment, WT|3.16,2018). Dit kan onder andere komen doordat er steeds minder activiteiten beschikbaar zijn om te ondernemen en daarnaast is er ook steeds minder ondersteuning. Er wordt gewerkt met vrijwilligers maar ook met giften die zij ontvangen (bijlage 14, fragment, WT|3.7,2018). Alles-Is-Sport geeft ook aan dat er bij de reguliere verenigingen niet genoeg expertise in huis is om iemand met een beperking extra aandacht te geven. De persoon met een beperking heeft meer tijd nodig om iets te begrijpen of iets te leren (bijlage 14, fragment, WT|3.11,2018).

Ook welzijnsorganisatie Stichting welzijn en ondersteuning (SWOB/V) geeft aan dat ouderen in de vakantieperiode, weekenden en de avonden eenzaam zijn (bijlage 14, fragment GG|4.5,2018). Dit komt omdat er in de avond en weekenden niets wordt aangeboden. Dit zijn ouderen die niet zover meer komen omdat ze zelf geen auto meer kunnen rijden. Deze doelgroep zoekt activiteiten dicht bij huis en daardoor heeft deze doelgroep minder grote keuze dan in de stad (bijlage 14, fragment, GG|4.9,2018). Tot slot werd gesproken over mensen met een kleine actieradius. Zij hebben net zoveel activiteiten nodig zoals doordeweeks aldus de respondent (bijlage 14, fragment, GG|4.10,2018).

Tot slot wordt er door beide welzijnsorganisatie aangegeven dat er sprake is van eenzaamheid van de ouderen en een aantal jongeren en dat deze groep behoefte heeft aan een moment van samenkomen (bijlage 14, fragment GG|4.9,2018 en fragment WT|3.16,2018)

4.1.4 Deelconclusie

Per doelgroep is het verschillend wie er behoefte hebben aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag. Uit het groepsinterview met mensen met een NAH hebben de cliënten die eenzaam zijn in het weekend behoefte aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag. In de focusgroep komt juist naar voren dat een vrijetijdsbesteding op zaterdag voor mensen met een NAH ter ontlasting van het netwerk kan dienen. Dit komt ook voor bij mensen met een verstandelijke beperking. Verder wordt aangegeven dat mensen met een verstandelijke beperking die zich vervelen, structuur en ritme nodig hebben. Volgens de

welzijnsorganisatie SWOB/V en stichting Alles-Is-Sport hebben eenzame jongeren en senioren ook behoefte aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag. Hoewel zorgbemiddeling heeft aangegeven dat er geen mensen zijn die behoefte hebben aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag, blijkt uit overige gesprekken dat er cliënten zijn die hier wel behoefte aan hebben.

4.2 Passende vrijetijdsbesteding

Vanuit de literatuur wordt gekeken wat een passende vrijetijdsbesteding kan zijn voor mensen met een verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel. Er wordt onderzocht wat de definitie van vrijetijdsbesteding is en welke behoefte er zijn met betrekking tot participatie in de samenleving. Vervolgens zal worden weergegeven wat de experts passende vrijetijdsbesteding vinden voor mensen met een verstandelijke beperking en NAH. Op basis hiervan zal een deelconclusie getrokken worden.

4.2.1. Literatuur

Definitiebepaling

Om deze deelvraag te kunnen beantwoorden is het belangrijk te weten wat het begrip vrijetijdsbesteding precies inhoudt. Er zijn vier verschillende dimensies van vrije tijd:

1. Bruto vrije tijd: de tijd die mensen over hebben buiten slapen en persoonlijke verzorging.
2. Netto vrije tijd: de tijd waar mensen zelf invulling aan kunnen geven.
3. Objectieve vrije tijd: de tijd die over is na arbeid, onderwijs en persoonlijke verzorging.
4. Subjectieve vrije tijd: De tijd die mensen zelf als vrije tijd ervaren

Onder het begrip vrijetijdsbesteding wordt verstaan *‘een hobby, vrijwilligerswerk, activiteiten waarbij speciale vaardigheden, kennis en ervaring wordt geuit’*. Het komt erop neer dat vrije tijd een moment is om uit te rusten en te kunnen ontspannen, met als doel om genoeg energie op te bouwen om weer te kunnen werken (Vosters, Petrina, & Heemsker, 2013). Ook bestaat casuele vrijetijdsbesteding. Deze manier van vrijetijdsbesteding geeft kortstondig plezier zoals het televisie kijken of met vrienden afspreken. In dit onderzoek wordt er gesproken over netto vrije tijd: de tijd waar mensen zelf invulling aan kunnen geven, zoals op een vrije zaterdag.

In het rapport *‘Serious leisure and people with intellectual disabilities: benefits and opportunities’* (2009), wordt verslag van een onderzoek gedaan of mensen met een verstandelijke beperking serieuze vrijetijdsactiviteiten kunnen gebruiken en wat de effectiviteit hiervan is. Wanneer het lukt om een serieuze vrijetijdsactiviteit op te zetten is er een mogelijkheid dat de persoon zich kan ontwikkelen waardoor het zelfbeeld en de vaardigheden groeien. Uit het onderzoek komt naar voren dat deze vrijetijdsactiviteiten niet zogenaamde ‘instellingsactiviteiten’ moeten zijn, maar dat de maatschappij hierbij moet worden betrokken (Pegg & Patterson, 2009). Uit onderzoek van Hall blijkt dat mensen met een beperking, die gebruik kunnen maken van een vrijetijdsbesteding in het dorp of de stad, hier een goed gevoel bij krijgen en dat dit zorgt voor sociale inclusie. (Hall, 2009).

Kwaliteitskader

Het kwaliteitskader is een gezamenlijk initiatief van de landelijke cliëntorganisaties, de VGN, het zorgkantoor en de Inspectie voor gezondheidszorg. In het kwaliteitskader staat onder andere de gedeelde visie op goede zorg: persoonsgerichte zorg die bijdraagt aan de kwaliteit van leven, beschreven.

Ook het kwaliteitskader schrijft over vrijetijdsbesteding. Volgens dit kader is het invullen van vrijetijdsbesteding individueel maatwerk (Landelijke stuurgroep kwaliteitskader gehandicaptenzorg, 2017).

Mensen met een verstandelijke beperking zijn beïnvloedbaar door mensen met wie ze omgaan wat betreft de interesses in hun vrije tijd. Het is belangrijk om erachter te komen wat het individu zelf echt leuk vindt zonder dat het individu zich laat leiden door anderen (Crawford, Jackson, & Godbey, 1991). Dit is belangrijk omdat deze activiteiten de cliënten verder kan laten ontwikkelen. Het investeren in de participatie van mensen met een beperking op het gebied van vrijetijd voor de kwaliteit van het bestaan. Vrijetijdsbesteding kan zorgen voor het verbeteren van diverse ontwikkelingsmogelijkheden zoals zelfontplooiing, het opbouwen en onderhouden van sociale contacten en het ontwikkelen van talent en een eigen identiteit (Landelijke stuurgroep kwaliteitskader gehandicaptenzorg, 2017).

Individueel maatwerk, onder andere op het gebied van dagbesteding, wordt gecreëerd door gebruik te maken van de instrumentenwaaier. Het invullen van het instrument wordt bij Gemiva-SVG Groep gedaan door de acht domeinen van Shalock te gebruiken. De volgende domeinen worden hier besproken: lichamelijk welbevinden, psychisch welbevinden, interpersoonlijke relaties, deelname aan de samenleving, persoonlijk ontwikkeling, materieel welzijn, zelfbepaling en belangen. Het onderwerp vrijetijdsbesteding komt dan ook terug bij de domeinen *deelname aan de samenleving* en *belangen* (Vundrink, L., en Nijhof, E., 2015). Participatie staat centraal in het Kwaliteitskader. Het gaat hier om de verbindingen met lokale voorzieningen zoals de kerk, sportvereniging en clubs en vrijwilligerswerk. De ondersteuning oftewel het netwerk en begeleiders zijn daarnaast alert op de persoonlijke wensen van de cliënt.

Participatie

Mensen met een verstandelijke beperking zijn meer gaan meedoen in de maatschappij. Dit komt omdat er een samenleving is ontstaan waarbij mensen met een beperking meer geaccepteerd worden dan voorheen (Kwekkeboom, 2008). Na de jaren 80 werden mensen met een beperking gezien als mensen waarvoor gezorgd moeten worden en niet als persoon. Er wordt nu geleefd in een participatiesamenleving waar de zelfredzaamheid van het individu en het netwerk centraal staan.

Behoefte om te participeren

De theorie van Maslow stelt dat elk individu behoeften heeft. Deze behoeften hebben een bepaalde volgorde. Maslow benoemt dat bepaalde behoeften eerst bevredigd moeten worden voordat de volgende behoefte bevredigd kan worden. Maslow heeft de 'piramide van Maslow' opgesteld. Deze piramide laat zien welke behoeften prioriteit hebben, zie figuur [1] (Zimbardo, 2011).

Figuur 1 piramide van Maslow (Schriel, 2013)

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat wanneer het individu een passende vrijetijdsbesteding heeft hij zichzelf pas kan ontplooien. Uit de theorie van Maslow blijkt dat het individu eerst de biologische/ fysiologische behoeften, veiligheid, verbondenheid en liefde moet bevredigen voordat het individu zich verder kan ontwikkelen. Ook heeft het individu behoefte aan participatie, dit wordt ook weergegeven in figuur 1. Hierin staat weergegeven dat het individu behoefte heeft aan werk, groep, gezin, genegenheid en relaties.

De belangrijkste resultaten naar aanleiding van het literatuuronderzoek *‘wat is passende vrijetijdsbesteding voor mensen met een verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel?’* zijn als volgt:

- Individueel maatwerk, waarbij men alert is op eventuele beïnvloeding;
- Persoonlijk ontwikkeling;
- Behoeftte aan gebondenheid en genegenheid; en
- Participatie.

4.2.2. Experts

Focusgroep en persoonlijk begeleiders

Naast het literatuuronderzoek over deze deelvraag hebben de onderzoekers over het onderwerp ‘passende vrijetijdsbesteding’ ook gesproken met experts.

Respondent YO, persoonlijk begeleider, geeft aan dat passende vrijetijdsbesteding op zaterdag individueel maatwerk is en dat dit afhankelijk is van de interesses en belangen die mensen met een beperking en NAH hebben (bijlage 14, fragment YO | 7.2,2018). Respondent ML vindt ook dat passende vrijetijdsbesteding op zaterdag heel persoonsafhankelijk is. De ene cliënt wil iets met een groep doen, terwijl voor een andere een contactmoment met de begeleiding voldoende is (bijlage 14, fragment ML | 5.5,2018). Een andere begeleider, respondent BV vindt iets passende vrijetijdsbesteding wanneer de cliënten gericht bezig zijn, maar niet zoals door de weeks (bijlage 14, fragment BV | 6.1,2018). Wel vindt deze respondent het een randvoorwaarde dat de cliënten met plezier naar de vrijetijdsbesteding op zaterdag gaan en dat het niet gezien wordt als ‘moeten werken’ (bijlage 14, fragment, BV | 6.7,2018). Toch vindt respondent BV dat een vrijetijdsbesteding op zaterdag ook gezien kan worden als een extra werkdag. Mensen zonder een beperking werken ook zes dagen in de week. Waarom zou een extra

werkdag voor mensen met een beperking en NAH dan geen passende vrijetijdsbesteding zijn op zaterdag (bijlage 14, fragment BV|6.8,2018)?

Sociaal team

Vanuit de experts van het sociale team wordt ook aangegeven dat het erg persoonsgeboden is hoe de vrijetijdsbesteding eruit moet zien. De ene cliënt komt het liefste als er een eetactiviteit komt, omdat hij dan niet verplicht is om te praten, een ander komt alleen als er een activiteit is, en voor sommige is alleen een bakje koffie drinken genoeg (bijlage 14, fragment GG|4.12,2018, GG|4.14,2018)

4.2.3 Deelconclusie

Een passende vrijetijdsbesteding is afhankelijk van het individu. Naar aanleiding van het literatuuronderzoek en de interviews blijkt dat een passende vrijetijdsbesteding maatwerk is. Een respondent heeft aangegeven dat passende vrijetijdsbesteding ook een extra werkdag kan zijn. De overige respondenten hebben aangegeven dat passende vrijetijdsbesteding op zaterdag een ander karakter moeten hebben dan een werkdag. Elk individu heeft andere hobby's, behoeften en verwachtingen. Het individu kan zich ontplooiën wanneer er een passende vrijetijdsbesteding is. Ook kan een passende vrijetijdsbesteding ervoor zorgen dat er een eigen identiteit en talenten ontwikkeld kunnen worden. Een passende vrijetijdsbesteding is persoonsgebonden en afhankelijk van de interesses en behoeften.

4.3 Ondersteuning

Over welke ondersteuning mensen met een verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel nodig hebben, is veel informatie te vinden. De onderzoekers hebben ervoor gekozen om een aantal uit te lichten die binnen de sector dagbesteding van belang zijn, omdat een vrijetijdsbesteding op zaterdag te vergelijken een vorm van dagbesteding is. De onderzoekers hebben getracht een antwoord te geven op de deelvraag door gebruik te maken van het vaktijdschrift: Dagbesteding; maandblad voor de activiteitensector.

4.3.1 Ondersteuning mensen met een verstandelijke beperking

Mensen met een verstandelijke beperking worden vaak verkeerd ingeschat door hun omgeving. Dat heeft te maken met het feit dat hun emotionele ontwikkeling geen gelijk verloop houdt met hun sociale ontwikkeling. Dit houdt in dat er een verschil is tussen iets kunnen of iets aankunnen. Het is aan de begeleiding om in te schatten wat iemand aankan. Daarom is het van belang dat de begeleiding hun cliënten goed kent (Sijnke, 2015). De begeleiding heeft inzicht nodig in de ontwikkeling van de cliënt en zijn problemen/stoornis(sen). Hierbij moet rekening gehouden worden dat het IQ niks te maken heeft met het emotionele niveau en dus erg kan afwijken (Twist & Veenstra, 2014). Verder is in de begeleiding van mensen met een verstandelijke beperking is het belangrijk om op de communicatie te letten. Begrijpt de cliënt alles wat ik zeg? (Wolf, 2017)

De Gemiva vindt de eigen regie van cliënten een belangrijk speerpunt. Vanuit dit uitgangspunt moet er gekeken worden naar de begeleiding van mensen met een verstandelijke beperking. Er moet uitgegaan worden van de eigen regie en vraag van de cliënt. De begeleiding ondersteunt de cliënt daarin zo nodig (Dagbesteding, 2013)

4.3.2 Ondersteuning mensen met een NAH

Mensen met een niet aangeboren hersenletsel vinden het vaak belangrijk om iets te doen in of voor de maatschappij, zoals ze dat ooit gewend waren. Hiervoor zijn ze vaak erg gemotiveerd (Wolf, M., 2016). Vaak zijn activiteiten aanbod gericht. Er wordt een aanbod gedaan, en daar kunnen cliënten

dan mee meedoen. Wanneer je de cliënten zelf laat meedenken en meewerken helpt ze dat om met hun eigen zingeving bezig te zijn en zijn de cliënten gemotiveerder. Door het aangaan van betekenisvolle relaties en het doen van nuttige dingen, ervaren cliënten hun leven als zinvoller. Een goed voorbeeld hiervan is een vrouw van 103 jaar die klassieke muziekavonden organiseert. De professionals stimuleren, motiveren en organiseren, maar de uitvoering wordt door mevrouw zelf gedaan. Het is belangrijk om uit te gaan van de mogelijkheden van de cliënt, ervan uitgaand dat een cliënt op dat gebied een behoefte heeft (Knulst, 2016).

Bij mensen met een NAH is het belangrijk om flexibel te zijn. Wanneer blijkt dat er aan een activiteit geen behoefte is, kan je daar ook het beste mee stoppen. Luisteren naar de cliënt is cruciaal om autonomie mogelijk te maken. Ook het signaleren van de behoefte is belangrijk, zodat een cliënt kan vinden wat hij zoekt. Deze manier van werken wordt onder andere gebruikt in de Odenhuizen en daar zijn de ervaringen positief. (Wapenaar, 2016)

4.3.3 Deelconclusie

De ondersteuning van mensen met een verstandelijke beperking bestaat uit het afstemmen op de verschillende niveaus van de cliënt. Hierbij is het belangrijk om op de communicatie te letten. Eigen regie staat in de ondersteuning altijd voorop.

De ondersteuning van mensen met een NAH bestaat uit het mensen in hun kracht zetten en hun autonomie te stimuleren. Verder is het belangrijk om te signaleren wat de behoeftes zijn, zodat de cliënt kan vinden waarnaar hij op zoek is.

4.4 Verwachtingen van een vrijetijdsbesteding

In deze paragraaf zal tot slot worden ingegaan op de verwachtingen die men heeft van een vrijetijdsbesteding. Ook hier zal gekeken worden naar dezelfde groepen als in paragraaf drie: mensen met een verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel, het personeel van Gemiva-SVG Groep en de sociale teams. Het begrip verwachtingen wordt in hier als volgt gedefinieerd: *'Een behoefte is een verlangen naar iets wat dieren, mensen en soms zelfs samenlevingen voor hun bestaan nodig hebben'* (Jager, 2014).

4.4.1 Mensen met een verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel

In een groepsinterview met cliënten werd aangegeven dat men op zaterdag een kop koffie met elkaar wil drinken en spelletjes wil spelen (bijlage 14, fragment W|10.3,2018 en W|10.5,2018). Dit is hetzelfde als wat ze op de dagbesteding doen. Wanneer men thuis is zit men, zoals een cliënt het uitdrukte, maar achter de geraniums. Een vrijetijdsbesteding op zaterdag wordt gezien als een moment om even de deur uit te gaan en om zich even onder de mensen te begeven (bijlage 14, fragment W|10.3,2018, W|10.4,2018 en P|16.1,2018). Tot slot geeft een cliënt aan dat ze bij een vrijetijdsbesteding op zaterdag activiteiten wil doen waarbij ze veel moet bewegen en creatieve kan zijn (bijlage 14, fragment RB|18.5,2018).

4.4.2 Personeel Gemiva-SVG Groep

Diepte-interview persoonlijk begeleiders

Het personeel geeft aan dat een vrijetijdsbesteding op zaterdag op instuifbasis moet zijn (bijlage 14, fragment, ML|5.6,2018). Het moet er anders uit zien dan de activiteiten die er door de weeks uitgevoerd worden (bijlage 14, fragment, BV|6.1,2018). Dit wordt ook aangegeven in de enquête

(bijlage 13) Het is overigens belangrijk dat de cliënten wel met plezier naar de vrijetijdsbesteding op zaterdag gaan. Het moet niet gezien worden als werken (bijlage 14, fragment, BV|6.7,2018). Het kan een extra wandeling zijn, iets wat het personeel op dit moment niet kan realiseren (bijlage 14, fragment, BV|6.10,2018).

Focusgroep

Een andere respondent gaf aan in de focusgroep dat het ook belangrijk is dat er andere activiteiten worden aangeboden. Locatie AC De Baanbreker, Stolwijk, wordt echt geassocieerd met het werk. In het weekend gaat het over vrije tijd, er moet dus daadwerkelijk iets anders worden aangeboden (bijlage 14, fragment, YO|7.5,2018). Ook in de enquête wordt er aangegeven dat het niet werk gerelateerde activiteiten moeten zijn. Volgens de respondent moeten het activiteiten zijn die passend zijn bij de specifieke behoefte van de cliënt (bijlage 13).

Respondent AE geeft tijdens de focusgroep aan dat er ook andere begeleiders op de vrijetijdsbesteding op zaterdag aanwezig moeten zijn dan de begeleiders die er doordeweeks of in het weekend zijn. Er moet afwisseling zijn of een geheel nieuw team komen (bijlage 14, fragment, AE|9.2,2018). De respondent geeft aan dat er kansen liggen maar dat een vrijetijdsbesteding op zaterdag niet gehaald moet worden uit het team wat nu werkt op AC De Baanbreker en woning het Kerspel. Dit kan zorgen voor een cultuurschok (bijlage 14, fragment, 9.21,2018).

Enquête

Uit de resultaten van de enquête komt naar voren dat een vrijetijdsbesteding op zaterdag een leuke ontmoetingsplek moet zijn. Meerdere respondenten geven aan dat er een dagindeling moet zijn met diverse activiteiten die passen bij de doelgroepen die op dat moment aanwezig zijn. De activiteiten waaraan ze denken zijn bijvoorbeeld; met elkaar koken, spelletjes en wandelingen maken (bijlage 13) Dit zijn activiteiten die doordeweeks niet plaatsvinden. Het is volgens de respondenten belangrijk om een vrijetijdsbesteding te laten aansluiten op het 'gevoel' van weekend hebben (bijlage 13). Ten derde vindt een respondent het belangrijk dat er professioneel personeel aanwezig zal zijn in verband met gedrag, medicatie, en bijzondere handicaps (bijlage 13).

Een andere respondent geeft aan dat een vrijetijdsbesteding op zaterdag niet realiseerbaar is met vrijwilligers. Op dit moment is er een grote vraag naar vrijwilligers, hier wordt heel veel moeite voor gedaan (bijlage 14, fragment, KK|8.11,2018). Wanneer een vrijetijdsbesteding op zaterdag in groter verband wordt georganiseerd en de doelgroepen worden gemixt is er meer kans op vrijwilligers (bijlage 14, fragment AE|9.6,2018 en AE|9.7,2018).

4.4.3 Sociaal team

Vanuit het sociaal team wordt aangegeven dat er behoefte is aan een plek waar cliënten met elkaar kunnen zijn, als lotgenoten. Ook is het fijn wanneer hier een bakje koffie klaar staat en dat er eventueel een spelletje gespeeld kan worden (bijlage 14, fragment, WT|3.21,2018). Het doel van een vrijetijdsbesteding op zaterdag kan het contact maken met andere mensen of nieuwe mensen ontmoeten zijn. Stichting Alles-Is-Sport geeft aan dat een 'gewone' huiskamer al voldoende kan zijn voor een vrijetijdsbesteding op zaterdag. Het moet iets zijn waar de deur letterlijk open staat, waardoor je zo naar binnen kan lopen. Dit kan zorgen voor laagdrempeligheid (bijlage 14, fragment, WT|3.27,2018).

Het andere sociaal team geeft aan dat samen eten ook een optie kan zijn. Veel ouderen geven aan dat ze alleen moeten koken en eten. Tijdens deze activiteit kunnen ze contact maken met anderen (bijlage 14, fragment, GG|4.14,2018). Daarnaast moet de vrijetijdsbesteding op loop- of fietsafstand zijn, omdat veel ouderen iets dichtbij zoeken (bijlage 14, fragment, GG|4.9,2018). Er worden op dit moment door de welzijnsorganisatie SWOB/V koffieochtenden georganiseerd. De respondent benoemt dat wanneer ze iets 'speciaals' aan de koffieochtenden toevoegt, zoals een workshop omgaan met mobiele telefoon, er meer mensen aanwezig zijn. De mensen komen voor de workshop en zijn dan ook niet verplicht om met iedereen een praatje te maken. Onbedoeld wordt er tijdens deze koffieochtend met een workshop wél contact gemaakt met anderen (bijlage 14, fragment, GG|4.13,2018).

Het is belangrijk bij een vrijetijdsbesteding op zaterdag dat dit laagdrempelig is. Veel mensen geven aan dat zij de polder niet uit willen of kunnen dit zelf niet aan (bijlage 14, fragment WT|3.1,2018). Daarnaast is een kroeg binnen stappen een te hoge drempel voor mensen met een beperking en ook voor ouderen (bijlage 14, fragment WT|3.17,2018). Ook de respondent van de welzijnsorganisatie SWOB/V geeft aan dat het laagdrempelig moet zijn, dit kan door bijvoorbeeld een maaltijd te organiseren (bijlage 14, fragment GG|4.14,2018).

4.4.4 Deelconclusie

De verwachtingen van een vrijetijdsbesteding lopen erg uiteen. Het personeel geeft aan dat het andere activiteiten moeten zijn dan die doordeweeks worden aangeboden, terwijl de cliënten in het groepsinterview hebben aangegeven dat ze hetzelfde willen doen als op dagbesteding, namelijk een bakje koffiedrinken en spelletjes spelen met elkaar. De verwachtingen van de welzijnsorganisatie SWOB/V en stichting Alles-Is-Sport is dat er voornamelijk op zaterdag een plek moet zijn om samen te komen. Volgens hen wordt hierdoor de mogelijkheid geboden om met andere mensen in contact te komen en kan eenzaamheid tegen worden gegaan. Uit de verschillende antwoorden die gegeven worden blijkt dat de verwachtingen van een vrijetijdsbesteding op zaterdag afhankelijk is van de rol die men inneemt en de persoon.

Hoofdstuk 5: Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusie

In hoofdstuk 5 zal beschreven worden welke conclusies getrokken kunnen worden naar aanleiding van het uitvoeren van het onderzoek. Er wordt op die manier een antwoord gegeven op de hoofdvraag: *‘Wat zijn de behoeften van cliënten met een verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel van AC De Baanbreker met betrekking tot een vrijetijdsbesteding op zaterdag?’* Het antwoord op deze vraag leidt uiteindelijk tot aanbevelingen met betrekking tot een vrijetijdsbesteding op zaterdag bij Gemiva-SVG Groep, deze staan beschreven in paragraaf 5.2.

Cliënten

De cliënten zelf geven aan behoefte te hebben aan extra activiteiten die niet-werk gerelateerd zijn zoals een extra wandeling, workshop, creatieve activiteiten, bakken of koken. Vanuit de literatuur is het belangrijk om bij mensen met een verstandelijke beperking erachter te komen wat de interesses zijn, zonder dat het individu zich laat leiden door het netwerk. Ook wordt er in de literatuur beschreven dat passende vrijetijdsbesteding er voor kan zorgen dat het individu zich verder kan ontwikkelen. Volgens de theorie van Maslow heeft een ieder mens behoefte aan gebondenheid, participatie en genegenheid.

Begeleiders

Uit het interview met persoonlijk begeleiders en sociaal teams is gebleken dat mensen met een verstandelijke beperking, mensen met niet aangeboren hersenletsel en ouderen zich eenzaam kunnen voelen in het weekend. Uit de resultaten van de enquête en de interviews met de begeleiders blijkt dat de cliënten hun vrije tijd in het weekend niet zelfstandig kunnen opvullen en er slaat verveling toe. Doordat het weekend anders verloopt dan een gestructureerde werkweek, wanneer de cliënten naar de dagbesteding gaan, vervelen de cliënten zich door het missen van regelmaat en structuur. Deze mensen hebben behoefte aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag waarin contact gelegd kan worden met anderen mensen.

Het personeel van Gemiva-SGV Groep vindt ook dat de cliënten met een verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel van AC De Baanbreker een gestructureerde en zinvolle vrijetijdsbesteding op zaterdag moeten krijgen. In de enquête en de focusgroep geven de begeleiders aan dat de vrijetijdsbesteding op zaterdag op instuifbasis moet zijn. Wanneer het een verplichting wordt is het voor de cliënt geen vrijetijdsbesteding meer, het wordt dan een vrijetijdsbesteding waar ze verplicht naartoe moeten. Cliënten associëren AC De Baanbreker met de dagbesteding, het is daarom belangrijk om andere activiteiten aan te bieden dan doordeweeks. Meerdere respondenten geven ook aan dat het niet werk gerelateerde activiteiten moeten zijn, daarnaast moeten de activiteiten passend zijn bij de specifieke behoefte van de cliënt. Vanuit de focusgroep is naar voren gekomen dat er andere begeleiders aanwezig moeten zijn bij de vrijetijdsbesteding op zaterdag dan die doordeweeks aanwezig zijn op AC De Baanbreker. Wanneer dezelfde begeleiders aanwezig zullen zijn dan is het risico dat cliënten dit namelijk associëren aan de dagbesteding.

Zorgbemiddelaar en sociaal teams

Volgens de zorgbemiddelaar is er bij de cliënten geen zichtbare behoefte aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag in de regio Krimpenerwaard. Het kan zijn dat er een vraag is maar dat die niet zichtbaar is. Bij de welzijnsorganisaties Alles is Sport en is er een zichtbare behoefte. Bij de doelgroep jongeren en ouderen is er volgens hen wel behoefte aan vrijetijdsbesteding op zaterdag. Beide welzijnsorganisaties geven aan dat er behoefte is aan een plek waar cliënten met elkaar kunnen zijn. Ook is het volgens deze respondenten belangrijk dat de deur letterlijk open staat, dit zorgt voor laagdrempeligheid. Tot slot benoemen beide sociale teams dat het doel van een vrijetijdsbesteding contact maken is met anderen of nieuwe mensen ontmoeten. De behoeften bij ouderen mensen zijn vooral het even samen zijn, bakje koffie doen of het samen eten.

5.2 Aanbevelingen

Naar aanleiding van de conclusie zullen in deze paragraaf aanbevelingen worden geformuleerd. In het product zullen de onderzoekers daarnaast uitwerken op welke wijze de vrijetijdsbesteding op zaterdag bij AC De Baanbreker en woonlocatie het Kerspel mogelijk gestart kan worden. Dit zal vormgegeven worden in een stroomdiagram. Allereerst volgen er hieronder een aantal aanbevelingen.

5.2.1 Samenwerking met andere organisaties

Uit het onderzoek is gebleken dat er verschillende doelgroepen behoefte hebben aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag. Hoewel het onderzoek oorspronkelijk gestart was om te onderzoeken of er op AC De Baanbreker en woonlocatie het Kerspel behoefte was aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag, zijn de onderzoekers tot de conclusie gekomen dat er in de regio Krimpenerwaard meerdere doelgroepen behoefte hebben aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag. Deze andere doelgroepen (eenzame ouderen en nieuwe Nederlanders) zijn in beeld bij andere organisaties. Wanneer de vrijetijdsbesteding op zaterdag voor meerdere doelgroepen is, is de draagkracht ook breder, omdat je niet afhankelijk bent van één groep mensen.

Een ander voordeel van het samenwerken met andere organisaties is dat de kosten gedeeld kunnen worden. Tijdens het onderzoek is gebleken dat het lastig is om voor een vrijetijdsbesteding op zaterdag geld te krijgen vanuit de gemeente. Wanneer de kosten van een zaterdagopvang gedeeld kunnen worden, is de kans om de zaterdagopvang te realiseren groter (bijlage 14, WT|3.29,2018).

Toepassing in de praktijk

In de regio Krimpenerwaard is er een welzijnsoverleg geweest rondom dit onderwerp. De sociale teams in de regio Krimpenerwaard weten welke organisaties samen willen werken. Wanneer de opdrachtgever contact opneemt met de sociale teams wordt de opdrachtgever doorverwezen naar de juiste organisaties en kan de opdrachtgever de samenwerking aangaan.

5.2.2 Samenwerking met nieuwe Nederlanders

Uit het gesprek met sociale wijkteams is gebleken dat er in de regio Krimpenerwaard veel nieuwe Nederlanders zijn die zich nuttig willen maken en de Nederlandse taal willen leren (bijlage 14, fragment WT|3.4,2018). Nieuwe Nederlanders zouden ingezet kunnen worden als vrijwilligers bij de vrijetijdsbesteding op zaterdag. Op deze manier is er voor beide partijen winst. De vrijetijdsbesteding op zaterdag heeft zo meer vrijwilligers en de nieuwe Nederlanders kunnen door deze activiteiten de Nederlandse taal sneller leren.

Toepassing in de praktijk

In samenwerking met de sociale teams kan er contact gelegd worden met de nieuwe Nederlanders. In gesprek met deze mensen kan gevraagd worden welke bijdrage zij kunnen leveren aan de vrijetijdsbesteding op zaterdag.

5.2.3 Diversiteit activiteiten

In meerdere gesprekken is naar voren gekomen dat het succes van de vrijetijdsbesteding op zaterdag oor een groot deel afhankelijk is van de activiteiten die aangeboden worden (bijlage 14, o.a. BV | 6.1, 2018). Het is belangrijk dat het activiteiten zijn die passend zijn voor een vrijetijdsbesteding. De activiteiten moeten niet werk gerelateerd zijn aldus de respondenten. Bij niet-werk gerelateerde activiteiten kan gedacht worden aan wandelen, bakken, samen eten, workshops of een koffiemoment.

Toepassing in de praktijk

Wanneer de doelgroep voor de vrijetijdsbesteding op zaterdag is vastgesteld kan er aan de cliënten worden gevraagd wat hun verwachtingen zijn. Wanneer deze verwachtingen duidelijk zijn, kan er gekeken worden hoe deze verwachtingen in de praktijk gebracht kunnen worden.

5.2.4 Locatie AC De Baanbreker in Stolwijk

Locatie AC De Baanbreker, Stolwijk, is volgens de respondenten een toplocatie. Alle voorzieningen zijn er: genoeg parkeerplaatsen, een gesloten binnentuin en een gymzaal. Dit wetende is locatie AC De Baanbreker, Stolwijk een geschikte locatie voor een vrijetijdsbesteding op zaterdag (bijlage 14, fragment, YO | 7.8, 2018). Een respondent in de enquête geeft aan dat zij de verwachting heeft dat het ook op een andere locatie uitgevoerd kan worden. Ook geeft ze aan dat er andere mensen aanwezig moeten zijn bij de vrijetijdsbesteding op zaterdag dan het personeel dat doordeweeks aanwezig is (bijlage 13).

5.2.5 Vrijwilligersbudget

Bij veel organisaties die de onderzoekers hebben gesproken is het moeilijk om vrijwilligers te vinden. Er was echter een organisatie die daar geen probleem mee had. Hun geheim was het aanbieden van een vrijwilligersvergoeding. Op deze manier werden er veel jongeren getrokken die op zoek zijn naar een bijbaantje en ervaring willen opdoen in de zorg. De onderzoekers adviseren daarom om de vrijwilligers te belonen, waardoor het aantrekkelijker wordt om een functie als vrijwilligers op te vullen.

Toepassing in de praktijk

Naast een reis- en onkostenvergoeding, waar de vrijwilligers van de Gemiva-SVG Groep recht op hebben, is er binnen de organisatie de mogelijkheid tot een vrijwilligersvergoeding. Dit is voor vrijwilligers die structureel en een behoorlijk aantal uren komen. Het enige vaste criterium dat de organisatie hieraan stelt is dat de locatiemanager bepaald of er een vergoeding wordt aangeboden (Van der Schoor, 2018). De locatiemanager van AC De Baanbreker heeft dus de mogelijkheid om de vrijwilligers voor de vrijetijdsbesteding op zaterdag een vergoeding te geven.

Hoofdstuk 6: Discussie

In dit hoofdstuk wordt er teruggeblikt op het onderzoeksverslag. De validiteit, betrouwbaarheid, sterke kanten en valkuilen van de onderzoekers zullen ter sprake komen. De onderzoekers kijken met een kritische blik terug naar het proces. Aan het eind van dit hoofdstuk wordt de meerwaarde van het onderzoek toegelicht en daarnaast worden er meerdere suggesties voorgesteld voor het vervolgonderzoek voor een vrijetijdsbesteding op zaterdag.

6.1 Proces

De onderzoekers hebben in het begin hun onderzoek te breed uitgezet. Gedurende het onderzoek moesten de onderzoekers meer gaan kaderen. Dit omdat wanneer zij niet gekaderd hadden het overzicht verloren was gegaan en de hoeveelheid informatie die opgehaald moest worden niet haalbaar was binnen de gestelde tijd. Dit heeft ervoor gezorgd dat de onderzoekers een gedeelte van hun onderzoek hebben moeten herschrijven en daarom zijn ook de hoofd- en deelvragen en de doelstelling gedurende het onderzoek aangepast.

6.2 Validiteit

In het onderzoek is er gebruik gemaakt van meerdere onderzoeksinstrumenten. De instrumenten die gebruikt zijn, zijn een enquête, diepte-interview, groepsinterview, focusgroep en literatuur. Met een kritische blik wordt door de onderzoekers hierop teruggekeken. Het onderzoek is afhankelijk geweest van een selectie van personen. Dit komt omdat niet iedereen zich wilde openstellen of omdat men hiervoor geen tijd beschikbaar stelde. Hierdoor is er een lage respons geweest van persoonlijk begeleiders in de focusgroep. Hierin hadden de onderzoekers meer actie kunnen ondernemen door herinneringen via de e-mail te versturen, ook hadden de onderzoekers persoonlijk de begeleiders kunnen aanspreken en meer kunnen stimuleren. In totaal waren er twee begeleiders en was er een locatiemanager aanwezig bij de focusgroep. De focusgroep hadden de onderzoekers groter verwacht omdat er op dat moment meerdere personen aan het werk waren.

Naar aanleiding van de enquête, het interview met persoonlijk begeleiders en de focusgroep waren de onderzoekers verzadigd. Dit bleek nadat de onderzoekers uit de enquête en interviews meerdere keren dezelfde informatie verkregen van de begeleiders. Na het gebruiken van deze onderzoeksinstrumenten was het antwoord op de deelvraag gegeven waardoor er geen tweede focusgroep is gestart met het team. Het nadeel is dat de enquête niet alle persoonlijk begeleiders heeft bereikt waardoor de resultaten niet 100 procent betrouwbaar zijn.

Er is sprake van betrouwbaarheid en interne validiteit met de sociale teams. De onderzoekers hebben twee sociale teams gesproken waardoor de verwachtingen die de onderzoekers hadden werden bevestigd. Door in gesprek te gaan met de sociale teams is er meer informatie naar voren gekomen, hieruit hebben de onderzoekers aanbevelingen kunnen schrijven. Uit het interview met één van de sociale teams is naar voren gekomen dat er bij meerdere welzijnsorganisaties een vraag is naar een vrijetijdsbesteding op zaterdag. Er is sprake van eenzaamheid en er is behoefte aan contact en participatie bij de doelgroepen niet aangeboren hersenletsel, ouderen en mensen met een verstandelijke beperking.

6.2.1 Resultaten

De resultaten op de deelvragen zijn zoals de onderzoekers hadden verwacht. De onderzoekers verwachtten dat er een behoefte is aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag. De onderzoekers hadden geen inschatting gedaan over de grootte van de behoefte aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag. De onderzoekers hoopten dat er een grotere groep van mensen met een beperking behoefte zou hebben aan een vrijetijdsbesteding dan dat nu zichtbaar is. De onderzoekers hadden niet verwacht dat de sociale teams betrokken zouden raken bij het onderzoek. Dit heeft ervoor gezorgd dat er meerdere kansen zijn voor een vrijetijdsbesteding op zaterdag omdat er meerdere doelgroepen behoefte hebben aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag.

De onderzoekers hebben nog contact proberen te zoeken met de Hervormde Kerk in Stolwijk. Helaas heeft deze gemeente geen respons gegeven. Hierdoor zijn de kerken niet bij het onderzoek betrokken geraakt.

Er is een antwoord op de hoofdvraag. Een kleine kanttekening hierbij is dat er bij AC De Baanbreker van Gemiva-SVG Groep een kleine groep cliënten heeft die behoefte heeft aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag. Volgens meerdere respondenten ligt er een vraag bij woning 14. De onderzoekers hebben geprobeerd contact met deze woning te krijgen, hierop was weinig of geen respons. Er is een vermoeden dat hier meer behoefte is, dit wordt bevestigd door de begeleiders van de woningen.

6.2.2 Sterke kanten

Een sterke kant bij dit onderzoek is de diversiteit. De onderzoekers hebben mensen die op managementniveau in de organisatie werken geïnterviewd, mensen op de werkvloer, cliënten van AC De Baanbreker en tot slot ook mensen van buiten de organisatie gesproken. De onderzoekers hebben verder gekeken dan alleen de organisatie, dit heeft ervoor gezorgd dat er meer kansen zijn voor een vrijetijdsbesteding op zaterdag. Een voordeel van het onderzoek is dat de enquête vroeg is uitgezet, hierdoor hebben de respondenten langer de tijd gehad om de enquête te beantwoorden. Daarnaast hebben de onderzoekers meerdere malen een reminder gestuurd om de enquête in te vullen.

Een ander voordeel is dat er gebruik gemaakt is van methodetriangulatie, dit zorgt voor een bredere blik op het onderzoek. Hierdoor is er vanuit verschillende perspectieven naar het hoofdonderwerp vrijetijdsbesteding op zaterdag gekeken. Ook was er sprake van een goede balans tussen literatuur en praktijk. In het onderzoek is er een extern contactpersoon met een zakelijke achtergrond, hierdoor kent zij het vakgebied niet. Door een extern persoon het onderzoek te lezen en feedback te geven, is er meer diepte in het onderzoek gekomen.

6.2.3 Valkuilen

De onderzoekers hebben actie ondernomen om met de ouders of verzorgers in gesprek te gaan. Helaas was dit niet realiseerbaar in de tijd die de onderzoekers hadden om het onderzoek uit te voeren. De onderzoekers hebben in een gesprek met de opdrachtgever benoemd dat ze graag met de ouders of verzorgers in gesprek wilden gaan. Hierop is actie ondernomen door de onderzoekers zelf, dit hebben zij gedaan door een e-mail te sturen naar de contactpersonen van cliënten. Er zijn contactgegevens uitgewisseld van de (persoonlijk) begeleiders van de cliënten. Vervolgens zijn de ouders of verzorgers nooit betrokken geraakt bij het onderzoek. Er zijn vervolgens meerdere acties ondernomen zoals een e-mail naar de focusgroep, hierin is benoemd dat zij iemand van het netwerk mee moeten nemen. Daarnaast is er ook in een gesprek met de opdrachtgever duidelijk benoemd dat het netwerk gesproken moet worden, hierin werd door de opdrachtgever wel benoemd dat de

onderzoekers zelf geen contact op mochten nemen met het netwerk. Na deze actiepunten is er vanuit de onderzoekers geen actie meer ondernomen aangezien de onderzoekers in tijdnood zouden komen. Hierin is zeker tekortgekomen, door de gesprekken met de (persoonlijk) begeleiders is er informatie naar buiten gekomen maar hier had volgens de onderzoekers meer winst uit gehaald kunnen worden. Het vaststellen van de behoeften van het netwerk zal dan meegenomen worden voor het vervolgonderzoek.

Doordat de onderzoekers niet alle cliënten hebben gesproken mist gedeeltelijk de verwachtingen van de cliënt met betrekking tot een vrijetijdsbesteding op zaterdag. Een suggestie voor het vervolgonderzoek is dan ook zeker om de focus te leggen op de cliënt zelf.

Ook wilden de onderzoekers de ouderengroep en anderen mensen met een beperking interviewen op een creatieve en laagdrempelige manier door bijvoorbeeld een spelvorm. De opdrachtgever gaf volgens de onderzoekers' idee weerstand, waardoor een stapje terug is gedaan. Op dat moment hadden de onderzoekers het idee dat de opdrachtgever niet hielp en begeleidde. Hierin hadden de onderzoekers voor het onderzoek op moeten komen.

6.3 Kwaliteit en ontwikkeling van de organisatie

Door het onderzoek is de behoefte naar een vrijetijdsbesteding op zaterdag voor mensen met een verstandelijke beperking en NAH op AC De Baanbreker vastgesteld. Dit heeft een meerwaarde voor de organisatie. Zij kunnen op basis hiervan beslissen of zij willen verder gaan met het opstarten van een vrijetijdsbesteding op zaterdag. Omdat uit het onderzoek is gebleken dat er bij de sociale teams en andere organisaties ook een behoefte is, kan er gekozen worden om een samenwerking aan te gaan. Wanneer er een vrijetijdsbesteding op zaterdag gestart zal worden kan dit voor deze doelgroepen zorgen voor participatie in de samenleving. Ook kan de kwaliteit van leven van de cliënt verbeterd worden door het starten van een vrijetijdsbesteding op zaterdag. Het resultaat kan bijdragen aan het naleven van de visie van Gemiva-SVG Groep die in de context is benoemd, namelijk het bijdrage aan een zo goed en gewoon mogelijk leven van de cliënten. Hieronder valt het leven in contact met anderen. Door een vrijetijdsbesteding op zaterdag wordt er een plek gecreëerd waar mensen in het weekend samen kunnen zijn.

6.4 Suggesties vervolgonderzoek

Het vervolgonderzoek zou zich kunnen focussen op de ouders/verzorgers en de cliënten van AC De Baanbreker. Zorgen Dit kan ervoor dat er nog meer diverse verwachtingen naar voren komen vanuit de cliënten en ouders/verzorgers. Ook is het van belang om te kijken welke andere doelgroepen behoefte hebben aan een vrijetijdsbesteding en hoe die eventueel ingevuld kan worden. Wanneer er meerdere doelgroepen zoals nieuwe Nederlanders of ouderen geïnteresseerd zijn in een vrijetijdsbesteding op zaterdag, is het van belang om met deze mensen in gesprek te gaan. Bij deze doelgroepen is het belangrijk om erachter te komen welke behoeften zij hebben en hoe zij die ingevuld willen hebben. Het was volgens de onderzoekers en de coach niet haalbaar om alle cliënten te spreken. Ook kunnen er meerdere contacten gelegd worden met de sociale teams. Deze welzijnsorganisaties staan open om samen te werken en een vrijetijdsbesteding op zaterdag te kunnen bieden. Door deze actiepunten op te volgen kan het leiden tot een concreter behoeftebeeld van de mensen met een beperking en NAH en hun ouders/verzorgers met betrekking tot een vrijetijdsbesteding op zaterdag. Ook kan het samenwerken met andere organisaties helpen om de haalbaarheid van een vrijetijdsbesteding op zaterdag te vergroten. Tot slot is het uitzetten van lijnen met de kerkelijke gemeentes ook nodig om te kijken of hier mensen zijn die behoefte hebben aan een

vrijtijdsbesteding op zaterdag. Door middel van het samenwerken met andere organisaties en het vaststellen van de behoefte van anderen doelgroepen kan dit uiteindelijk resulteren tot een vrijtijdsbesteding op zaterdag.

Bibliografie

- AAID. (2010). *Intellectual Disability. Definition, Classification and Systems of Supports*. Washington: AAID (American Association on Intellectual and Developmental Disabilities).
- Baarda, B. (2013). *Basisboek kwalitatief onderzoek*. Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers.
- Blok, H. (2018, maart 30). *Dit vind ik ervan!/ Ik toon*. Retrieved from Gemiva-SVG Groep: <https://www.gemiva-svg.nl/Thema-s/Dit-vind-ik-ervan!-Ik-toon>
- Blok, H. (2018, maart 30). *Kwaliteit van zorg*. Retrieved from Gemiva-SVG Groep: <https://www.gemiva-svg.nl/Thema-s/Kwaliteit/Kwaliteit-van-zorg>
- Boelhouwer, J., & Pommer, E. (2017, december 4). *Kwaliteit van leven van mensen in het sociaal domein onveranderd tussen 2015 en 2016*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau. Retrieved from Sociaal en Cultureel Planbureau: https://www.scp.nl/Nieuws/Kwaliteit_van_leven_van_mensen_in_het_sociaal_domein_onveranderd_tussen_2015_en_2016
- Bruijn, B. (2014). *Handboek verstandelijke beperking*. Amsterdam: Boom.
- Coolen, J. (2017, mei). *Kwaliteitskader Gehandicaptenzorg 2017-2022*. Retrieved from zorginzicht: <https://www.zorginzicht.nl/bibliotheek/GZ-Indicatoren/RegisterKwaliteitsstandaardenDocumenten/Kwaliteitskader%20Gehandicaptenzorg%202017-2022.pdf>
- Crawford, Jackson, & Godbey. (1991, April 4). A hierarchical model of leisure constraints. *Leisure Sciences*. Retrieved from Tandfonline: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01490409109513147?journalCode=ulsc20>
- Dagbesteding. (2013, Oktober). Toekomstbestendige dagbestedingstips: tien tips. *Dagbesteding*, 37.
- De Bruijn, J. (2014). Hoe wordt verstandelijke beperking volgens DSM-5 gedefinieerd. In W. B. Jac de Bruijn, *Verstandelijke beperking* (pp. 70-75). Amsterdam: SWP.
- De Jong, A. (2016). Niet-aangeboren hersenletsel. *TPO De Praktijk*, 30-33.
- De redactie. (2017, februari 24). *Diepte-interview*. Retrieved from Alles over marktonderzoek: <http://www.allesovermarktonderzoek.nl/diepte-interview-2/>
- Degrieck, S. &. (2009). *Mijn kind heeft autisme*. Tielt: Lannoo.
- Derksen, & Bakker. (2012). *Bevrijd de psychologie*. Amsterdam: Uitgeverij Bert Bakker.
- Dingemanse, K. (2015, september 25). *Het formuleren van goede interviewvragen*. Retrieved from Scribbr: <https://www.scribbr.nl/onderzoeksmethoden/het-formuleren-van-goede-interviewvragen/>
- Dingemanse, K. (2017, mei 2). *Soorten interviews*. Retrieved from Scribbr: <https://www.scribbr.nl/onderzoeksmethoden/soorten-interviews/>
- Dingemanse, K. (2018, Mei 29). *Validiteit in interviews*. Retrieved from Scribbr: <https://www.scribbr.nl/onderzoeksmethoden/validiteit-in-interviews/#externe-validiteit>

- Došen, A. (2014). Multidimensioneel model van persoonlijkheidsontwikkeling. In *Psychische stoornissen, probleem gedrag en verstandelijke beperking* (p. 59). Assen: Koninklijke van Gorcum.
- Došen, A. (2014). *Psychische stoornissen, probleemgedrag en verstandelijke beperking*. Assen: Koninklijke van Gorcum.
- DSM-5. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders*. Washington: American Psychiatric Association.
- Eikelboom, W. (2018, april 16). *Self-Determination Theory*. Retrieved from Twynstragudde: https://www.twynstragudde.nl/sites/default/files/content/blog/leren_vanuit_motivatatie_volgens_de_sdt.pdf
- Eppink, R. (2017, september). Structuur en ontspanning op zaterdag. *Klik*, p. 4.
- Foks-Appelman. (2014). *Kinderen geven tekens*. Delft: Eburon Uitgeverij B.V.
- Francis, J. (2017). *Social work treatment*. Oxford: Oxford University Press.
- Gemeente Krimpenerwaard. (2018, april 4). *Stolwijk*. Retrieved from gemeente krimpenerwaard: https://www.krimpenerwaard.nl/inwoners/stolwijk_41079/
- Gemiva-SVG Groep. (2018, Mei 28). *Visie en waarden van de Gemiva-SVG Groep: een werktekst*. Retrieved from Gemiva-SVG Groep: <https://www.gemiva-svg.nl/getmedia/87f8eae6-6d7c-436f-8aa3-a87ed58af936/Volledige-tekst-visie-en-waarden.pdf.aspx>
- Gerding, G. (2018, maart 20). *Meerjarenperspectief*. Retrieved from Gemiva-SVG Groep: <https://www.gemiva-svg.nl/Wie-zijn-wij/Ons-beleid/Meerjarenperspectief>
- Hall, S. (2009). The Social Inclusion Of People with Disabilities. *Journal of ethnography en Qualitatieve research*, 1-13.
- Hannink, E. (2012). Doelgroep en niche. In E. Hannink, *Kies je doelgroep* (p. 74). Amsterdam: A.W. Bruna Uitgevers B.V.
- Hermans, M. &. (2017, augustus 29). *Sociaal werk*. Retrieved from Sociaal net: <https://sociaal.net/interview/sociaal-werk-in-vlaanderen-en-nederland/>
- Hermesen, P. K. (2011). *Mensen met een verstandelijke beperking*. Deventer: Van tricht uitgeverij.
- Hersenstichting. (2018, april 3). *Niet-aangeboren hersenletsel*. Retrieved from Hersenstichting: <https://www.hersenstichting.nl/alles-over-hersenen/hersenaandoeningen/niet-aangeboren-hersenletsel>
- Hirs, W. H.-d. (2011). *Internationale classificaties in Nederland*. z.p.: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Mileu.
- Holt-Lunstad, Smith, T., Baker, M., & Stephenson, D. (2015). Loneliness and Social Isolation as Risk Factors for Mortality: A Meta-Analytic Review. *Psychological Science*, 227-237.
- Hurkmans, M. (2016, mei 31). *Gevolgen van niet-aangeboren hersenletsel*. Retrieved from Zorg voor beter: <https://www.zorgvoorbeter.nl/dementie/nah/gevolgen>
- ICD-10. (1992). *International Classification of Mental and behavioural Disorders*. Geneve: World Health Organisation.

- Jager, A. M. (2014). *Grondbeginselen der Sociologie*. Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers.
- Keen, L. (2013). *Intuitieve ontwikkeling*. Utrecht: VBK Media.
- Kiers, B. (2017, oktober 25). *Gemeenten halen Wmo-doelen maar voor een deel*. Retrieved from Zorgvisie: <https://www.zorgvisie.nl/wmo-haalt-doelen-maar-voor-een-deel/>
- Knulst, M. (2016, December). De client in eigen kracht. *Dagbesteding*, 25-27.
- Krul, A. (2017, april 20). *Zo doe je een literatuuronderzoek of literatuurstudie*. Retrieved from Scribbr: <https://www.scribbr.nl/scriptie-structuur/hoe-doe-je-literatuuronderzoek/>
- Kwekkeboom, M. (2008). *Meedoen en gelukkig zijn; Een verkennend onderzoek naar de participatie van mensen met een verstandelijke beperking of chronische psychiatrische problemen*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Landelijke stuurgroep kwaliteitskader gehandicaptenzorg. (2017). *Kwaliteitskader 2017-2022*. Utrecht: VGN.
- Langen, C. (2008). *Toolkit Sociologie*. Assen: Koninklijke van Gorcum B.V.
- Maslow, A. (2000). *A Theory of Human motivation*. Toronto, Ontario: York University.
- Mensenrechten. (2018, Mei 29). *Vn-verdrag Handicap*. Retrieved from Mensenrechten: <https://www.mensenrechten.nl/beperking/nl/vn-verdrag>
- Mertens, J. (2010). Analyseren door coderen of labelen. In J. Mertens, *Praktijkonderzoek voor Batchelors* (pp. 111-117). Bussum: Uitgeverij Coutinho.
- Meulenkamp, T. (2015). *Deelname aan de sameleving van mensen met een beperking, ouderwordende en de algemene bevolking*. Utrecht: Nivel.
- Migchelbrink, F. (2008). *Praktijkgericht onderzoek in zorg en welzijn*. Amsterdam: SWP.
- Molenhoek, B. D. (2018, april 3). *Zaterdagopvang*. Retrieved from Siloah: <http://www.dacdemolenhoek.nl/onze-zorg/wat-bieden-wij/zaterdagopvang.html>
- Nelson, B. (2010). *Managen voor dummies*. New York: Pearson Education.
- Nijgh, L. (2018, Juni 1). *Reflecteren*. Retrieved from Lancelots: <http://www.lancelots.nl/ontwikkelen/kernvaardigheden/ontwikkelingsvaardigheden/reflecteren>
- Overheid. (2016, juli 14). *Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap*. Retrieved from Wetten Overheid: http://wetten.overheid.nl/BWBV0004045/2016-07-14#Verdrag_2
- Participatiewijzer. (2018, april 17). *Focusgroep*. Retrieved from Participatiewijzer: <http://www.participatiewijzer.nl/De-Participatiewijzer/Databank-methoden/FOCUSGROEP>
- Patterson, I. e. (2009, September 24). *Serious leisure and people with intellectual disabilities: benefits and opportunities*. Retrieved from Leisure Studies: <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/02614360903071688?needAccess=true>
- Pegg, S., & Patterson, I. (2009). *Serious leisure and people with intellectual disabilities: benefits and opportunities*. Australië: The University of Queensland.
- Piaget, J. (1953). *The child's construction of reality*. London: Routledge.

- Plaisier, H. (2018, juni 1). *Kerntaken en competenties*. Retrieved from CHE:
https://che.itslearning.com/main.aspx?Item=l-menu-search&TextURL=Search%2fsearch_info.aspx%3fSearch%3dtrue%26Text%3dcompetitie
- Redeker, I. (2018, april 3). *Het sociale netwerk, een moetje?* Retrieved from Vilans:
<https://www.vilans.nl/artikelen/het-sociale-netwerk-een-moetje>
- Rijksoverheid. (2018, april 3). *Burgerparticipatie*. Retrieved from Rijksoverheid:
<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/burgerschap/burgerparticipatie>
- Rijksoverheid. (2018, april 24). *Instrument: Stakeholderanalyse van een ketenproject*. Retrieved from Rvo: <https://www.rvo.nl/sites/default/files/Tool%20-%20Stakeholderanalyse%20van%20een%20ketenproject.doc.pdf>
- Schuurman., & Van der Zwan. (2009). Op weg naar een samenleving waarin iedereen welkom is. In *Inclusie zeggenschap support* (p. 79). Antwerpen/Apeldoorn: Garant.
- SCP. (2017, oktober 25). *Zicht op de Wmo 2015*. Retrieved from SCP:
https://www.scp.nl/Publicaties/Alle_publicaties/Publicaties_2017/Zicht_op_de_Wmo_2015
- Shalock, R. (2010). *Intellectual Disability. Definition, Classification, And Systems of supports. The 11th Edition of the AAIDD Definition Manual*. Washington: AAIDD.
- Sijnke, J. (2015, Februari). afstemmen op mensen met een verstandelijke beperking. *Dagbesteding*, 24-27.
- Snel, K., en Van der Zaag, J. (2015). *Hoe hoort het eigenlijk in Nederland?* Haarlem: Gottmers uitgevers.
- Stichting Won. (2018, april 3). *De Stichting*. Retrieved from Stichting Won: <http://stichtingwon.nl/de-stichting/>
- Supportbeurs. (2016, april 27). *Vrees voor gevolgen geplande bezuinigingen langdurige zorg*. Retrieved from supportbeurs: <https://www.supportbeurs.nl/nieuws/vrees-voor-gevolgen-geplande-bezuinigingen-langdurige-zorg>
- Swaen, B. (2017, mei 2). *Focusgroep- wat is het precies*. Retrieved from Scribbr:
<https://www.scribbr.nl/onderzoeksmethoden/focusgroep/>
- Thamar, J. (2003). *Multiprofessionele samenwerking*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Twist, B., & Veenstra, A. (2014). *Begeleiden met inzicht*. Amsterdam: Uitgeverij Boon.
- Van Den Elsen, W. (2017, februari 23). *Daginvulling in gehandicaptenzorg onder druk*. Retrieved from Zorgvisie: <https://www.zorgvisie.nl/daginvulling-in-gehandicaptenzorg-onder-druk/>
- Van der Donk, & Van Lanen. (2015). *Praktijkonderzoek in zorg en welzijn*. Bussum: Uitgeverij Coutinho.
- Van der Ploeg, J. (2003). *Gedragsproblemen*. Rotterdam: Lenmniscaat.
- Van der Schoor, N. (2018, mei 11). *Vergoedingen en verzekeringen*. Retrieved from Gemiva:
[https://www.gemiva-svg.nl/Werken-bij/Word-vrijwilliger-\(1\)/Vergoedingen-en-verzekeringen](https://www.gemiva-svg.nl/Werken-bij/Word-vrijwilliger-(1)/Vergoedingen-en-verzekeringen)

- Van der Zee, F. (2018, april 3). *Focusgroepen*. Retrieved from Hulp bij onderzoek: <https://hulpbijonderzoek.nl/online-woordenboek/focusgroepen/>
- Van Evert, J. (2018, april 12). *Vrije tijd*. Retrieved from Gemiva-SVG Groep: <https://www.gemiva-svg.nl/Thema-s/Zelfstandig-leven/Aangepaste-vrijtijdsbesteding>
- Van Hal, A. (2018, mei 17). *Kleuren*. Retrieved from Gemiva-SVG groep: <https://www.gemiva-svg.nl/getdoc/fbb3b423-81cd-421a-998e-ae571c39edd2/Kleuren.aspx>
- Van Hove, G. V. (2010). *Handboek bijzondere orthopedagogiek*. Antwerpen-Apeldoorn: Garant.
- Van Rijn, H., & Jongkind, M. (2012). *NAH-er belicht*. Antwerpen-Apeldoorn: Garant.
- Van Velzen, J. (2015). Terugkeer naar werk na niet-aangeboren hersenletsel. *Tijdschrift De Psycholoog*.
- Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland. (2015). *Competentieprofiel NAH*. Amsterdam: Drukkerij Spinhex en Industrie.
- Vosters, N., Petrina, R., & Heemsker, I. (2013). *Inclusief: werken aan zorg en welzijn voor iedereen*. Bussum: Coutinho.
- Vundrink, L., en Nijhof, E. (2015). *Het in kaart brengen van de kwaliteit van bestaan in gehandicaptenzorg*. Barneveld: ZonMw en Zorginstituut Nederland.
- Wapenaar, J. (2016, Augustus/September). Wij geven mensen zo veel mogelijk vrijheid. *Dagbesteding*, 24-27.
- Woittiez, I. R., & Oudijk, D. (2012). *IQ met beperkingen*. Den-Haag: Sociaal cultureel planbureau.
- Wolf, M. (2016, December). Ontzettend gemotiveerd. *Dagbesteding*, 13.
- Wolf, M. (2017, Mei). Sterk in het verbinden van mensen. *Dagbesteding*, 13.
- Zimbardo, P. J. (2011). *Psychologie, de essentie (2e editie)*. Amsterdam: Pearson Education benelux.
- Zorgbemiddeling. (2018, april 10). *Zaterdagopvang*. Retrieved from Amerpoort: <https://www.amerpoort.nl/diensten/dagopvang-voor-kinderen/zaterdagopvang.html>
- Zorgnetwerk, Hersenstichting en. (2017). *Zorgprogramma niet-aangeboren hersenletsel*. Midden Brabant: Zorgnetwerk en Hersenstichting. Retrieved from Zorgnetwerk Midden Brabant.

Bijlage 1 Begrippenlijst

Begrip	Definitie
AC	Activiteitencentrum De Baanbreker
ABI	Acquired Brain injury
Adaptief gedrag	Verzameling sociale en praktische vaardigheden die aangeleerd zijn.
AAID	American Association of Mental Retardation
ICD	International Classification of Diseases
IQ	Intelligentie quotiënt
DSM	Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders
EMB	Ernstige meervoudige beperking
NAH	Niet-aangeboren hersenletsel
NIVEL	Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg
Kwaliteit van bestaan	Kwaliteitsvolle invulling van de vrije tijd
Participatie	Meedoen in de samenleving
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
SCP	Sociaal en Cultureel Planbureau
SWOBV	Stichting Welzijn en Ondersteuning Bergambacht / Vlist.
Verstandelijk functioneren	Intellectuele mogelijkheden van de persoon
WLZ	Wet langdurige zorg
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
WON	Stichting Welzijn Ouderkerk Nederlek
VGN	Vereniging Gehandicapten Zorg

Bijlage 2 Doelgroep beschrijving

Om een duidelijk beeld te krijgen van de doelgroepen mensen met een verstandelijke beperking en NAH volgt hier een korte beschrijving

Verstandelijke beperking

Eind 18^e eeuw is de eerste voorziening voor zwakzinnigen ontstaan. De term zwakzinnig(heid) is ruim honderd jaar in gebruik geweest en daarna vervangen door de term verstandelijke beperking. Het begrip verstandelijke beperking wordt volgens the American Association of Mental Retardation (AAID, 2010), International Classification of Diseases (ICD-10, 1992) en Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM-5, 2013) bepaald door de volgende criteria:

- Beperkingen in het intellectuele functioneren;
- Beperkingen in het adaptieve gedrag; en
- Ontstaan in de ontwikkelingsleeftijd, voor 18 jaar (niet bij DSM-5).

Er bestaat geen goede vertaling van het woord disability. Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) vertaalde dit naar functioneringsproblemen. Het gaat bij verstandelijke beperking in eerste plaats om problemen in het menselijk functioneren in zijn totaliteit. Functioneren wordt vanuit drie perspectieven benaderd te weten het biologische component, gedragsmatige component en het sociale component. Het functioneren wordt beïnvloed door de gezondheid zoals ziekten of aandoeningen en bestaat uit vijf dimensies:

- Verstandelijk functioneren: intellectuele mogelijkheden van persoon;
- Adaptief gedrag: de verzameling van sociale en praktische vaardigheden die aangeleerd zijn;
- Gezondheid: lichamelijke en geestelijke welzijn;
- Participatie: verwijst naar sociale rollen en interacties met anderen in situaties van wonen, school, werk, vrije tijds, spiritualiteit en culture activiteiten;
- Context: de fysieke, sociale en attitude omgeving waarin mensen hun leven leiden (De Bruijn, 2014).

AAIDD-model

Het AAIDD-model is een model dat criteria bevat om beperkingen en mogelijkheden van iemand met een (verstandelijke) beperking vast te stellen. AAIDD staat voor *American Association of Intellectual and Developmental Disabilities*. Het geeft een kader waarmee doelmatige begeleidings- of behandelplannen in individuele situaties worden ontworpen (Van Hove, 2010). In het AAIDD-model staat het begrip ondersteuning centraal. Hiermee wordt bedoeld dat er hulpbronnen en strategieën zijn die gericht zijn op de ontwikkeling, de opvoeding, de belangen en het persoonlijk welzijn van een persoon (Shalock, 2010). Op individueel niveau is de kwaliteit van bestaan geschikt om te dienen als denkkader voor het bevorderen van het functioneren. Op maatschappelijk niveau is de kwaliteit van bestaan volledig compatibel met het denkkader van de Conventie van de Verenigde Naties inzake de rechten van mensen met beperking. Het denkkader van de Verenigde naties luidt als volgt: *‘De gewaardeerde bestaande en potentiële bijdragen erkennend van personen met een handicap aan het algemeen welzijn en de diversiteit van hun gemeenschappen, en onderkennend dat bevordering van het volledige genot van de mensenrechten en fundamentele vrijheden en de volwaardige participatie door personen met een handicap ertoe zal leiden dat zij sterker gaan beseffen dat zij erbij horen en zal resulteren in wezenlijke vorderingen in de humane, sociale en economische ontwikkeling van de maatschappij en de uitbanning van armoede’* (Overheid, 2016).

Volgens Nordenfelt uit Zweden is er pas sprake van een disability wanneer iemand – gegeven een bepaalde culturele en maatschappelijke context – niet in staat is de voor hem of haar noodzakelijke condities daarvoor te realiseren. Door de tijd heen veranderen de definities van het begrip verstandelijke beperking. In deze fase, anno 2018, vraagt men zich ook af wie er tot een bepaalde groep hoort.

Ontwikkelingsniveau en ontwikkelingsleeftijd

Classificatiesystemen zoals de International Classification of Diseases (ICD) en de Diagnostic Statistic Manual (DSM), typeren ‘zwakzinnigheid’ als geestelijke achterstand en als ontwikkelingsstoornis. Het verwijst volgens DSM en ICD naar een blijvende afwijking, waarbij men niet boven een bepaald verstandelijk ontwikkelingsniveau uitkomt. Het begrip ontwikkelingsachterstand komt dan ook letterlijk het dichtst bij het begrip *zwakzinnigheid* of *beperkt*. Došen wijst erop dat het bij mensen met een verstandelijke beperking niet alleen gaat om achterstand in de cognitieve ontwikkeling maar er is ook zeker sprake van een achterstand in de persoonlijkheidsontwikkeling. Er is een achterstand van verschillende psychosociale aspecten, zoals emotionele, sociale, seksuele, religieuze en morele aspecten (Došen, A., 2014). Een veel gebruikte visie op emotionele ontwikkeling in het zorgveld van mensen met een verstandelijke beperking is het ontwikkeling dynamisch model van Došen (tabel 4). (Došen, 2014).

Fase	Leeftijd
Adaptiefase (fysiek aanpassen aan het leven buiten de baarmoeder: gewenning voeding, slaapritme, geluiden, bewegen en temperatuur regulatie)	0-6 maanden
Socialisatiefase (hechtingsproces tussen kind en verzorgers)	6-18 maanden
Individuatiefase (autonomie en een eigen ik ontwikkelen)	18-36 maanden
Identificatiefase (gedragen volgens bepaalde normen en waarden)	3-7 jaar
Realiteitsbewustwording (Interesse en belangstelling voor de omgeving, teleurstellingen accepteren)	7-12 jaar

Tabel 4 ontwikkeling dynamisch model Došen

In de praktijk wordt de mate van beperking gerelateerd aan de ontwikkelingsleeftijd. Een verstandelijk beperkt kind zal dezelfde ontwikkelingsfasen doorlopen als een kind zonder beperking, alleen zullen ze er langer over doen voordat ze in een volgende fase terechtkomen. Ook zal het zo zijn dat niet ieder kind met een beperking al de fases zal doorlopen. De gradatie en de categorisatie van de verstandelijke beperking wordt, naast IQ, door de mentale ontwikkelingsleeftijd aangegeven. Tabel 5 beschrijft de indeling van een verstandelijke beperking (VB) en de ontwikkelingsleeftijd volgens de theorie van Piaget (Piaget, 1953).

Zeer ernstige VB	0-20	Tot 2 jaar	Sensomotorisch
Ernstige VB	20-35	2-4 jaar	Pre operationeel
Matige VB	35-50	4-7 jaar	Prelogisch
Lichte VB	50-70	7-12 jaar	Concrete operaties, logisch

Tabel 5 ontwikkelingsleeftijd Piaget

Dit ontwikkelingsmodel zorgt ervoor dat men weet op welke manier men de persoon kan aanspreken. Naast IQ wordt er een indicatie gesteld gericht op de psychosociale aspecten. Daarnaast wordt er gekeken naar bijvoorbeeld de mate van de beperking, aanwezige hulp in de omgeving en de voorzieningen waar de cliënt mogelijk nu al gebruik van maakt. Het kan daarnaast zo zijn dat er een indicatie gegeven wordt op leeftijd (Woittiez & Oudijk, 2012). Timmers-Huigers (2011), vindt dat er op basis van IQ geen indeling plaats kan vinden. Timmers-Huigers onderscheidt de volgende manieren waarop iemand zichzelf en de wereld kan ervaren en ordenen, zie tabel 6 (Hermesen, 2011).

Anno 2018	Timmers-Huigers
Zeer ernstig verstandelijk gehandicapt	Lichaamsgebonden ordenen <i>Lichaamsgebonden beleven van de ervaringen</i>
Ernstig verstandelijk gehandicapt	Lichaamsgebonden en associatief ordenen <i>verband gelegd tussen gebeurtenissen</i>
Matig verstandelijk gehandicapt	Associatief/structurerend en vormgevend ordenen <i>Iemand kan keuzes maken bijvoorbeeld; wat zal ik gaan doen?</i>
Licht verstandelijk beperkt	Structurerend en vormgevend ordenen <i>Zie hierboven</i>
Zwakbegaafd	

Tabel 6 ervaringsordeningen Timmers-Huigers

Niet aangeboren hersenletsel

Volgens de landelijke gegevens in Nederland komt er iedere vijf minuten een slachtoffer met niet aangeboren hersenletsel (NAH) bij. De definitie van NAH is *‘hersenletsel ten gevolge van welke oorzaak dan ook, anders dan rond of vanwege de geboorte ontstaan, dat leidt tot een onomkeerbare breuk in de levenslijn en tot het aangewezen zijn op hulpverlening’* deze definitie is wordt landelijk gebruikt (Zorgnetwerk, Hersenstichting en, 2017). De werkgroep van Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) definieert NAH als volgt: *‘beschadiging van het hersenweefsel door een hersenaandoening die op enig moment na de geboorte is ontstaan. Kenmerkend voor niet aangeboren hersenletsel is de breuk in de levenslijn: het leven voor en na het letsel verschilt essentieel’* (Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland., 2015).

Internationale begripsomschrijvingen zijn *‘acquired brain injury’* (ABI) en *‘traumatic brain injury’*. Dit betekent in het Nederlands *‘verworven hersenletsel’*. De letterlijke term niet aangeboren hersenletsel is volgens het rapport *‘Chronische zorgbehoeften bij personen met een niet-aangeboren hersenletsel (NAH) tussen 18 en 65 jaar’* een Nederlandstalige term (Van Rijn & Jongkind, 2012).

Oorzaken NAH

NAH is een blijvende hersenbeschadiging die niet het gevolg is van een erfelijke of tijdens de zwangerschap ontstane aandoening. Dit is beschreven in het meerjarenbeleidsplan van NAH. Niet aangeboren hersenletsel kan verdeeld worden in twee soorten: traumatisch hersenletsel of niet-traumatisch hersenletsel. Bij traumatisch hersenletsel gaat het over letsel wat ontstaan is door een oorzaak buiten het lichaam. Voorbeelden hiervan zijn: een ongeluk in het verkeer, klap op de hoofd en vallen op het hoofd. Niet-traumatisch hersenletsel is bijvoorbeeld een herseninfarct, hersenbloeding, infectie in de hersenen of hersenvliezen, tumor, zuurstoftekort ten gevolge van hartstilstand, epilepsie, waterhoofd en vergiftiging, aldus de organisatie Hersenstichting (Hersenstichting, 2018).

Gevolgen NAH

De begeleidingsvragen van mensen met NAH komen vaak overeen met de doelgroep mensen met een verstandelijke beperking. Hierdoor kiest men er steeds vaker voor om hen samen in een groep te plaatsen (Hermesen, 2011). De ondersteuningsbehoefte van mensen met NAH is heel divers. Dit komt doordat specifieke gevolgen van NAH van persoon tot persoon erg verschillend zijn. Mensen met een NAH zijn over het algemeen gebaat bij rust, structuur en regelmaat. Deze houvast draagt voor hen bij aan kwaliteit van leven. Er kunnen bij NAH lichamelijke gevolgen zijn zoals een coördinatiestoornis, spasmen, halfzijdige verlamming, hemianopsie (één helft van het gezichtsveld is uitgevallen), incontinentie en epilepsie. Ook zijn er cognitieve gevolgen zoals aandacht- en concentratiestoornissen, oriëntatieproblemen, vermoeidheid, overgevoeligheid voor externe prikkels, geheugenstoornissen, stoornissen in de planning en uitvoering van doelgerichte activiteiten en constante vermoeidheid. Gevolgen op gebied van communicatie zijn taalstoornissen en spraakstoornissen. Gedragmatige gevolgen zijn het niet kunnen leveren van ervaringen, verstoorde controle en verlies van zelfredzaamheid. Tot slot zijn er emotionele gevolgen zoals plotselinge stemmingswisselingen, dwangmatig gedrag en ontremd of stereotiep gedrag. Ook kan er sprake zijn van karakterveranderingen.

Sociale problemen van mensen met NAH

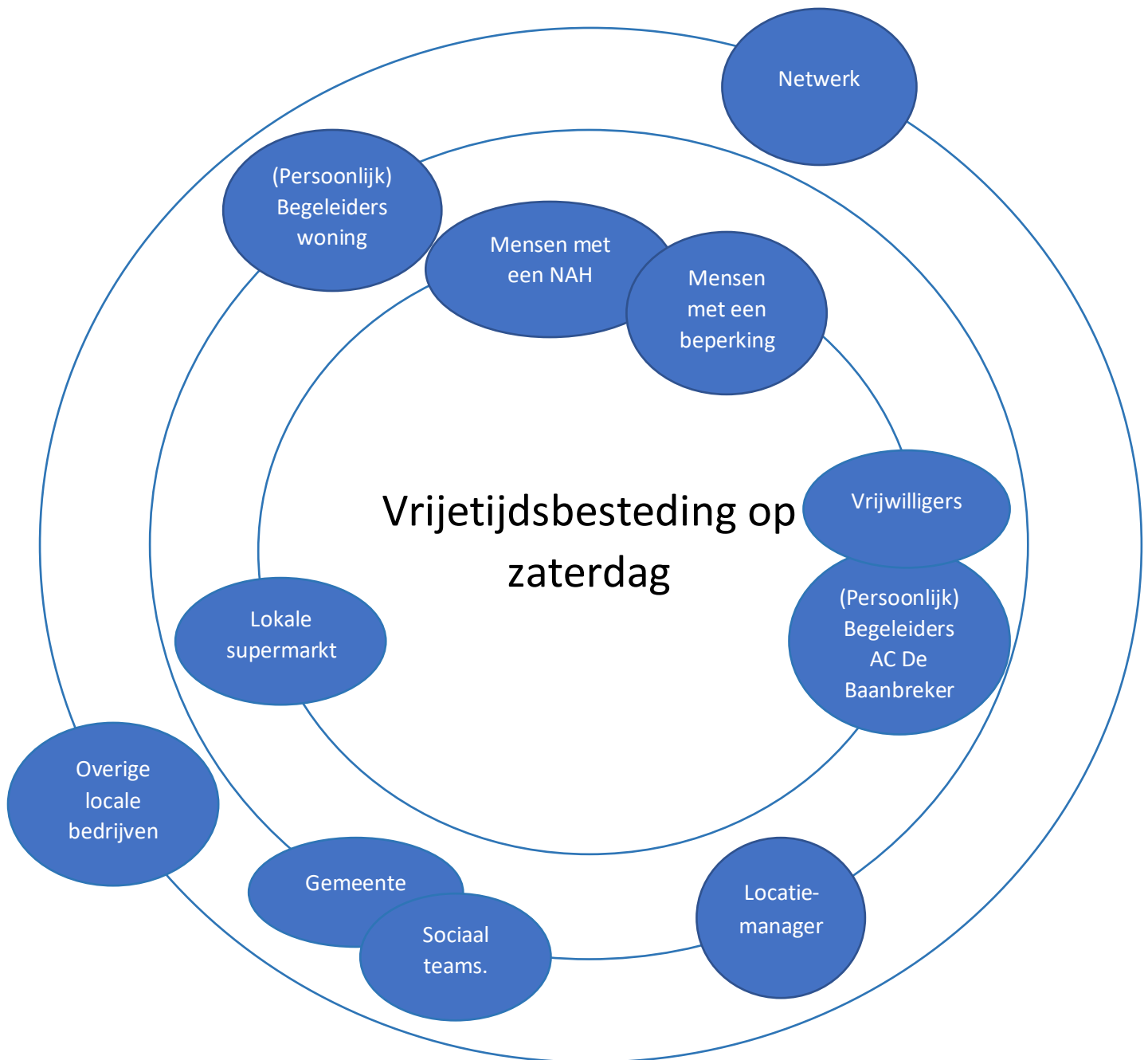
Voor eenieder heeft de term participatie een eigen betekenis. Voor mensen met hersenletsel betekent het 'kunnen zijn wie je bent en van daaruit een bijdrage kunnen leveren aan de samenleving'. Bij mensen met een NAH bestaat de kans op overschatting en overvraging vanuit de omgeving. De gevolgen van NAH kunnen bij hun naasten leiden tot depressieve klachten en overbelasting van de partner (Hurkmans, 2016). Hersenletsel betekent een blijvende verandering voor het gehele leven en dit kan dus voor weerstand, irritatie en misverstanden zorgen en het kan onbegrip oproepen bij het netwerk van de persoon met NAH. Mensen met hersenletsel kunnen ook verminderende controle hebben over gedrag en emoties. Dit kan zich uiten in ontremming, boosheid en agressie (De Jong, 2016). Dit heeft tot gevolg dat voor mensen met NAH het opbouwen en onderhouden van relaties problemen kan opleveren.

Conclusie definities

De onderzoekers zijn uiteindelijk tot de volgende definities gekomen van een verstandelijke beperking en NAH. Deze definities zullen gedurende het onderzoek gevolgd worden.

Mensen met een verstandelijke beperking zijn mensen met een ontwikkelingsachterstand op verstandelijk, emotioneel, seksueel, sociaal, religieus en moreel gebied. Mensen met een niet aangeboren hersenletsel zijn mensen met hersenletsel ten gevolge van welke oorzaak dan ook, anders dan rond of vanwege de geboorte ontstaan, die leidt tot een onomkeerbare breuk in de levenslijn en aangewezen zijn op de hulpverlening.

Bijlage 3 Stakeholderanalyse

Bijlage 4 Toelichting stakeholder analyse

In een stakeholderanalyse worden de belanghebbende van het onderwerp, in dit geval de vrijetijdsbesteding op zaterdag, vastgesteld en beschreven. Hierdoor ontstaat er zicht op de mogelijke samenwerkingspartners en stakeholders die een rol hebben in het project. Wanneer de partijen in kaart zijn gebracht kunnen ze bij de uitwerking van het project worden betrokken. De onderzoekers zullen de betrokkenen inventariseren en in kaart brengen op welke wijze de stakeholders kunnen samenwerken in dit project. Omdat de onderzoekers alleen het vooronderzoek doen voor de vrijetijdsbesteding op zaterdag, zal er alleen een globale stakeholderanalyse worden gemaakt. De stakeholders zijn weergegeven in een relatieschema. Hierin wordt de mate van betrokkenheid van de stakeholder weergegeven. In de binnenste ring worden de primaire stakeholders weergegeven. Dit zijn de mensen die daadwerkelijk zullen deelnemen aan de vrijetijdsbesteding op zaterdag. In de tweede ring zijn de secundaire stakeholders weergegeven. Deze stakeholders staan iets verder op afstand, maar helpen wel met de realisatie van de vrijetijdsbesteding op zaterdag. Deze stakeholders zijn vanaf het begin af aan betrokken. In de buitenste ring worden tertiaire stakeholders weergegeven. Deze stakeholders zijn nog meer op afstand, en worden op aanvraag betrokken. Buiten de cirkel worden overige stakeholders weergegeven. Deze spelen geen actieve rol, maar kunnen wel van belang zijn (Rijksoverheid, 2018). De stakeholders die elkaar overlappen zijn met elkaar verbonden (zie bijlage 3).

Gemeente en sociaal teams

Burgerparticipatie is een belangrijk belang van gemeente Krimpenerwaard maar is ook een belang vanuit de overheid. De gemeente kan bijvoorbeeld voorzieningen aanbieden of beschikbaar stellen waar mensen ideeën over hebben. Er is meer sprake van burgerparticipatie, ze voelen zich betrokken bij de samenleving (Rijksoverheid, 2018). Vanuit het sociaal team is het belangrijk om diegenen die en tijdelijk steuntje in de rug nodig hebben dit ook te kunnen bieden. De visie vanuit het sociaal team WON is als volgt: *‘wij zien het als onze taak om een actieve bijdrage te leveren aan de zelfstandigheid, gezondheid en het geluk van onze (kwetsbare) burgers. Mensen zijn gelukkiger en gezonder als ze naar tevredenheid wonen, kunnen meedoen in de samenleving en gehoord én gezien worden’* (Stichting Won, 2018). De vrijetijdsbesteding op zaterdag zal er voor zorgen dat de (kwetsbare) burgers (meer) meedoen in de samenleving en hun geluk wordt erdoor bevorderd.

Locatiemanager

Voor de locatiemanager is een vrijetijdsbesteding op zaterdag goed voor de naamsbekendheid van haar locatie, wanneer er in de hele regio hier gebruik gemaakt van kan worden. Door een vrijetijdsbesteding te openen op AC De Baanbreker groeit de locatie van de locatiemanager en zal het aantal cliënten vermoedelijk stijgen.

Lokale supermarkt

De lokale supermarkt zou de etenswaren kunnen sponseren die nodig zijn bij een vrijetijdsbesteding op zaterdag. In ruil daarvoor kan de lokale supermarkt gratis reclame maken op AC De Baanbreker.

Overige lokale bedrijven

Wanneer men op de vrijetijdsbesteding op zaterdag een activiteit wil doen, kan men een samenwerking zoeken met bedrijven in de omgeving. Denk hierbij aan de plaatselijke bloemist, die een bloemschikcursus komt geven. De bedrijven kunnen op deze manier reclame maken en kunnen hun product ‘verkoppen’.

(Persoonlijk) begeleiders wonen

De begeleiders op de woningen worden ontlast wanneer cliënten naar een vrijetijdsbesteding op zaterdag. Op dat moment hebben zij individuele aandacht voor cliënten die op de groep blijven.

(Persoonlijk) begeleiders AC De Baanbreker

Een vrijetijdsbesteding op zaterdag kan voor het personeel van AC De Baanbreker gunstig zijn. Door een vrijetijdsbesteding op zaterdag te organiseren kunnen er meer uren gewerkt worden. Het nadeel is dat het personeel in het weekend een deel moet werken.

Netwerk

Een aantal mensen met een beperking worden in het weekend opgehaald om in het ouderlijk huis een weekend door te brengen, zo gaf respondent ML aan in een interview (bijlage 14, fragment ML | 5.10, 2018). Wanneer er een vrijetijdsbesteding op zaterdag gestart kan worden, kan het netwerk ontlast worden. Het netwerk heeft op dat moment individuele tijd.

Vrijwilligers

Het belang van de vrijwilliger zelf is het iets goed voor hun naaste. Ook is vrijwilligerswerk zinvol (Snel, K., en Van der Zaag, J., 2015). Vrijwilligers zijn nodig om het personeel op een activiteitscentrum te ontlasten. Wanneer er sprake is van een vrijetijdsbesteding zullen er vrijwilligers ingezet worden, ook i.v.m. personeelsbezetting en financiën

Mensen met een beperking

Bij dit onderzoek wordt de doelgroep mensen met een beperking centraal gesteld. Er zijn aannames dat er een behoefte is aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag bij AC De Baanbreker in Stolwijk. Dit activiteitscentrum begeleidt de doelgroep mensen met een beperking. Respondent YO gaf aan dat een aantal mensen met een beperking, op de woonlocatie het Kerspel, lege tijd hebben in het weekend (bijlage 14, fragment YO | 7.3, 2018). Een vrijetijdsbesteding op zaterdag zou een deel van deze lege tijd kunnen opvullen.

Mensen met een NAH

In een groepsinterview met mensen met een Niet Aangeboren Hersenletsel, gaven een aantal respondenten aan in het weekend alleen thuis te zitten. Ze zouden graag met elkaar samen komen, om een contactmoment te hebben (bijlage 14, o.a. fragmentnummer W | 10.3, 2018)

Bijeenkomst stakeholders

Bij de focusgroep waren verschillende stakeholders aanwezig, namelijk een locatiemanager en begeleiders van woonlocatie het kerspel. Doordat verschillende stakeholders aanwezig waren, konden de onderzoekers te weten komen wat de verschillende belangen waren van de stakeholders. Voor begeleiders is het belang om de vrije tijd van de cliënten zinvol in te vullen. Het belang van de locatiemanager is om een ruim aanbod van zorg aan te bieden, passend bij de hulpvraag van de cliënt.

Bijlage 5 Beroepsproduct

Theoretische verantwoording

Persoonlijke visie en waarden

De waarden die de onderzoekers belangrijk vinden met betrekking tot het onderzoeksverslag, product en als toekomstige sociaal werker zijn onder andere structuur en orde. Volgens de onderzoekers zorgen structuur en orde voor duidelijkheid en overzichtelijkheid, wat vervolgens weer zorgt voor rust. De competenties die beide onderzoekers belangrijk vinden bij het onderzoeksverslag en het eindproduct zijn het samenwerken, ondernemen, onderzoeken en reflecteren (Plaisier, 2018). Samenwerken is voor de onderzoekers belangrijk, omdat dit volgens de onderzoekers een van de basisbeginselen is. Zonder samen te werken, met in dit geval de opdrachtgever, hadden de onderzoekers een product kunnen maken, wat niet geïmplementeerd kon worden in de praktijk. Door een goede samenwerking wordt de werkkwaliteit verhoogd. Ondernemen is een belangrijke competentie in dit onderzoek. Door een ondernemende houding signaleerde de onderzoekers kansen en knelpunten in de directe omgeving. Hierdoor konden de onderzoekers dienstverlening verrichten gericht op het verbinden van mensen en het perspectief bieden (Plaisier, 2018). Tot slot is reflecteren belangrijk. Bij het maken van het product hebben de onderzoekers continu gereflecteerd of het beoogde product voldoet aan de eisen van de opdrachtgever, is toepasbaar in de praktijk en zorgt uiteindelijk voor verbetering van de kwaliteit van leven van de cliënten. Door reflecteren wordt er stilgestaan bij de eigen persoon en het proces. Hierdoor wordt de kennis vergroot (Nijgh, 2018). Ook vinden de onderzoekers het belangrijk dat het onderzoeksverslag en product voor ontplooiing en verdieping kunnen zorgen. Met ontplooiing bedoelen ze dat de onderzoeker zichzelf kan ontplooiën als sociaal werker maar ook de organisatie Gemiva-SVG Groep moet zich kunnen ontplooiën in de toekomst met behulp van het praktijkonderzoek. De onderzoekers zijn tot de conclusie gekomen dat er behoefte is aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag onder de doelgroep mensen met een verstandelijke beperking en NAH. Mensen met een verstandelijke beperking hebben de behoefte aan extra activiteiten, structuur en ritme en het invullen van hun lege tijd in het weekend. Mensen met een NAH hebben de behoefte aan contact met andere mensen, waardoor eenzaamheid tegen wordt gegaan. Door deze conclusie hebben de onderzoekers een bijdrage geleverd aan de organisatie.

De competenties 'de vraag verhelderen en analyseren', 'signaleren van de behoeften met betrekking tot een vrijetijdsbesteding op zaterdag' en 'het inschakelen en het spreken van het netwerk' zijn ook verbonden met het onderzoeksverslag en het eindproduct. Door het inzetten van deze competenties zijn er uiteindelijk antwoorden geformuleerd op de deelvragen en hoofdvraag. Het maken van het eindproduct heeft ervoor gezorgd dat de onderzoekers verdieping moesten zoeken door middel van doorvragen. De onderzoekers hebben zich bij elke handeling afgevraagd waarom ze de handeling zouden doen. Dit is gekoppeld aan het reflecteren. Het schrijven van het onderzoeksverslag en het maken van het eindproduct heeft gezorgd voor het verbeteren van de competenties ondernemen, coördineren, samenwerken, onderzoeken en reflecteren. In het persoonlijk portfolio hopen de onderzoekers dat ze duidelijk kunnen reflecteren op de identiteit en missie.

Het onderzoek heeft een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van het beroep maar ook de ontwikkeling van de professionals. Als toekomstige sociaal werker vinden de onderzoekers het belangrijk dat zij benaderbaar zijn voor andere begeleiders, cliënten, hun netwerk en andere mensen. Daarnaast vinden zij het belangrijk om de doelgroep structuur en duidelijkheid te geven. Wanneer een doelgroep dit niet heeft kan dit zorgen voor verwarring. De waarde samenwerken is van groot belang voor een sociaal werker. De onderzoekers zullen gaan samenwerken met bijvoorbeeld de woning waar de cliënt woont, ouders, het overig netwerk en begeleiders. Belangrijk bij het contact is dat iedereen zichzelf kan zijn zodat een ieder zich verder kan ontwikkelen op zijn eigen niveau. Hierin zal de

kerncompetentie 'leiden en ondernemen' naar voren komen. Het begrip empowerment heeft te maken met de kerncompetenties coördineren, samenwerken, ondernemen, bijdragen aan eigen professionele ontwikkeling. Het begrip empowerment is een begrip wat ook internationaal gebruikt wordt. Het betekent dan ook 'eigen kracht'. Volgens Francis (2017) heeft een sociaal werker competenties, kennis, waarden en vaardigheden nodig om empowerment nuttig te kunnen maken en te kunnen voortbrengen (Francis, 2017). De onderzoekers vinden het belangrijk om gebruik te maken van empowerment, oftewel eigen kracht, als sociaal werker maar ook voor de cliënten is dit een belangrijk begrip. Daarnaast vinden de onderzoekers het belangrijk dat een cliënt het eerst probeert op eigen kracht en dat de sociaal werker een back up is oftewel de sociaal werker staat letterlijk met haar handen op haar rug. Tot slot hebben de onderzoekers zich verdiept in de verschillen in het sociaal werk bij het buurtland België. Er zijn een aantal verschillen in de overheid en wetgeving volgens een onderzoeker die in Nederland maar ook in België werkt. Daarnaast staat zowel in Nederland als in België het lokale centraal. Het lokale staat in Nederland centraal door samen te werken met het netwerk, organisaties of welzijnsorganisaties. Het lokale komt ook naar voren in het onderzoeksverslag en het eindproduct. Volgens Hermans (2017) gaat het in Nederland meer om efficiëntie en effectiviteit in de zorg en gaat het in België meer om rechtvaardigheid. Als Nederlander denkt de onderzoeker dat het belangrijk is om in het oog van de cliënt en eventueel het netwerk te handelen (Hermans, 2017). De onderzoekers vinden het belangrijk om als eerst in het oog van de cliënt te handelen en daarna kijken zij naar wat het netwerk belangrijk vindt. Ook vinden de onderzoekers het belangrijk dat de cliënt zelf aangeeft of hij of zij zijn netwerk erbij wilt betrekken.

Beschrijving product

Het product is een stroomdiagram met daarin de aanbevelingen voor Gemiva-SVG Groep. Een stroomdiagram kan een zorgproces inzichtelijk maken. Een stroomdiagram kan van boven naar beneden of van links naar rechts uitgeschreven worden. De onderzoekers hebben ervoor gekozen om het van boven naar beneden uit te schrijven, dit zorgde voor de onderzoekers voor meer structuur (Thamar, 2003). In het stroomdiagram worden acties weergegeven die de locatiemanager kan volgen wanneer er behoefte is aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag. Overigens geven de acties niet de juiste volgorde aan, het geeft de mogelijkheden aan die ze kunnen volgen (Nelson, 2010). In de acties zijn de verwachtingen van sociaal teams, personeel, netwerk en cliënten verwerkt. Dit zorgt ervoor dat de aanbevelingen op betrouwbare bronnen zijn gefundeerd. Het kan zijn dat er geen behoefte is aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag, hier zijn een aantal redenen voor. De redenen kunnen zijn dat de cliënten op de woning een bak koffie doen met het personeel of zelf hun vrijetijd indelen in het weekend. Ook wordt er aangegeven dat een aantal cliënten AC de Baanbreker associëren met het werk, dit zorgt ervoor dat ze minder open staan voor een vrijetijdsbesteding op zaterdag.

De kleuren van het product zijn bewust gekozen. Oranje is de hoofdkleur van de organisatie Gemiva-SVG Groep, ook staat het voor creativiteit en humor (Van Hal, 2018). De anderen kleuren zijn gekozen door middel van literatuur.

Helder geel	Positief, blij en vitaliteit (Keen, 2013)
Helder groen	Groei, fris, hoop en gezond (Foks-Appelman, 2014).
Achtergrond grijs	Neutraal
Lichtgrijs	Neutraal en eenzaamheid

Tabel 5 kleuren

Tot slot is er een spiegel gebruikt in het eindproduct. De spiegel is toegevoegd aan het eindproduct omdat diegene die gebruik maken van het stroomdiagram willen uitdagen om te reflecteren op de aanbevelingen die ze hebben gevolgd.

Wie gaat het gebruiken?

Het eindproduct kan gebruikt worden door de opdrachtgevers. Dit zijn de locatiemanagers Angelique Emmerink en Arjanne den Hollander. Ook kan dit eindproduct gebruikt worden door het team wat eventueel een vrijetijdsbesteding op zaterdag wil gaan starten. Wanneer de aanbevelingen worden opgevolgd kan het ervoor zorgen dat er een vrijetijdsbesteding op zaterdag gestart kan worden. Ook geeft dit eindproduct aan waar Gemiva-SVG Groep rekening mee moet houden. Het kan positieve gevolgen hebben voor de doelgroep ouderen, mensen met niet aangeboren hersenletsel en mensen met een (verstandelijke beperking).

Wanneer kan je het gebruiken?

Dit product kan gebruikt worden tijdens een teamoverleg waar er gesproken wordt over een vrijetijdsbesteding op zaterdag. Wanneer er een team opgericht wordt voor een vrijetijdsbesteding op zaterdag, dan kan het stroomdiagram gebruikt worden omdat hier concrete punten in staan waar er rekening mee gehouden moet worden. Daarnaast is er een klein boekje 'de wegwijzer' met daarin de aanbevelingen uitgelegd.

Wat kan helpen om het wel te doen gebruiken?

De wegwijzer geeft aan welke verwachtingen het personeel, netwerk en de cliënten hebben. Daarnaast bevat het ook een aantal concrete punten waaraan gedacht moet worden tijdens het starten van een vrijetijdsbesteding op zaterdag. De wegwijzer kan helpen met het stimuleren van het starten van een vrijetijdsbesteding op zaterdag.

Innovatief en implementatie

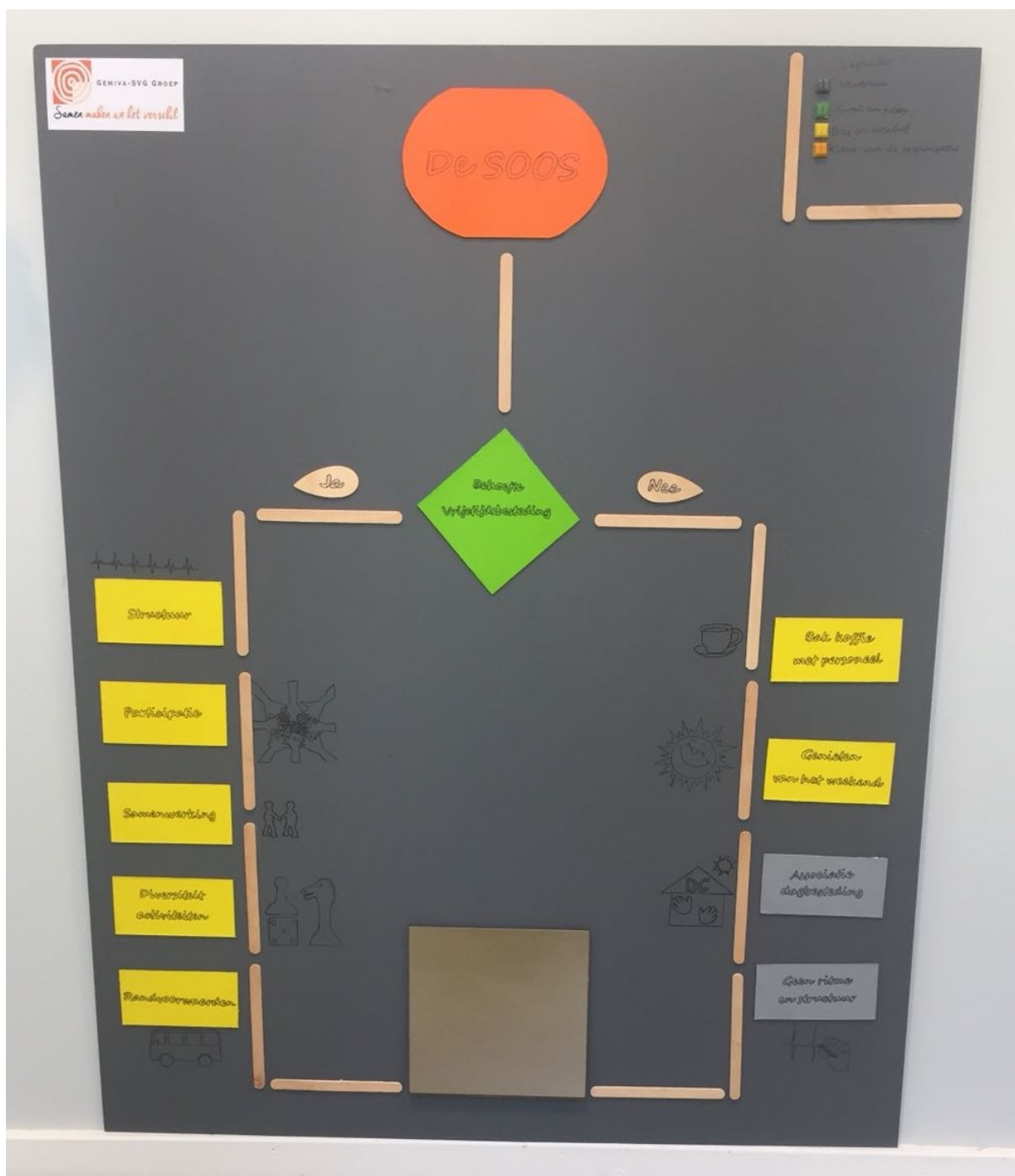
Als eerst hadden de onderzoekers bedacht om een business plan te gaan schrijven. Voor dit eindproduct was te weinig tijd waardoor er een ander eindproduct is bedacht. De onderzoekers hebben in overleg met de opdrachtgevers van Gemiva-SVG groep een nieuw innovatief ontwerp bedacht. Bij Gemiva-SVG groep vinden ze het belangrijk dat het product creativiteit bevat. Hierin zijn de onderzoekers vrij gelaten en zijn zij met het voorstel gekomen om een stroomdiagram te maken. Met behulp van een stroomdiagram worden de aanbevelingen inzichtelijk gemaakt. De opdrachtgevers vinden het ook belangrijk dat inzichtelijk gemaakt wordt waarom er geen behoefte is aan een vrijetijdsbesteding. Door het eindproduct op hout te maken kan het door iedereen gezien worden. Er is bewust gekozen om het niet op een poster te maken omdat vele andere onderzoekers deze manier gebruiken. De onderzoekers wilden iets vernieuwends doen wat krachtig en duidelijk overkomt. De opdrachtgevers hebben aangegeven dat zij tijdens teamvergaderingen dit stroomdiagram kunnen gebruiken om het starten van een vrijetijdsbesteding op zaterdag inzichtelijk te maken.

Het stroomdiagram is een andere manier van werken, ze zijn niet gewend dat het op deze manier zichtbaar gemaakt wordt. Gemiva-SVG werkt volgens het bekende boekje, volgens het beleid van Gemiva-SVG groep. De informatie uit het stroomdiagram is op een onderzoekende manier verzameld. Dit heeft gezorgd voor verschillende perspectieven en dat zorgt ervoor dat een vrijetijdsbesteding op zaterdag meer draagkracht heeft en daadwerkelijk gerealiseerd kan worden.

Het eindproduct kan geïmplementeerd worden met samenwerking van de flipover. De flipover is klein en inzetbaar voor op het bureau, waardoor het makkelijk te zien en te pakken is. Daarnaast is er in de flipover per aanbeveling ook een kopje met toepassing in de praktijk toegevoegd. Onder het kopje toepassing in de praktijk wordt er aangegeven hoe de opdrachtgevers dit aan kunnen pakken. Het geeft duidelijk inzicht waaraan de organisatie moet denken. Daarnaast kan er samengewerkt worden met andere organisaties, dit zorgt voor meer draagkracht. Ook de verwachtingen van de activiteiten

staan erin, aanbevolen door de cliënten. Tot slot kan er ook samengewerkt worden met bijvoorbeeld lokale bedrijven, dit zorgt ook voor draagkracht. Dit zijn een aantal aanbevelingen die kunnen helpen met het starten van een vrijetijdsbesteding op zaterdag.

Foto's eindproduct
Het stroomdiagram

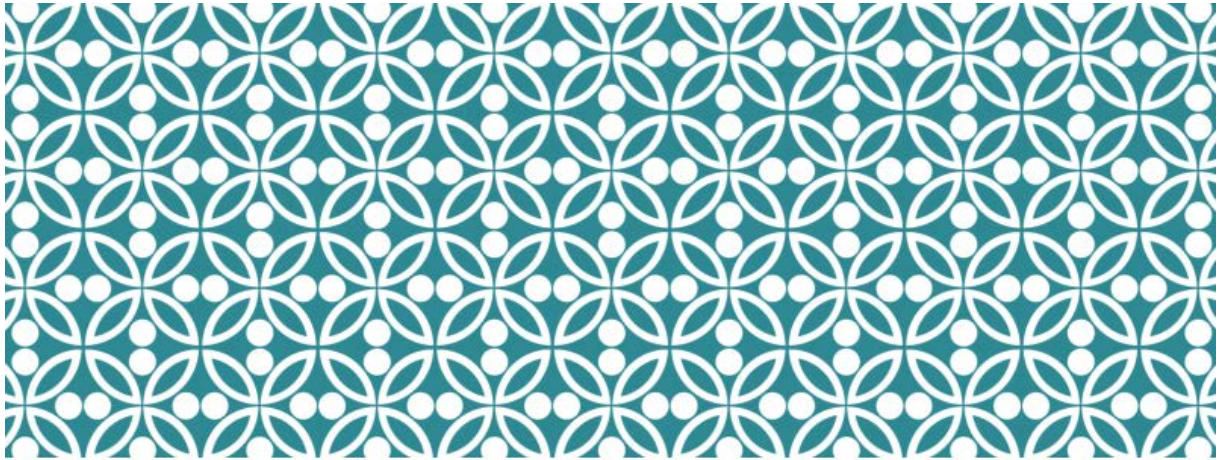
De flipover

Voorbeeld uit de flipover

GEMIVA-SVG GROEP

HET BAANBREKENDE VERSCHIL

MARJOLIJN VAN DE VISCH & JORIEKE WOLFERT

Hallo, het afgelopen jaar hebben wij hier een onderzoek gedaan naar een vrijetijdsbesteding op zaterdag. In eerste instantie was het doel om een compleet businessplan te schrijven. Al snel kwamen we er achter dat het niet haalbaar was en zijn we ons onderzoek gaan inkaderen. Uiteindelijk zijn we een behoefteonderzoek gaan doen naar een vrijetijdsbesteding op zaterdag voor mensen met een verstandelijke beperking of een niet aangeboren hersenletsel. Het is een proces geweest waarbij we met veel mensen in gesprek zijn geweest. Een proces van schrijven en herschrijven, met uiteindelijk een resultaat waar we trots op kunnen zijn. Er mogen vragen gesteld worden tijdens de presentatie!

INHOUD

- ❖ Onderzoek
- ❖ Resultaten
- ❖ Aanbevelingen
- ❖ Eindproduct
- ❖ Vervolgonderzoek
- ❖ Einde

GEMIVA-SVG GROEP

ONDERZOEK

- ❖ *Literatuuronderzoek bij deelvraag 1 & 2*
- ❖ *Interview met zorgbemiddeling*
- ❖ *Interview met sociaal teams*
- ❖ *Interview met planning en control*
- ❖ *Interview met begeleiders*
- ❖ *Focusgroep met twee begeleiders en locatiemanager*
- ❖ *Groepsinterview met mensen met niet aangeboren hersenletsel*
- ❖ *Enquête naar alle begeleiders*

GEMIVA-SVG GROEP

Literatuuronderzoek hebben we gedaan door vakliteratuur te vinden in de bladen Klik, Zorgvisie en het activiteitenblad. Ook hebben we internationale artikelen gezocht op Springer Link en Google Scholar en op de databank van de CHE.

Interview zorgbemiddeling; de betrouwbaarheid hebben we verhoogd door de vragen voor te leggen aan onze peergroup. Binnen de Gemiva-SVG Groep was er geen behoefte bekend, maar dit hoeft niks te betekenen.

Interview sociaal team: We zijn door de zorgbemiddeling verwezen naar de welzijnsorganisaties. De betrouwbaarheid hebben we verhoogd door twee dezelfde interviews af te nemen bij twee

verschillende personen. Stichting Alles is Sport hebben wij gesproken en stichting SWOBV. Hier is er sprake van eenzame ouderen en jongeren en nieuwe Nederlanders. Ook is er een welzijnsoverleg geweest met meerdere organisaties.

Interview planning en control: Voor een zaterdagopvang is er een indicatie nodig, voor een vrijetijdsbesteding is er geen indicatie mogelijk. Belangrijk is om een vrijetijdsbesteding of zaterdagopvang op meerdere doelgroepen te bouwen, dit zorgt voor betrouwbaarheid. Ook is het belangrijk om draagkracht te vormen om te samenwerken met andere organisaties.

Interview begeleiders het Kerspel: behoeft bij cliënten die hun vrije tijd niet in kunnen vullen (zitten heel de dag te gamen o.i.d. Activiteiten doen waar de woning niet aan toe komt, zoals wandelen. Vermoedelijk een behoefte bij woning 14.

Focusgroep: twee begeleiders en 1 focusgroep. Maar 1 focusgroep gedaan omdat we verzadigd waren. Groepsinterview: 7 cliënten NAH + begeleiding gesproken, tijdens een koffiemoment. Enquête: alle begeleiders woning en AC De Baanbreker, beeld krijgen van de behoefte en kijken of het personeel ervoor open staat om als vrijwilliger/begeleider aan de slag te gaan.

Overige veldorientaties: Siloah, Philadelphia, andere locaties Gemiva-SVG Groep.

ONDERZOEK

Hoofdvraag:

'Wat is de behoefte van mensen met een verstandelijke beperking of niet aangeboren hersenletsel met betrekking tot een vrijetijdsbesteding op zaterdag op AC de Baanbreker?'

Deelvraag:

- ❖ *'Wat wordt verstaan onder mensen met een verstandelijke beperking of niet aangeboren hersenletsel?'*
- ❖ *'Wat is een passende vrijetijdsbesteding voor mensen met een verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel?'*
- ❖ *'Welke mensen van de doelgroep hebben behoefte aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag van AC de Baanbreker?'*
- ❖ *'Wat zijn de verwachtingen van mensen met een verstandelijke beperking en niet aangeboren hersenletsel en het personeel van AC De Baanbreker over een vrijetijdsbesteding op zaterdag?'*

GEMIVA-SVG GROEP

Hoofdvragen en deelvragen benoemen en welke databron we bij welke deelvraag hebben gebruikt.

KAHOOT.IT

<https://play.kahoot.it/#/k/382fbf05-8151-4176-be86-e242afb191d9>

- ❖ Pak je telefoon
- ❖ Ga naar Kahoot.it
- ❖ Vul de pin & nickname in
- ❖ Spelen maar!

GEMIVA-SVG GROEP

RESULTAAT
DEELVRAAG 1

- ❖ Mensen met een ontwikkelingsachterstand op verstandelijk, emotioneel, seksueel, sociaal, religieus en moreel gebied.
- ❖ Mensen met hersenletsel ten gevolge van welke oorzaak dan ook, anders dan rond of vanwege de geboorte ontstaan die leidt tot een onomkeerbare breuk in de levenslijn en aangewezen zijn op de hulpverlening.

GEMIVA-SVG GROEP

RESULTAAT DEELVRAAG 2

- ❖ Definitie vrijetijdsbesteding
- ❖ Netto vrije tijd
- ❖ Geen instellingsactiviteiten
- ❖ Individueel maatwerk
- ❖ Beïnvloedbaar
- ❖ Zelfontplooiing
- ❖ Theorie van Maslow

GEMIVA-SVG GROEP

Deelvraag 2: onder vrijetijdsbesteding wordt verstaan: *‘hobby, vrijwilligerswerk, activiteiten waarbij speciale vaardigheden, kennis en ervaring wordt geuit’*. Netto vrije tijd: *‘tijd waar mensen zelf invulling aan kunnen geven’*.

Uit de literatuur: geen instellingsactiviteiten, vrijetijdsbesteding is individueel maatwerk. Cliënten zijn beïnvloedbaar door omgeving. Het is belangrijk om erachter te komen wat het individu zelf echt leuk vindt zonder dat het individu zich laat leiden door anderen. Passende vrijetijdsbesteding kan zorgen voor zelfontplooiing en het opbouwen en onderhouden van sociale contacten en het ontwikkelen van talent en een eigen identiteit. Vanuit de theorie van Maslow komt er naar voren dat de mens behoefte aan verbondenheid, genegenheid en participatie heeft.

RESULTAAT DEELVRAAG 3

- ❖ Eenzaamheid bij mensen met NAH
- ❖ Geen behoefte
- ❖ VG cliënten; structuur, lege tijd opvullen, verveling en ritme.
- ❖ Niet alle VG cliënten hebben behoefte; gaan naar ouders/verzorgers
- ❖ Potentiele deelnemers
- ❖ Geen inzicht in het netwerk
- ❖ Geen zichtbare behoefte in de regio
- ❖ Sociale teams duidelijke behoeftes

GEMIVA-SVG GROEP

Mensen met een NAH die in het weekend eenzaam zijn. Mensen met NAH en die een gezin hebben, hebben geen behoefte aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag. (Netwerk kan hier anders over denken) VG: heeft geen ritme, structuur, lege tijd, verveling en ritme. Dit geldt niet voor alle cliënten, er gaan er bijv. naar ouders. Uit het interview kwam naar voren dat er potentiële deelnemers zijn vanuit de woning, AC en sociale teams. Door de woning wordt het aangegeven door het personeel omdat we de cliënten niet zelf hebben kunnen spreken. Er is op dit moment geen duidelijk inzicht in het netwerk. Volgens de zorgbemiddeling is er geen zichtbare behoefte. Sociale teams zien een duidelijk behoefte, hiervoor worden ook welzijnsoverleggen gehouden.

RESULTAAT DEELVRAAG 4

- ❖ Samenzijn
- ❖ Bakje koffie
- ❖ Creatieve activiteiten
- ❖ Weekend gerelateerde activiteiten; wandeling
- ❖ Instuifbasis
- ❖ Laagdrempeligheid

GEMIVA-SVG GROEP

Het samenzijn is belangrijk voor eenzame ouderen of NAH. Ze hebben behoefte aan een bakje koffie, creatieve activiteiten, bewegingsactiviteiten. Daarnaast moeten het weekend gerelateerde activiteiten zijn. Ook moet de vrijetijdsbesteding zaterdag op instuifbasis zijn anders is het alsnog een verplichting. De deur moet letterlijk open staan.

CONCLUSIE

- ❖ Beperkte behoefte vanuit de cliënt
- ❖ Sociaal teams

GEMIVA-SVG GROEP

Er is een beperkte behoefte. Schatting tien mensen vanuit AC en wonen. Bij betrekken buurt kan dit meer worden. Eenzaamheidsbestrijding, structuur en ritme aanbrengen en lege tijd invullen.

AANBEVELINGEN

- ❖ Samenwerken met welzijnsorganisaties en/of sponsors zoeken
- ❖ Samenwerken met Nieuwe Nederlanders
- ❖ Diversiteit van activiteiten
- ❖ Vrijwilligersbudget
- ❖ AC de Baanbreker

GEMIVA-SVG GROEP

Samenwerken met welzijnsorganisaties, andere zorgorganisaties, lokale bedrijven en nieuwe Nederlanders die de taal graag willen leveren. Daarnaast moet er een aanbod van diverse activiteiten zijn, elke keer anders. Er kan gebruik gemaakt worden van een vrijwilligersbudget en tot slot is AC de baanbreker een prima locatie om iets te starten.

BIJDRAGE ORGANISATIE & VERVOLGONDERZOEK

- ❖ Verwachtingen en behoeften van ouders of verzorgers vastleggen
- ❖ Verwachtingen van de doelgroep mensen met een verstandelijke beperking
- ❖ Wanneer er samenwerking plaats vindt met bijv. doelgroep ouderen of Nieuwe Nederlanders deze interviewen voor de behoeften en verwachtingen
- ❖ Evt. uitzetten van lijnen met kerkelijke gemeentes

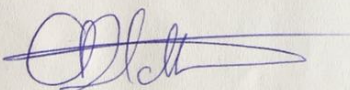

GEMIVA-SVG GROEP

Er is een concreter beeld van de behoefte, zodat de organisatie op basis daarvan kan beslissen of zij verder gaan met De SOOS en ze hierdoor de kwaliteit van bestaan kunnen verbeteren. Voor het vervolgonderzoek kunnen de behoeftes beter vastgelegd worden van het netwerk en van de doelgroep VG. Daarnaast bijv. nieuwe Nederlanders uitnodigen voor een gesprek, bijeenkomst en de verwachtingen uit te laten spreken. En er kan nog contact gemaakt worden met kerkelijke gemeentes.

EINDE

Beoordelingsformulieren opdrachtgevers

Beoordeling door opdrachtgever Toets SW-8-INNOV-17 Presentatie Project Innoveren en ondernemen Jaar 4 17-18		Student 1: <i>Jonieke</i> Studentnr: <i>140436</i>	Student 2: <i>marjolijn</i> Studentnr: <i>140279</i>
Titel Presentatie/Project: <i>Eindpresentatie</i>		Datum presentatie/ beoordeling: <i>30-05-2018</i>	
Naam opdrachtgever/instelling/organisatie: <i>Gemiva - SGG Groep</i>		Kans: <i>1</i>	
Naam opdrachtgever/werkveldbegeleider: <i>Arjanne den Hollander</i> E-mailadres: <i>Arjanne.den.Hollander@gemiva-sgg.nl</i> Telefoonnummer: <i>06-52515242</i> Handtekening opdrachtgever/ werkveldbegeleider: 		Beoordeling: Student 1: <i>OV</i> Student 2: <i>OV</i> = Voldoende (V), mits A. op alle aangegeven criteria minimaal 3 punten is gescoord. NB: de punten van deze beoordeling van de presentatie per student worden door de beoordelaars van het verslag overgenomen op het beoordelingsformulier van de Toets SW-8-INNOV-17 Verslag, mits is voldaan aan de voorwaarden voor beoordeling (zie volgende rij deze tabel)	
Voldaan aan voorwaarden voor overnemen van beoordeling door opdrachtgever: Naast deze beoordeling is de powerpoint, prezie, een link met een filmpje van de presentatie of een beschrijving/draaiboek van de presentatie door de studenten opgenomen als bijlage in hun eindverslag van het Project Innoveren en Ondernemen.		Akkoord/niet akkoord* *Indien niet akkoord wordt niet overgegaan tot het overnemen van deze beoordeling en zijn criteria 14, 15 en 16 op het beoordelingsformulier van het verslag Toets SW-8-INNOV-17 ongeacht bovengegeven beoordeling onvoldoende.	
Beoordelingscriteria	Onvoldoende	Voldoende	Goed
9.2.3. De sociaal werker presenteert resultaten uit eigen praktijkonderzoek aan professionals.			
14. Resultaten en aanbevelingen van het onderzoek zijn in relatie tot het eindproduct aan professionals gepresenteerd.	Er is geen presentatie gegeven aan professionals. In de presentatie zijn de resultaten en aanbevelingen van het onderzoek niet of onvolledig aan de orde geweest en/of niet verbonden aan het eindproduct. 0	Er is een presentatie gegeven aan professionals, waarbij de belangrijkste resultaten en aanbevelingen van het onderzoek in relatie tot het eindproduct naar voren zijn gebracht. 3	Als voldoende. De resultaten van het eigen praktijkonderzoek zijn helder en kritisch verwoord en zijn passend ter onderbouwing van de presentatie van het ontwikkelde eindproduct. 5

Aantal punten 0, 3 of 5 volgens rubric voor student 1: 5	Feedback/ toelichting: <i>helder en goed onderbouwd verhaal</i>		
Aantal punten 0, 3 of 5 volgens rubric voor student 2: 5	Feedback/ toelichting: <i>helder en goed onderbouwd verhaal</i>		
15. De uitvoering van de presentatie is passend bij de inhoud van het onderzoek en het eindproduct en het beoogde publiek.	De uitvoering van de presentatie is niet passend bij het eindproduct en/of beoogde publiek. 0	De uitvoering van de presentatie past door de vormgeving bij de inhoud van het onderzoek en het eindproduct en sluit aan bij het beoogde publiek. 3	Als voldoende. De presentatie gaat gepaard met interactie met het publiek waarbij professionele afstemming of dialoog ten aanzien van het eindproduct wordt gezocht. 5
Aantal punten 0, 3 of 5 volgens rubric voor student 1: 5	Feedback/ toelichting: <i>Alle deelragen zijn beantwoord Quiz was een leuke, actieve manier om resultaten te delen Er was veel ruimte voor vragen/discussie</i>		
Aantal punten 0, 3 of 5 volgens rubric voor student 2: 5	Feedback/ toelichting: <i>Alle deelragen beantwoord Quiz maakte dat interactie op gang kwam Veel ruimte voor discussie/vragen</i>		
6.2.3. De sociaal werker levert een actieve bijdrage aan de kwaliteit en ontwikkeling van de organisatie.			

16. In de presentatie van het eindproduct is geëxpliciteerd wat de toegevoegde waarde is van het project aan de kwaliteit en ontwikkeling van de organisatie.	Tijdens de presentatie aan professionals is geen verantwoording van de toegevoegde waarde van het project aan de kwaliteit en ontwikkeling van de opdrachtgevende organisatie gegeven. Of de gegeven verantwoording is niet realistisch, omdat deze onvoldoende aansluit op de organisatie. 0	Er is in de presentatie een realistische, kritische verantwoording gegeven van wat de toegevoegde waarde is van het project aan de kwaliteit en ontwikkeling van de organisatie. 3	Als voldoende. En er zijn passende aanbevelingen gepresenteerd voor vervolgonderzoek om de uitkomsten/ opbrengsten van het project verder te ontwikkelen en/of implementeren. 5
Aantal punten 0, 3 of 5 volgens rubric voor student 1: 5	Feedback/ toelichting: Het eindproduct is toe te passen in de praktijk byv. in teamvergaderingen. Goede aanbevelingen waarmee verder onderzoek gedaan kan worden, biedt praktische handvatten		
Aantal punten 0, 3 of 5 volgens rubric voor student 2: 5	Feedback/ toelichting: zie student 1.		
Aantal punten student 1: 15			
Aantal punten student 2: 15			
Eventueel algemene toelichting/beoordeling/aanvullende opmerkingen:			
Prima presentatie, studenten komen ontspannen ^{over} en geven blij te weten waarover ze praten.			

Beoordeling door opdrachtgever Toets SW-8-INNOV-17 Presentatie Project Innoveren en ondernemen Jaar 4 17-18		Student 1: Torieke Wolfert Studentnr: 140436	Student 2: Marjolyn Visscher Studentnr: 140279
Titel Presentatie/Project: Eindpresentatie		Datum presentatie/beoordeling: 30-05-2018	
Naam opdrachtgever/instelling/organisatie: Gemiva- SUG Groep		Kans: 1	
Naam opdrachtgever/werkveldbegeleider: Angelique Emmenle E-mailadres: Angelique.Emmenle@gemiva-sug.nl Telefoonnummer: 0615167013 Handtekening opdrachtgever/werkveldbegeleider: 		Beoordeling: Student 1: ☒ V Student 2: ☒ V = Voldoende (V), mits A. op alle aangegeven criteria minimaal 3 punten is gescoord. NB: de punten van deze beoordeling van de presentatie per student worden door de beoordelaars van het verslag overgenomen op het beoordelingsformulier van de Toets SW-8-INNOV-17 Verslag, mits is voldaan aan de voorwaarden voor beoordeling (zie volgende rij deze tabel).	
Voldaan aan voorwaarden voor overnemen van beoordeling door opdrachtgever: Naast deze beoordeling is de powerpoint, prezie, een link met een filmpje van de presentatie of een beschrijving/draaiboek van de presentatie door de studenten opgenomen als bijlage in hun eindverslag van het Project Innoveren en Ondernemen.		Akkoord/niet akkoord* *Indien niet akkoord wordt niet overgegaan tot het overnemen van deze beoordeling en zijn criteria 14, 15 en 16 op het beoordelingsformulier van het verslag Toets SW-8-INNOV-17 ongeacht bovengegeven beoordeling onvoldoende.	
Beoordelingscriteria	Onvoldoende	Voldoende	Goed
9.2.3. De sociaal werker presenteert resultaten uit eigen praktijkonderzoek aan professionals.			
14. Resultaten en aanbevelingen van het onderzoek zijn in relatie tot het eindproduct aan professionals gepresenteerd.	Er is geen presentatie gegeven aan professionals. In de presentatie zijn de resultaten en aanbevelingen van het onderzoek niet of onvolledig aan de orde geweest en/of niet verbonden aan het eindproduct. 0	Er is een presentatie gegeven aan professionals, waarbij de belangrijkste resultaten en aanbevelingen van het onderzoek in relatie tot het eindproduct naar voren zijn gebracht. 3	Als voldoende. De resultaten van het eigen praktijkonderzoek zijn helder en kritisch verwoord en zijn passend ter onderbouwing van de presentatie van het ontwikkelde eindproduct. 5

Aantal punten 0, 3 of 5 volgens rubric voor student 1:	Feedback/ toelichting: 5 duidelijk, helder, goed onderbouwd.		
Aantal punten 0, 3 of 5 volgens rubric voor student 2:	Feedback/ toelichting: 5 duidelijk, helder, goed onderbouwd.		
15. De uitvoering van de presentatie is passend bij de inhoud van het onderzoek en het eindproduct en het beoogde publiek.	De uitvoering van de presentatie is niet passend bij het eindproduct en/of beoogde publiek. 0	De uitvoering van de presentatie past door de vormgeving bij de inhoud van het onderzoek en het eindproduct en sluit aan bij het beoogde publiek. 3	Als voldoende. De presentatie gaat gepaard met interactie met het publiek waarbij professionele afstemming of dialoog ten aanzien van het eindproduct wordt gezocht. 5
Aantal punten 0, 3 of 5 volgens rubric voor student 1:	Feedback/ toelichting: 5 de quiz -> leuk! vragen konden gesteld worden en werden beantwoord. goed gekeken naar praktijken dat meegenomen in onderzoek!		
Aantal punten 0, 3 of 5 volgens rubric voor student 2:	Feedback/ toelichting: 5 de quiz -> leuk. vragen konden gesteld worden en werden beantwoord. goed gekeken naar praktijk en dat meegenomen in onderzoek!		
6.2.3. De sociaal werker levert een actieve bijdrage aan de kwaliteit en ontwikkeling van de organisatie.			

16. In de presentatie van het eindproduct is geëxpliciteerd wat de toegevoegde waarde is van het project aan de kwaliteit en ontwikkeling van de organisatie.	Tijdens de presentatie aan professionals is geen verantwoording van de toegevoegde waarde van het project aan de kwaliteit en ontwikkeling van de opdrachtgevende organisatie gegeven. Of de gegeven verantwoording is niet realistisch, omdat deze onvoldoende aansluit op de organisatie. 0	Er is in de presentatie een realistische, kritische verantwoording gegeven van wat de toegevoegde waarde is van het project aan de kwaliteit en ontwikkeling van de organisatie. 3	Als voldoende. En er zijn passende aanbevelingen gepresenteerd voor vervolgonderzoek om de uitkomsten/ opbrengsten van het project verder te ontwikkelen en/of implementeren. 5
Aantal punten 0, 3 of 5 volgens rubric voor student 1:	Feedback/ toelichting: 5 netjes en duidelijk. handvatten voor de volgende stappen die gemaakt moeten worden, fijn!		
Aantal punten 0, 3 of 5 volgens rubric voor student 2:	Feedback/ toelichting: 5 netjes en duidelijk. handvatten voor de volgende stappen die gemaakt moeten worden, fijn!		
Aantal punten student 1:	15		
Aantal punten student 2:	15		
Eventueel algemene toelichting beoordeling/aanvullende opmerkingen:			
Het is prettig om met jullie te werken. Goede presentatie, goed voorbereid! ✓			

Bijlage 6 Interviewvragen A.K.

Respondent A.K.

Planning en control bij Gemiva-SVG Groep in Gouda om 13.00

Introductie onderzoek

De onderzoekers voeren een behoefte-onderzoek uit naar een vrijetijdsbesteding op zaterdag voor mensen met een beperking en niet-aangeboren hersenletsel bij AC De Baanbreker en woonlocatie Het Kerspel.

Doel en duur interview benoemen

Informatie verzamelen over de haalbaarheid van een vrijetijdsbesteding op zaterdag. Ook zal er informatie gevraagd worden over de verschillende indicaties. Het interview zal een uur duren.

Verwerken data en resultaten uitleggen

De onderzoekers zullen de geluidsfragmenten transcriberen. Vervolgens zal de getranscribeerde tekst verdeeld worden per (kern-)label. Wanneer de verzamelde informatie telkens terugkeert hebben de onderzoekers een verzadigingsniveau bereikt, waardoor ze goed antwoord kunnen geven op de vragen.

Afspraken

Mogen we het interview opnemen?

Mag uw naam genoemd worden in het onderzoek?

Wilt u het uitgeschreven interview toegestuurd krijgen?

Heeft u van te voren nog afspraken?

Vragen

Hoe wordt een activiteitencentrum extern gefinancierd vanuit de WLZ/WMO/Jeugdwet?

Heeft de Gemiva-SVG Groep een beleid over het starten van vrijetijdsbesteding op zaterdag en zo ja, wat is dat beleid?

Wat is het financiële beleid van Gemiva-SVG Groep over een dagbesteding en een zaterdagopvang?

Wat is het financiële beleid wat betreft personeel van Gemiva-SVG Groep? (Hoeveel kost een personeelslid?)

Hoe kan een vrijetijdsbesteding op zaterdag kostendekkend gemaakt worden?

Wat zijn de vaste kosten van een opvang inclusief gas, water, licht, gebouw, vervoer, personeel?

Hoe wordt er gebruik gemaakt van vrijwilligers?

Is er vanuit de Gemiva-SVG Groep een budget waaruit we vrijwilligers kunnen betalen?

Hoe worden onverwachte uitgaven gedekt vanuit de Gemiva-SVG Groep?

Op welke wijze ondersteund de Gemiva-SVG Groep in de kosten voor een dagje weg?

Hoeveel geld blijft er uiteindelijk over van wat een cliënt meebrengt?

Afsluiting

Bedanken voor de medewerking

Procesaspecten

Tijdens het interview werd er koffie en thee in geschonken (storend)

Bijlage 7 Interviewvragen A.A.

Zorgbemiddeling, Gemiva-SVG Groep

Respondent A.A.

Zorgbemiddeling, Gemiva-SVG Groep in Gouda om 14.15

Introductie onderzoek

De onderzoekers voeren een behoefte-onderzoek naar een vrijetijdsbesteding op zaterdag voor mensen met een beperking en niet-aangeboren hersenletsel bij AC De Baanbreker en woonlocatie Het Kerspel.

Doel en duur interview benoemen

Informatie verzamelen informatie te krijgen over een behoefte is aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag bij de cliënten van Gemiva-SVG in de regio Krimpenerwaard. Hierdoor hopen zij inzicht te krijgen of er behoefte is. Het interview zal een halfuur duren.

Verwerken data en resultaten uitleggen

De onderzoekers zullen de geluidsfragmenten transcriberen. Vervolgens zal de getranscribeerde tekst verdeeld worden per (kern-)label. Wanneer de verzamelde informatie telkens terugkeert hebben de onderzoekers een verzadigingsniveau bereikt, waardoor ze goed antwoord kunnen geven op de vragen.

Afspraken

Mogen we het interview opnemen?

Mag uw naam genoemd worden in het onderzoek?

Wilt u het uitgeschreven interview toegestuurd krijgen?

Heeft u van te voren nog afspraken?

Vragen

Welke landelijk trends, zoals bijvoorbeeld participatie, is er op dit moment zichtbaar binnen de gehandicaptenzorg?

Welke landelijke trend heeft er te maken met vrijetijdsbesteding?

Vanuit de nieuwe wet Wmo 2015 wordt er van het netwerk van de cliënten meer hulp en ondersteuning verwacht, wat merkt u hiervan in de praktijk?

Op welke wijze is er vanuit de WLZ/Jeugdwet/Wmo budget voor vrijetijdsbesteding voor mensen met een beperking?

Op welke wijze kan Gemiva-SVG Groep de druk bij de mantelzorgers verlichten?

Wat is de procedures/regelgeving vanuit Gemiva-SVG Groep met betrekking tot een vrijetijdsbesteding?

Vanuit de vakliteratuur wordt er aangegeven dat het netwerk ontlast wil worden, hoe wordt dit ervaren binnen de organisatie Gemiva-SVG Groep?

Wat wordt er aangegeven door de vertegenwoordigers van cliënten vanuit de Wmo/Jeugdwet/Wlz met betrekking tot een vrijetijdsbesteding op zaterdag?

Welke vragen zijn er vanuit het ambulante team Krimpenerwaard die betrekking hebben tot eenzaamheid en participatie?

Zou er volgens u behoefte zijn aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag voor mensen met een beperking binnen de regio Krimpenerwaard? Zo ja welke doelgroep heeft hier behoefte aan volgens u?

Wordt er eenzaamheid binnen de regio Krimpenerwaard aangegeven door mensen met een beperking?

Wanneer er een vrijetijdsbesteding gestart zal worden, welke indicatie heeft de cliënt nodig om hieraan deel te nemen?

Cliënten hebben vanuit hun indicatie recht op een aantal dagdelen, hoe kan dit vorm gegeven worden wanneer er een vrijetijdsbesteding wordt gestart?

Op welke manier kunnen wij onderscheiden van een vrijetijdsbesteding op zaterdag met andere organisaties?

Afsluiting

Bedankt voor de medewerking

Procesaspecten

Bij dit interview zijn er geen storende punten aanwezig geweest. Het is een kort interview met duidelijk antwoord op de verschillende vragen. De onderzoekers zijn door verwezen naar de sociaal teams.

Bijlage 8 Interviewvragen sociaal team

Vragen

Respondenten: W.W en G.T.

Plaats: Stolwijk

Functie: Sociaal werker bij Alles is Sport en Stichting Welzijn Bergambacht en Vlist

Geslacht: Vrouw

Tijd: 11.00 & 13.00

Introductie onderzoek

De onderzoekers voeren een behoefte-onderzoek uit naar een vrijetijdsbesteding op zaterdag voor mensen met een beperking en niet-aangeboren hersenletsel bij AC De Baanbreker en woonlocatie Het Kerspel.

Doel en duur interview benoemen

Informatie verzamelen om de hoofd-/deelvragen te kunnen beantwoorden. Het interview zal ongeveer een half uur duren

Verwerken data en resultaten uitleggen

De onderzoekers zullen de geluidsfragmenten transcriberen. Vervolgens zal de getranscribeerde tekst verdeeld worden per (kern-)label. Wanneer de verzamelde informatie telkens terugkeert hebben de onderzoekers een verzadigingsniveau bereikt, waardoor ze goed antwoord kunnen geven op de vragen.

Afspraken

Mogen we het interview opnemen?

Mag uw naam genoemd worden in het onderzoek?

Wilt u het uitgeschreven interview toegestuurd krijgen?

Heeft u van te voren nog afspraken?

Vraag

Welke landelijke trend heeft te maken met een vrijetijdsbesteding op zaterdag?

Vanuit de nieuwe wet WMO 2015 wordt er van het netwerk van de cliënten meer hulp en ondersteuning verwacht, wat merkt u hiervan in de praktijk?

Op welke wijze komen zorgvragen bij u binnen die gericht zijn op een zaterdagopvang?

Welke zorgvragen zijn er die betrekking hebben tot eenzaamheid en participatie?

Welke doelgroep heeft er volgens jouw behoefte aan een zaterdagopvang?

Wat voor specifieke behoefte hebben zij voor een zaterdagopvang?

Hoe heeft u deze behoefte vast kunnen stellen?

Wordt er vanuit het netwerk aangegeven dat zij ontlast willen worden?

Afsluiting

Bedanken voor de medewerking

Procesaspecten

Inzicht gekregen in de sociale teams in de regio Krimpenerwaard

Bijlage 9 Interview vragen persoonlijk begeleiders

Respondenten: B.V. & M.L.

Functie: Persoonlijk begeleiders op woning het Kerspel

Tijd: 11.15 & 11.45

Plaats: Stolwijk

Introductie onderzoek

De onderzoekers voeren een behoefte-onderzoek naar een vrijetijdsbesteding op zaterdag voor mensen met een beperking en niet-aangeboren hersenletsel bij AC De Baanbreker en woonlocatie Het Kerspel.

Doel en duur interview benoemen

Informatie verzamelen informatie te krijgen over een behoefte is aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag bij de cliënten van Gemiva-SVG in de regio Krimpenerwaard. Hierdoor hopen zij inzicht te krijgen of er behoefte is. Het interview zal maximaal 15 minuten duren.

Verwerken data en resultaten uitleggen

De onderzoekers zullen de geluidsfragmenten transcriberen. Vervolgens zal de getranscribeerde tekst verdeeld worden per (kern-)label. Wanneer de verzamelde informatie telkens terugkeert hebben de onderzoekers een verzadigingsniveau bereikt, waardoor ze goed antwoord kunnen geven op de vragen.

Afspraken

Mogen we het interview opnemen?

Mag uw naam genoemd worden in het onderzoek?

Wilt u het uitgeschreven interview toegestuurd krijgen?

Heeft u van te voren nog afspraken?

Vragen

Wat vindt u passende vrijetijdsbesteding voor mensen met een beperking?

Welke cliënten hebben er behoefte aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag?

Wat voor doelgroep heeft volgens u behoefte aan een vrijetijdsbesteding op zaterdag in de regio Krimpenerwaard?

Welke verwachtingen heeft u van een vrijetijdsbesteding op zaterdag?

Welke verwachtingen zou de doelgroep hebben voor een vrijetijdsbesteding op zaterdag?

Heeft een vrijetijdsbesteding op zaterdag een toegevoegde waarde voor het netwerk?

Afsluiting

Bedanken voor de medewerking

Procesaspecten

Bij het interview met M.L. op de achtergrond muziek te horen.

Bijlage 10 Vragen en stellingen focusgroep

Respondenten: Y.O, K.K en A.E

Functie : Persoonlijk begeleider en locatiemanager

Tijd: 15.00

Plaats: Stolwijk

Introductie onderzoek

De onderzoekers voeren een behoefte-onderzoek uit naar een vrijetijdsbesteding op zaterdag voor mensen met een beperking en niet-aangeboren hersenletsel bij AC De Baanbreker en woonlocatie Het Kerspel.

Doel en duur interview benoemen

Informatie verzamelen om de hoofd-/deelvragen te kunnen beantwoorden. Het interview zal ongeveer een uur duren.

Verwerken data en resultaten uitleggen

De onderzoekers zullen de geluidsfragmenten transcriberen. Vervolgens zal de getranscribeerde tekst verdeeld worden per (kern-)label. Wanneer de verzamelde informatie telkens terugkeert hebben de onderzoekers een verzadigingsniveau bereikt, waardoor ze goed antwoord kunnen geven op de vragen.

Afspraken

Mogen we het interview opnemen?

Mag uw naam genoemd worden in het onderzoek?

Wilt u het uitgeschreven interview toegestuurd krijgen?

Heeft u van te voren nog afspraken?

Vragen en stellingen

Wat is volgens jullie passende vrijetijdsbesteding op zaterdag voor mensen met een beperking?

Op welke wijze kan dit volgens jullie gerealiseerd worden?

Een zaterdagopvang verbetert de kwaliteit van leven van de cliënt.

Een zaterdagopvang moet er komen.

AC De Baanbreker is een geschikte locatie voor een zaterdagopvang.

Is vrijetijdsbesteding een beter woord voor zaterdagopvang?

De juiste doelgroep voor een zaterdagopvang zijn volwassenen.

Er is een grote behoefte naar een zaterdagopvang vanuit de cliënt.

Er is een grote behoefte naar een zaterdagopvang vanuit het netwerk.

Het personeel van AC De Baanbreker en de woningen moeten zich inzetten voor deze zaterdagopvang.

Afsluiting

Bedanken voor de medewerking

Procesaspecten

Een begeleider loopt tijdens de focusgroep een moment weg om bij de cliënt te gaan kijken.

Bijlage 11 Topiclijst groepsinterview

Respondenten: I, D, B, J, P, W, BG, RB,

Tijd: 10.00

Plaats: Stolwijk

Introductie onderzoek

De onderzoekers voeren een behoefte-onderzoek uit naar een vrijetijdsbesteding op zaterdag voor mensen met een beperking en niet-aangeboren hersenletsel bij AC De Baanbreker en woonlocatie Het Kerspel.

Doel en duur interview benoemen

Informatie verzamelen om de hoofd-/deelvragen te kunnen beantwoorden. Het interview zal ongeveer een uur duren.

Verwerken data en resultaten uitleggen

De onderzoekers zullen de geluidsfragmenten transcriberen. Vervolgens zal de getranscribeerde tekst verdeeld worden per (kern-)label. Wanneer de verzamelde informatie telkens terugkeert hebben de onderzoekers een verzadigingsniveau bereikt, waardoor ze goed antwoord kunnen geven op de vragen.

Afspraken

Mogen we het interview opnemen?

Mag uw naam genoemd worden in het onderzoek?

Wilt u het uitgeschreven interview toegestuurd krijgen?

Heeft u van te voren nog afspraken?

Topic	Voorbeeldvragen
Vervoer	Hoe komt u naar AC De Baanbreker?
Netwerk	Wat vindt u netwerk ervan dat u hiernaar toekomt?
Eenzaamheid	Heeft u zich wel eens eenzaam gevoelt in het weekend?
Vrijetijdsbesteding op zaterdag	Wat zou u van het idee vinden wanneer er een vrijetijdsbesteding op zaterdag gaat komen in AC De Baanbreker?
Verwachtingen	Wat zou u op een vrijetijdsbesteding willen doen? Wat zou u leuk vinden?
Doelgroep	Wat vindt u ervan wanneer er ook jongeren naar de vrijetijdsbesteding op zaterdag zal komen?
Frequentie	Hoe vaak zou er een vrijetijdsbesteding volgens u moeten komen?

Afsluiting

Bedanken voor de medewerking

Procesfactoren

Tussendoor komt er een cliënt binnen daarnaast komt er ook een begeleider binnen.

Bijlage 12 Vragenlijst enquête

Respondenten: begeleiders van woongroep het Kerspel en AC de Baanbreker

Plaats: Stolwijk

Introductie onderzoek

De onderzoekers voeren een behoefte-onderzoek naar een vrijetijdsbesteding op zaterdag voor mensen met een beperking en niet-aangeboren hersenletsel bij AC De Baanbreker.

Doel en duur interview benoemen

Informatie verzamelen over de behoefte en verwachtingen van het personeel van AC de Baanbreker in Stolwijk.

Verwerken data en resultaten uitleggen

De onderzoekers zullen de antwoorden op enquête verwerken in een klein rapport.

Vragen

Op welke locatie werkt u?	AC De Baanbreker Kerspel 6 Kerspel 8 Kerspel 10 Kerspel 12 Kerspel 14 Kerspel 16
---------------------------	--

Is er volgens u bij de cliënten behoefte naar een zaterdagopvang?	Ja/Nee
---	--------

Hoe heeft u deze behoefte naar een zaterdagopvang bij de cliënt vastgesteld?	Open vraag
--	------------

Wat vindt u zelf van een zaterdagopvang?	Open vraag
--	------------

Welke verwachtingen heeft u van een zaterdagopvang?	Open vraag
---	------------

Afsluiting

Bedankt voor de medewerking

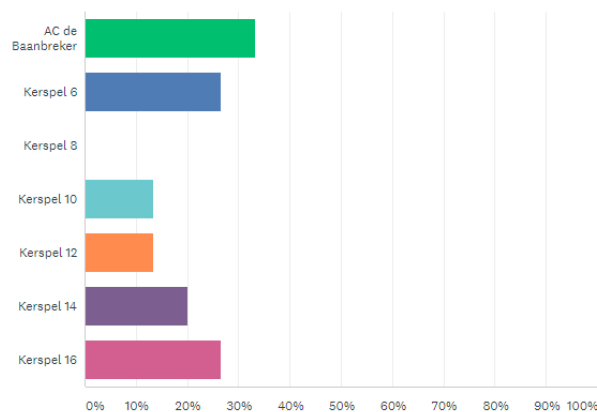
Procesfactoren

Lage respons

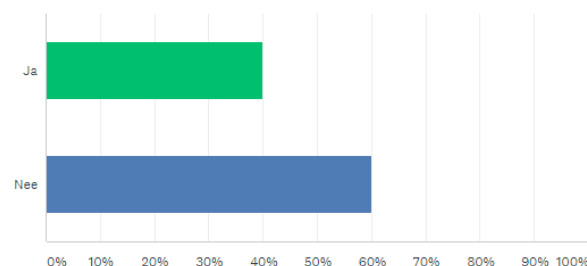
Bijlage 13 Resultaten enquête

Tijdens het onderzoek is er een enquête verstuurd naar 49 begeleiders van AC De Baanbreker en woning het Kerspel in Stolwijk. Er is een laag respons op de enquête waardoor de betrouwbaarheid minder is. De informatie die gegeven is in de enquête is verwerkt in deelvraag 4 en 5.

Op welke locatie werkt u?

Is er volgens u bij de cliënten behoefte naar een zaterdagopvang?

Hoe heeft u deze behoefte vastgesteld?

- De bewoners van k16 zijn vrij zelfstandig. Een opvang lijkt me niet van toepassing.
- Aantal cliënten die willen maken gebruik van het aanbod van de Kluphoeve
- Gesignaleerd
- De cliënten hebben dagopvang of beschermd werk. Het is meer een aanname dat er door de weeks gewerkt wordt en weekend vrij. Nooit over gesproken, nooit iets over gehoord. En mocht er behoefte zijn om de weekenden meer invulling te geven, dan kunnen we dat zelf (nog) bieden.
- Er is hier 24uur per dag begeleiding aanwezig
- De dagbesteding op onze woning draait grotendeels om de verzorging. Daarbij kunnen ze zelf helaas niet aangeven of ze hier behoefte aan hebben of niet. Familie daarin tegen vindt dit niet nodig.
- Een aantal cliënten "vervelen" zich in het weekend. Alle momenten moeten voor hun ingevuld worden, wat gewoon niet mogelijk is als er meerdere cliënten aanwezig zijn. Sommige cliënten vervelen zich op zaterdag

	- De cliënten geven aan dat als de mogelijkheid er zou zijn, ze wel zouden komen - Cliënten die zich in het weekend soms alleen voelen - Cliënten zijn allemaal vrij van het activiteitscentrum en zijn dan op de woning. Er is dan te - Cliënten zijn soms niet in staat zelf hun dag in te delen en missen het ritme. - Ze genieten van hun weekend. Familiebezoekjes enz.
Wat vindt u zelf van een zaterdagopvang?	- Voor bepaalde cliënten kan het misschien wel uitkomst bieden. Over het algemeen gezien vind ik het wel gezond als er een onderscheid is tussen werkweek en weekend. - Voor alsnog voldoet het aanbod van de Kluphoeve. - Voor cliënten die daar behoefte aan hebben zou het fijn zijn. - Voor sommigen is invulling (gestructureerd en met continuïteit) van het weekend belangrijk. En wanneer dat vanuit de zorg op de woning niet meer geleverd kan worden is het een oplossing. - Ik weet niet wat ik mij bij de zaterdagopvang moet voorstellen? - Een enorm leuk idee. Ik denk dat dit zeker een uitkomst is voor bepaalde doelgroepen. Echter zijn er voor veel cliënten al een dag opvulling voor de zaterdag, maar wellicht biedt dit een alternatief en daarbij een leuke mogelijkheid voor cliënten die dit nog niet hebben. - Ik denk dat het zeker positief zou zijn. Denk dan zelf meer aan bijvoorbeeld middag opvang. Dan is de ochtend rustig opstarten en in de middag als er de behoefte aan opvang is een goed iets. - Sommige cliënten hebben negatief gedrag omdat ze niet weten wat ze met de zaterdag moeten. - Zou prettig zijn voor cliënten die continuïteit als prettig ervaren - In het belang voor sommige cliënten bijv. van de NAH groep lijkt mij het een oplossing tegen eenzaamheid. - Lijkt mij fijn voor de cliënten. Heel veel cliënten blijven op de woning en gaan niet naar huis. Te weinig vrijwilligers om iets met ze te ondernemen. - Ik denk dat daar in zekere mate behoefte aan is.
Welke verwachtingen heeft u bij een zaterdagopvang?	- Instuifbasis - Een plek om iets leuks te doen en mensen te ontmoeten. - Lijkt mij een logistiek probleem. Er moet genoeg vraag zijn in een bepaald gebied.

-
- Om eerlijk te zijn; geen idee. Een dagindeling met afwisselende activiteiten gepast voor diverse doelgroepen?
 - Ik hoop dat de zaterdagopvang aansluit op het gevoel van weekend hebben. Dus niet de activiteiten die op werkdagen ook plaatsvinden maar een keuze voor extra dingen. Met elkaar koken, spelletjes, wandelingen enz enz.
 - Ochtend of middag op AC De Baanbreker met activiteiten voor cliënten.
 - Dat niet werk gerelateerde activiteiten worden gedaan die passen bij de specifieke behoefte van de cliënt. Activiteiten waar in groter verband niet altijd mogelijkheid voor is.
 - Misschien een andere locatie, andere mensen om hen heen. Dus niet de vaste mensen.
 - Professioneel personeel nodig i.v.m. gedrag/medicatie/bijzondere handicaps. Dagdeel.
-

Bijlage 14 Kernlabels

De inhoud van de fragmenten is te vinden in het bronnenboek.

Kernlabel	Label	Fragmentnummer('s)
Behoefte	Behoefte kinderen	AA 1.1,2018
	Behoefte volwassenen	AA 1.2,2018, AA 1.8,2018
	Hulpvragen rondom behoefte	AA 1.9,2018
	Eenzaamheid tegengaan	AA 1.10,2018
	Doorverwijzing hulpvraag behoefte	AA 1.13,2018, AA 1.22,2018
	Wisselwerking met sociaal team omtrent behoefte	AA 1.23,2018
	Verantwoordelijkheid gemeente rondom behoefte	AA 1.25,2018
	Verantwoordelijkheid groep rondom behoefte	AA 1.26,2018
	Behoefte niet in kaart	AA 1.29,2018
	Mogelijkheden m.b.t. behoeften	WT 3.2,2018
	Welzijnsoverleg over behoeften	WT 3.3,2018, WT 3.24,2018
	Signaleren behoefte	WT 3.12,2018
	Vraag naar vrijetijdsbesteding	WT 3.13,2018 WT 3.15,2018
	Niet verplicht contact	GG 4.13,2018
	Persoonsgebonden	ML 5.5,2018, BV 6.6,2018, KK 8.8,2018, AE 9.5,2018, KK 8.14,2018
	Individuele aandacht	ML 5.8,2018
	Behoefte	AE 9.15,2018, J 14.1,2018, B 15.1,2018
Doelgroep	Kinderen op AC De Baanbreker	AA 1.3,2018
	Kinderen regio Krimpenerwaard	AA 1.4,2018
	Thuiswonende volwassen	AA 1.14,2018, AA 1.16,2018
	Volwassenen wonen op een woonlocatie	AA 1.15,2018
	Cliënten in beeld	AA 1.20,2018
	Cliënten niet in beeld	AA 1.21,2018
	Doelgroep is hoofdzaak	AK 2.5,2018
	Nieuwe Nederlanders	WT 3.4,2018

	Senioren	WT 3.5,2018, GG 4.3,2018
	Verbinden doelgroepen	WT 3.6,2018
	Eenzaamheid/eenzamen	WT 3.16,2018, WT 3.26,2018, GG 4.5,2018, GG 4.6,2018
	Doelgroep	WT 3,20,2018
	Draagvlak creëren doelgroep	WT 3.25,2018
	Ouderen en mensen met een beperking	GG 4.9,2018
	Mensen met een kleine actie radius	GG 4.10,2018
	Potentiële deelnemers	BV 6.2,2018, BV 6.3,2018, BV 6.4,2018, W 10.1,2018, W 10.2,2018, I 12.3,2018, W 10.4,2018, P 16.1,2018
	Doelgroep mixen	AE 9.7,2018, YO 7.11,2018, KK 8.13,2018, W 10.6,2018
	Visie Gemiva-SVG Groep doelgroep	AE 9.8,2018
Netwerk	Ontlasting netwerk	AA 1.11,2018, AA 1.12,2018, AA 1.17,2018, AA 1.19,2018, AK 2.6,2018, AK 2.11,2018, AE 9.14,2018, AE 9.17,2018
	Belasting netwerk	AA 1.18,2018, ML 5.9,2018
	Netwerk sociale team	AA 1.24,2018
	Vrijwilligers	WT 3.8,2018, WT 3.9,2018, GG 4.8,2018
	Inzet vrijwilligers	WT 3.10,2018
	Individualisering	GG 4.7,2018
	Bezoek ouders	ML 5.10,2018
	Niet te combineren met ouders	BV 6.14,2018
	Perspectief	YO 7.10,2018
	Betrokkenheid ouders	KK 8.15,2018,

Vrijetijdsbesteding op zaterdag		KK 8.16,2018
	Acceptatie ouders	AE 9.16,2018
	Toekomstige mogelijkheden	AA 1.5,2018, AA 1.7,2018
	Huidige mogelijkheden	AA 1.6,2018, ML 5.4,2018
	Randvoorwaarden	AK 2.1,2018, AK 2.4,2018
	Haalbaarheid	AK 2.2,2018, AK 2.3,2018, BV 6.10,2018, KK 8.9,2018, KK 8.10,2018, KK 8.11,2018
	Financiën	AA 1.28,2018, AK 2.7,2018, AK 2.8,2018, AK 2.9,2018, AK 2.10,2018, AE 9.9,2018, YO 7.12,2018
	Toestemming starten	AK 2.12,2018
	Vrijwilligersvergoeding	AK 2.13,2018
	Vrijetijdsbesteding	WT 3.14,2018
	Plaats vrijetijdsbesteding	WT 3.1,2018
	Beschikbaarheid vrijetijdsbesteding	WT 3.7,2018
	Reguliere verenigingen	WT 3.11,2018, WT 3.23,2018
	Participatie	WT 3.14,2018
	Toegankelijkheid	WT 3.17,2018, WT 3.27,2018
	Verwachtingen	WT 3.18,2018
	Persoonsgebonden	WT 3.19,2018, YO 7.1,2018, YO 7.2,2018
	Invulling vrijetijdsbesteding op zaterdag	WT 3.21,2018, WT 3.22,2018, GG 4.14,2018, ML 5.6,2018, ML 5.7,2018, BV 6.1,2018, BV 6.7,2018, BV 6.8,2018, BV 6.9,2018, YO 7.3,2018,

	KK 8.1,2018, KK 8.4,2018, YO 7.5,2018, YO 7.6,2018, KK 8.7,2018, W 10.3,2018, I 12.1,2018, I 12.5,2018, W 10.5,2018
Doel	WT 3.28,2018
Samenwerken met organisaties	WT 3.29,2018, AE 9.6,2018
Trend	GG 4.1,2018, GG 4.2,2018
Personeel	GG 4.4,2018, BV 6.15,2018, BV 6.16,2018, BV 6.17,2018, AE 9.2,2018, YO 7.13,2018, AE 9.19,2018, AE 9.20,2018, AE 9.21,2018, B 15.2,2018
Aantrekkelijk maken	GG 4.11,2018, GG 4.12,2018
Frequentie	GG 4.15,2018, BV 6.12,2018, BV 6.13,2018
Zelf werven	GG 4.16,2018
De club	ML 5.1,2018, ML 5.2,2018, ML 5.3,2018, KK 8.2,2018, KK 8.3,2018
Bij familie/thuis	BV 6.5,2018, K 11.2,2018, K 11.2,2018, D 13.1,2018
Waarde	BV 6.11,2018, AE 9.1,2018
Lege tijd	YO 7.4,2018, KK 8.5,2018, KK 8.6,2018
Eigen initiatief	AE 9.3,2018,

		AE 9.4,2018
	Kwaliteit van leven	YO 7.7,2018
	Voorzieningen	YO 7.8,2018, YO 7.9,2018, AE 9.10,2018
	Benaming zaterdagopvang	AE 9.11,2018, KK 8.12,2018, AE 9.12,2018, AE 9.13,2018
	Indicatie	I 12.2,2018, I 12.4,2018
	Vervoer	BG 17.1,2018